

การศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ปริญญาพันธ์

ของ

อุมาพร บางภูมิ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

ตุลาคม 2542

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

16/2/2002

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ชุชม)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ชุชม)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่...เดือน...ปี...พ.ศ. 2542

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีโดยได้รับความช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษา อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ชุชม ซึ่งเป็นประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ปรุ้ม นิคมานนท์ เป็นกรรมการสอบปากเปล่าที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์และ ขอบกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ชัยณรงค์ สุวรรณสาร ผู้เชี่ยวชาญพิเศษกรมการศึกษานอกโรงเรียน รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ อาจารย์ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ อาจารย์ดิศกุล เกษมสวัสดิ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร กรรมการตรวจสอบแบบสอบถามที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

ขอขอบคุณอาจารย์มนทา เกรียงทวีทรัพย์ อาจารย์สุนิตย์ ชูใจ ที่ช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนที่ให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูลและ พี่ ๆ ชาวสถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธรทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในส่วนอื่น ๆ ของการวิจัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอบพระคุณบิดามารดา ผู้เป็นที่รักและเคารพยิ่ง ตลอดจนบรรพจารย์ทุกท่านที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ และประสบการณ์แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณ คุณสำเร็จ บางภูมิ และคุณยายลักษณ์ บางภูมิ ผู้เป็นกำลังใจในการสนับสนุนให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อุมพร บางภูมิ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	6
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	6
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	7
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
	ห้องสมุดประชาชน กรมการศึกษานอกโรงเรียน.....	11
	ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”	12
	แนวคิดการพัฒนาห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” มิตินใหม่.....	20
	กระบวนการจัดกิจกรรมห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” มิตินใหม่.....	22
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
	งานวิจัยในประเทศ.....	31
	งานวิจัยในต่างประเทศ.....	34
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	37
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	38
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ.....	40

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	42
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน	
“เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา.....	46
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของ	
ห้องสมุดประชาชน“เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา...	58
ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรม	
การให้บริการของห้องสมุดประชาชน“เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง	
จังหวัดนครราชสีมา.....	72
ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกห้องสมุดเกี่ยวกับกิจกรรม	
การให้บริการของห้องสมุดประชาชน“เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง	
จังหวัดนครราชสีมา.....	91
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	95
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	95
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	96
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	96
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	97
ประชากร.....	97
กลุ่มตัวอย่าง.....	97
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	97
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	97
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	98
อภิปรายผล.....	104

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะ.....	113
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	114
บรรณานุกรม.....	115
ภาคผนวก.....	121
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	144

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ข้อมูลส่วนตัวของสมาชิกห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”	43
2	ข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”	45
3	ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุด ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ด้านสถานที่และบรรยากาศ.....	46
4	ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุด ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ด้านการให้บริการ.....	48
5	ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุด ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ด้านบุคลากร.....	50
6	ความคิดเห็นของคณะกรรมการห้องสมุดเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุด ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ด้านสถานที่และบรรยากาศ.....	52
7	ความคิดเห็นของคณะกรรมการห้องสมุดเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุด ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ด้านการให้บริการ.....	54
8	ความคิดเห็นของคณะกรรมการห้องสมุดเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุด ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ด้านบุคลากร.....	56
9	ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” โดยรวมและรายด้าน.....	58
10	ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย.....	59
11	ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ในด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน.....	61

12	ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ในด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน.....	63
13	ความคิดเห็นของคณะกรรมการห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” โดยรวมและรายด้าน.....	65
14	ความคิดเห็นของคณะกรรมการห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย.....	66
15	ความคิดเห็นของคณะกรรมการห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ในด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน.....	68
16	ความคิดเห็นของคณะกรรมการห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ในด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน.....	70
17	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการ ของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามเพศ โดยรวม และรายด้าน.....	72
18	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการ ของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามเพศ ในด้านการจัด การศึกษาตามอัธยาศัย.....	73
19	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการ ของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามเพศ ในด้านการจัด การศึกษานอกโรงเรียน.....	75
20	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการ ของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามเพศ ในด้านการจัดศูนย์ ข้อมูลชุมชน.....	77

21	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน.....	79
22	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน.....	80
23	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้าน.....	81
24	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	82
25	ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม เป็นรายคู่.....	83
26	ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามระดับการศึกษา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นรายคู่.....	84
27	ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามระดับการศึกษา ในด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเป็นรายคู่.....	85
28	ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามระดับการศึกษา ในด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน เป็นรายคู่.....	86

29	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด ต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" จำแนกตาม สถานภาพผู้ให้บริการห้องสมุด.....	87
30	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของ ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" จำแนกตามสถานภาพผู้ให้บริการห้อง สมุดโดยรวมและรายด้าน.....	88
31	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด ต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" จำแนกตาม อาชีพ.....	89
32	เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของ ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" จำแนกตามอาชีพ โดยรวม และรายด้าน.....	90
33	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาจากแบบสอบถามปลายเปิด.....	91
34	ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด.....	93

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สภาพแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนโครงสร้างและองค์ประกอบของประชากรเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้การถ่ายทอดและการติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างกว้างขวาง รัฐจึงจำเป็นต้องยกระดับและพัฒนาความรู้พื้นฐานของประชากรให้สูงขึ้น เพื่อให้สามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพในสังคมที่เปลี่ยนแปลง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2538 : 2 - 3) โดยได้กำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาให้เป็นกระบวนการที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยให้เป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน มีการจัดระบบการศึกษาที่ให้บุคคลได้ศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทั้งการศึกษาที่จัดในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย

กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีภารกิจที่สำคัญ 3 ประการด้วยกันคือ การจัดการศึกษานอกโรงเรียน การส่งเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียนและการสนับสนุนการศึกษาตามอัธยาศัย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 7) โดยมีจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อชดเชยโอกาสทางการศึกษา ส่งเสริมความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวัน ในการจัดกิจกรรมทางการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งยึดเนื้อหาการจัดกิจกรรมเป็นหลักสามารถ แบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ การศึกษาพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ การพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพ และการสนับสนุนการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งการศึกษาตามอัธยาศัยนี้ได้ดำเนินการโดยการพัฒนาแหล่งความรู้และเครือข่ายการเรียนรู้เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ

การศึกษาเพื่อให้ความรู้ข่าวสาร เป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญของการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เนื่องจากการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติในสังคมโดยดำเนินการในหลายรูปแบบและรูปแบบหนึ่งก็คือ การจัดตั้งห้องสมุดประชาชนโดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งห้องสมุดคือ เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน ศูนย์กลางการจัดกิจกรรมชุมชน และเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน

ห้องสมุดประชาชนเป็นสถานที่ให้การศึกษาที่สำคัญส่วนหนึ่งที่ประชาชนสามารถให้บริการเพื่อการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ให้ความสำคัญโดยการพัฒนาปรับปรุงห้องสมุดประชาชนตลอดมาเพื่อให้ห้องสมุดประชาชนสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนในด้านการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ การพักผ่อนหย่อนใจ ตลอดทั้งเป็นศูนย์กลางจัดกิจกรรมเพื่อการศึกษาจัดเครือข่ายการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีจุดเน้นที่จะพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของนักศึกษานอกโรงเรียน เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีหนังสือและสื่อสำหรับนักศึกษา ได้มาศึกษาค้นคว้า หรือพบกลุ่มที่ห้องสมุดประชาชน เพื่อนักศึกษาได้มาใช้ห้องสมุดประชาชนจะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร นักการศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2538 : 6)

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2532 : 4) ได้ให้ความสำคัญของห้องสมุดประชาชนไว้ดังนี้

1. เป็นแหล่งความรู้ทุกรูปแบบ สนองตอบความอยากรู้อยากเห็นของประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกเชื้อชาติ ศาสนา ทุกระดับความรู้ ไปจนตลอดชีวิต สร้างความเพลิดเพลินใจจรโล่งใจใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และช่วยแก้ปัญหาในการดำรงชีวิต
2. ทำหน้าที่รวบรวมและให้บริการความรู้ข่าวสารความเคลื่อนไหว เหตุการณ์สำคัญใหม่ ๆ ตามความเปลี่ยนแปลงของโลก
3. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะผู้ที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามความสนใจในแต่ละสมาชิกตามสภาพของแต่ละบุคคล
4. เปิดโอกาสให้ผู้ใช้บริการได้เข้าไปศึกษาค้นคว้าได้ตลอดเวลา

กิตติเกษม ใจชื่น (2536 : 7) ได้กล่าวถึงความสำคัญของห้องสมุดประชาชนว่า ห้องสมุดประชาชนในฐานะเป็นตัวกลางในการรวบรวมสารนิเทศจะต้องตั้งรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีการคัดเลือกข้อมูลที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย จัดการข้อมูลที่เกิดขึ้น นำข้อมูลออกสู่กลุ่มเป้าหมาย ให้ได้รับข้อมูลอย่างถูกต้อง รวดเร็ว แม่นยำ ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด

ห้องสมุดจึงเปรียบเสมือนหัวใจสำคัญของการศึกษาทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นการศึกษาที่เปิดโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ให้กับประชาชนด้วยรูปแบบต่าง ๆ อย่างเสรีภาพ (บุญเลิศ มาแสง. 2529 : 15) และเพื่อสนองความ

ต้องการของแต่ละบุคคล และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชีวิตตนเอง ห้องสมุดจึงเป็นองค์ประกอบอันสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้การศึกษาบรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการได้ และการที่ห้องสมุดจะสามารถดำเนินการได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้จะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ อาคารสถานที่ ที่ตั้ง การคมนาคมที่สะดวก มีหนังสือ สิ่งพิมพ์ สื่อการศึกษาต่าง ๆ และตัวจักรที่สำคัญที่จะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้คือ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดหรือบรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่บริหารงานให้คำปรึกษา บริการข้อมูล และการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่มาใช้บริการ

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 :1) จัดตั้งขึ้นเนื่องในมิ่งมงคลสมัยที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ 36 พรรษา ในปีพุทธศักราช 2534 เพื่อสนองพระราชปณิธาน และแนวทางพระราชดำริในการส่งเสริมการศึกษาสำหรับประชาชน และกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ขอพระราชทานพระราชานุญาตดำเนินการจัดตั้งห้องสมุดประชาชนและได้รับพระราชทานนามว่าห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" โดยก่อสร้างห้องสมุดรุ่นแรกจำนวน 37 แห่ง และวางแผนดำเนินการจัดตั้งอย่างต่อเนื่องจนครบทุกอำเภอภายในระยะเวลา 10 ปี (ระหว่างปี 2534 - 2543) ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ยังมีการสหประชาชาติ ได้ประกาศให้เป็นทศวรรษแห่งการส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือ และกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มีการประกาศจัดตั้งห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ไปแล้วรวม 75 แห่ง

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร มีลักษณะที่แตกต่างจากห้องสมุดประชาชนทั่วไป โดยมีบทบาทที่พึงประสงค์คือ ต้องเป็นห้องสมุดเพื่อประชาชนที่สมบูรณ์ เป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับประชาชน เป็นศูนย์ประชาคม และเป็นแหล่งสนับสนุนให้เกิดแหล่งความรู้ในชุมชน นอกจากนี้ยังเป็นผู้นำทางด้านการจัดกิจกรรมของห้องสมุดนอกเหนือจากการให้บริการหนังสือและสื่ออื่น ๆ แล้ว จะต้องมุ่งพัฒนาให้ห้องสมุดประชาชนเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ซึ่งรวมความรู้หลากหลายที่ทันสมัยและจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์และเผยแพร่ (สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร. 2537 : 21)

การดำเนินงานห้องสมุดประชาชนหรือการจัดกิจกรรมห้องสมุดนั้น มีผู้รับผิดชอบดูแลจัดระบบการบริหารการจัดการ จัดเก็บสื่อและให้บริการคือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

หรือบรรณารักษ์ และนักการภารโรง ซึ่งไม่เพียงแต่ดูแลรักษา จัดเก็บและบริการการยืม การอ่านหนังสือเท่านั้น แต่จะต้องจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ใช้บริการเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดบทบาทของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ไว้ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536 : 168)

1. ปฏิบัติงานขั้นต้นเกี่ยวกับงานห้องสมุดภายใต้การกำกับตรวจสอบอย่างใกล้ชิดหรือตามคำสั่งของบรรณารักษ์
2. จัดหา ดูแล เก็บรักษาและซ่อมแซมหนังสือ ดูแลรักษาวัสดุและครุภัณฑ์ของห้องสมุด
3. ทำทะเบียน จัดหมวดหมู่หนังสือ และทำบัตรรายการหนังสือ
4. แนะนำ และให้บริการแก่ประชาชนในการค้นคว้าและใช้ห้องสมุด
5. ให้บริการตอบคำถามต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจการห้องสมุดและภูมิปัญญาชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
6. จัดทำสื่อ แผ่นภาพ แผนผัง ป้ายนิเทศ จัดนิทรรศการ

การจัดกิจกรรมของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" แต่ละแห่งมุ่งดำเนินการเพื่อให้เป็นแหล่งความรู้ให้ประชาชนทั่วไป ที่มาใช้บริการอ่านหนังสือ ยืมหนังสือ โดยจัดให้เรียนรู้ตามอัธยาศัยเท่านั้น ซึ่ง รุ่ง แก้วแดง (2538 : 12) ได้กล่าวถึง ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ว่า การดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนในปัจจุบันยังไม่สามารถจัดบริการ และจัดกิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนการสอน การพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ และการศึกษาของคนทุกกลุ่มอายุได้ จึงควรปรับปรุงรูปแบบการจัดบริการและกิจกรรมใหม่ ซึ่งรูปแบบการจัดบริการและกิจกรรมห้องสมุดประชาชนใน รูปแบบที่สามารถสนับสนุนการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน ในระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย การพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ รวมทั้งการศึกษาของคนทุกกลุ่มอายุ และการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดบริการของห้องสมุดประชาชน และหาแนวทางในการร่วมมือ ระหว่างภาครัฐ และเอกชนสนับสนุนห้องสมุดประชาชนให้สามารถดำเนินงานในการจัดกิจกรรมในรูปแบบใหม่ "ศูนย์การเรียนรู้"

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2538 : 8) เป็นหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ ที่รับผิดชอบในการให้บริการการศึกษานอกโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเป้าหมายที่ด้อยโอกาส ขาดโอกาส และพลาดโอกาสทางการศึกษา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็น

ประชากรส่วนใหญ่ ปัจจุบัน กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดให้มีการศึกษาพื้นฐาน สายสามัญ และอาชีวศึกษา ตลอดจนการศึกษาต่อเนื่องอันเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้ข่าวสารข้อมูลแก่ประชาชน นอกจากนี้ได้จัดให้มีห้องสมุดประชาชนจังหวัด อำเภอกุญชร ศูนย์การเรียนรู้ ชุมชนและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนและกลุ่มเป้าหมายได้ใช้เป็นแหล่ง ค้นคว้าหาความรู้

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้าง และแนวทางการดำเนินงานบริการ การศึกษานอกโรงเรียน เพื่อขยายการบริการให้ทันกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายจึงได้มี นโยบายที่จะปรับเปลี่ยนบทบาท หน้าที่ และภารกิจของห้องสมุดประชาชนให้เป็นห้องสมุดใน เชิงรุก ที่จัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งปรับบทบาทหน้าที่ของบุคลากรห้องสมุดให้สามารถ สนองตอบความต้องการในการเรียนรู้ และสามารถบริการได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ประชาชน ผู้รับบริการทุกกลุ่มอาชีพและอายุ ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน โดยมุ่งเน้นให้ ชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการบรรลุถึงจุดมุ่งหมายให้ห้องสมุดเป็นกลไกของ สังคมการเรียนรู้อย่างแท้จริง จึงได้กำหนดบทบาทของห้องสมุดประชาชน เพื่อพัฒนาห้องสมุด ประชาชนให้เป็นสถานศึกษาหรือศูนย์การเรียนรู้ ตามแนวทางการพัฒนาห้องสมุดประชาชนใน 3 ลักษณะ คือ การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย การจัดการศึกษานอกโรงเรียน และการจัดศูนย์ ข้อมูลชุมชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2537 : 7 - 8)

เมื่อกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดแนวทางการพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้เป็น ศูนย์การเรียนรู้ ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนที่ประจำในห้องสมุดแต่ละแห่ง จะต้องปฏิบัติงานในลักษณะของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ไม่ใช่ในฐานะเจ้าหน้าที่ห้องสมุด หรือบรรณารักษ์เท่านั้น แต่จะต้องดำเนินการจัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้การสอน ซึ่งทำให้บทบาท ภารกิจของห้องสมุดประชาชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมไปสู่การจัดการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น หรือ บทบาทผู้ให้บริการข่าวสารข้อมูลและสารสนเทศแก่สมาชิกและผู้สนใจ

จากเหตุผลดังกล่าวในฐานะที่ผู้วิจัยอยู่ในหน่วยงานที่มีห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราช กุมารี" อยู่ในสังกัด จึงต้องการที่จะศึกษาว่าการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน ตามแนวพัฒนาห้องสมุดประชาชนมิติใหม่นั้นสมาชิกของห้องสมุดซึ่งเป็นผู้ใช้บริการมีความคิดเห็น อย่างไรต่อการจัดกิจกรรมที่เพิ่มขึ้น เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัด กิจกรรมของห้องสมุดประชาชนให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกและ ผู้ใช้บริการทั่วไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับด้านสถานที่และบรรยากาศ ด้านการให้บริการและด้านบุคลากร
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดและคณะกรรมการห้องสมุดเกี่ยวกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดเกี่ยวกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพผู้ใช้บริการห้องสมุด และอาชีพ
4. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษาค้นคว้าทำให้ทราบสภาพทั่วไปเกี่ยวกับห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา และความคิดเห็นของสมาชิก และคณะกรรมการห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ข้อมูลเหล่านี้จะให้ประโยชน์โดยตรงแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบคือสถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร กรมการศึกษาออกโรงเรียน ได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผน การปรับปรุง แก้ไข และส่งเสริมการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนเพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการต่อไป
2. ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อกรมการศึกษาออกโรงเรียนในการนำข้อมูลมาใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ให้มีคุณภาพใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาออกระบบโรงเรียนในการส่งเสริมพัฒนาห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ให้มีคุณภาพ เป็นแหล่งวิทยาการที่สำคัญของประชาชน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด และคณะกรรมการห้องสมุด โดยพิจารณาจากแนวคิดการพัฒนาห้องสมุดประชาชนมิติใหม่ แบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในปีงบประมาณ 2540 รวมสมาชิก 1,130 คน และคณะกรรมการห้องสมุด 10 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 1,140 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญจากสมาชิกห้องสมุดได้กลุ่มตัวอย่าง 316 คน ตามตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane. 1973 : 58) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 และเจาะจงเลือกคณะกรรมการห้องสมุดทั้ง 10 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 326 คน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพส่วนตัวของสมาชิกห้องสมุด แบ่งเป็น

4.1.1 เพศ

4.1.1.1 ชาย

4.1.1.2 หญิง

4.1.2 อายุ

4.1.2.1 น้อยกว่า 25 ปี

4.1.2.2 25 - 35 ปี

4.1.2.3 36 ปีขึ้นไป

4.1.3 ระดับการศึกษา

4.1.3.1 ประถมศึกษา

4.1.3.2 มัธยมศึกษา

4.1.3.3 อุดมศึกษา

4.1.4 สถานภาพผู้ให้บริการห้องสมุด

4.1.4.1 นักศึกษานอกระบบโรงเรียน

4.1.4.2 นักศึกษาในระบบโรงเรียน

4.1.4.3 ประชาชนทั่วไป

4.1.4.4 คณะกรรมการห้องสมุด

4.1.5 อาชีพ

4.1.5.1 รับจ้าง

4.1.5.2 รับราชการ

4.1.5.3 ค้าขาย

4.1.5.4 เกษตรกรรม

4.1.5.5 ไม่ได้ประกอบอาชีพ(นักเรียน/นักศึกษา)

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดและคณะกรรมการห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ใน 3 ด้าน คือ

2.1 ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

2.2 ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

2.3 ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็นของสมาชิกต่อกิจกรรมการให้บริการ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจ การรับรู้เกี่ยวกับการให้บริการและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่สมาชิกทั้งภายในและภายนอกห้องสมุดตามนโยบายพัฒนาห้องสมุดประชาชนมิติใหม่ของกรมการศึกษา นอกระบบ (พ.ศ.2538) โดยแบ่งประเภทกิจกรรมออกเป็น 3 ด้านคือ

1.1 ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) หมายถึง การจัดห้องสมุดประชาชน เน้นการให้ผู้รับบริการเรียนรู้ด้วยตนเองจากหนังสือ สื่อประเภทต่าง ๆ โดยมุ่งส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้จากบริการต่าง ๆ ของห้องสมุด และรวมถึงการให้บริการเชิงธุรกิจ และการจัดนิทรรศการที่แสดงให้เห็นกระบวนการของเรื่องนั้นๆ โดยที่ประชาชนสามารถศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย เช่น บริการให้ยืมหนังสือ เทป วีดิทัศน์ เทป คำบรรยาย จัดหนังสือขึ้นชั้นให้สอดคล้องกับภูมิกิจกรรมที่จัดแสดง สมาชิกมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดหาหนังสือ และสื่ออื่น ๆ มีการจัดนิทรรศการถาวรและนิทรรศการทุกวันสำคัญ ๆ นิทรรศการจัดแบบมีการเคลื่อนไหวหรือใช้ระบบแสงเสียงประกอบและให้ผู้ชมได้สัมผัสได้ มีเอกสารเผยแพร่สำหรับสมาชิกและผู้ให้บริการ เป็นต้น

1.2 ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน (Non-formal Education) หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียน โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้รับบริการ และมีวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ และมีลักษณะยืดหยุ่นหลากหลาย เช่น จัดบริการสื่อประเภทต่าง ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน ในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนทุกระดับและประเภทต่าง ๆ ที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มโดยใช้สื่อต่าง ๆ ของห้องสมุด ตลอดจนเป็นศูนย์กลางบริการการแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพของชุมชน เป็นศูนย์กลางการพบกลุ่มของนักศึกษาออกโรงเรียน และเป็นศูนย์กลางการศึกษาทางไกลไทยคม เป็นต้น

1.3 ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน (Local Information) หมายถึง กิจกรรมการรวบรวมข้อมูลประเภทต่าง ๆ และข้อมูลชุมชนในทุกรูปแบบ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการให้บริการการจัดการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างเครือข่ายและการบริการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลให้แก่สมาชิกหรือผู้ให้บริการ เช่น มีข้อมูลสภาพท้องถิ่นทั่วไปของชุมชนครบถ้วน ข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนจัดเป็นนิทรรศการถาวร ข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่มีรายละเอียดและรูปแบบจำลอง สมาชิกช่วยสำรวจความต้องการของชุมชนปีละครั้ง ปรับปรุงข้อมูลทั่วไปของชุมชนอย่างน้อยปีละครั้ง มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลชุมชนระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่น รายละเอียดภูมิปัญญาชาวบ้านให้ศึกษาค้นคว้าได้ ข้อมูลชุมชนทุกประเภทจัดเก็บเป็นเอกสารรูปเล่ม มีแผ่นภาพรูปภาพและสไลด์ เป็นต้น

2. ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง หมายถึง ห้องสมุดประชาชนที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวโรกาสมีพระชนมายุ ครบ 36 พรรษาในปี พ.ศ.2534 มีลักษณะเป็นห้องสมุดประชาชนอำเภอที่ปฏิบัติงานในการกิจ 3 ลักษณะคือ การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย การจัดการศึกษานอกโรงเรียน และการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนตามนโยบายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

3. สมาชิกห้องสมุด หมายถึง บุคคลทั่วไปที่แสดงความจำนงต่อบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดว่าจะใช้บริการห้องสมุดประชาชน โดยชำระเงินค่าสมาชิกเป็นรายปี และได้ชำระเงินเป็นค่าบำรุงตามระเบียบของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเรียบร้อยแล้ว

4. คณะกรรมการห้องสมุด หมายถึง บุคคลทั่วไปที่บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดแต่งตั้งขึ้น โดยมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานกิจกรรมห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. ห้องสมุดประชาชนกรมการศึกษานอกโรงเรียน
2. ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
3. แนวคิดการพัฒนาห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" มิติใหม่
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ห้องสมุดประชาชนกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ห้องสมุดประชาชนกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้รับการปรับปรุงมาโดยลำดับเพื่อให้เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนสามารถค้นคว้าหาความรู้ และความเพลิดเพลินได้ทุกโอกาส ห้องสมุดประชาชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 ประเภทตามขนาด ได้ดังนี้

1. ห้องสมุดประชาชนขนาดใหญ่ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนจังหวัด มีหน้าที่ให้บริการแก่ประชาชน เป็นศูนย์หมุนเวียนหนังสือและวัสดุภายในจังหวัด ห้องสมุดรัชมังคลาภิเษก พระ ราชวัง ไกลกังวล หัวหิน ซึ่งมีลักษณะอาคารส่วนใหญ่ 2 ชั้น ชั้นบนจัดบริการหนังสือ เอกสารและสื่อที่เกี่ยวกับการศึกษาตามหลักสูตรแต่ละระดับ โดยจัดเป็นห้องโสตทัศนศึกษา หรือห้องการศึกษา นอกโรงเรียน ห้องหนังสือมุม มสธ. มุม มร. และห้องหรือมุมท้องถิ่น เป็นต้น ชั้นล่างจะจัดบริการหนังสือ เอกสาร และสื่อโดยทั่ว ๆ ไป ทั้งที่เกี่ยวกับสารคดี บันเทิง หนังสือเด็ก เป็นต้น

2. ห้องสมุดประชาชนขนาดกลาง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ลักษณะเป็นอาคาร 2 ชั้น ชั้นบนจะเป็นห้องหนังสือท้องถิ่นบริการเกี่ยวกับข้อมูลชุมชน บริการ การศึกษานอกโรงเรียน จัดบริการสื่อความรู้เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนทุกระดับ ทุกประเภท และห้องเฉลิมพระเกียรติฯ จัดบริการข้อมูลเกี่ยวกับพระประวัติ พระราชกรณียกิจ หนังสือพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และพระราชวงศ์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ชั้นล่าง จะจัดบริการหนังสือ เอกสาร และสื่อโดยทั่วไป ตลอดจนหนังสือเด็ก

3. ห้องสมุดประชาชนขนาดเล็ก ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ลักษณะอาคารเป็นอาคารชั้นเดียวมีหน้าที่ให้บริการแก่ประชาชนในอำเภอ การจัดบริการหนังสือและสื่อจะจัดเป็นมุมต่าง ๆ เช่น มุมเด็กและครอบครัวมุมหนังสือทั่วไป มุมหนังสือพิมพ์ และวารสาร มุมการศึกษา นอกโรงเรียน เป็นต้น

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ 36 พรรษา ในปีพุทธศักราช 2534 เพื่อสนองพระราชปณิธาน และแนวทางพระราชดำริในการส่งเสริมการศึกษาสำหรับประชาชนตามที่ทรงแสดงไว้ในโอกาสต่าง ๆ เช่น ในโอกาสที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณเสด็จเป็นองค์ประธานในการประชุมสมัชชาสภาเกล้าด้วยการศึกษาผู้ใหญ่ เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2533 ได้ทรงพระราชทานลายพระหัตถ์ เชิญชวนให้

"ร่วมกันทำให้ชาวโลกอ่านออกเขียนได้"

กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ขอพระราชทานพระราชนุญาตดำเนินโครงการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน ซึ่งได้รับพระราชทานนามว่าห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" โดยเริ่มก่อสร้างห้องสมุดรุ่นแรกจำนวน 37 แห่ง เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสที่พระชนมายุ 36 พรรษา ในปี 2534 และวางแผนดำเนินการจัดตั้งอย่างต่อเนื่องจนครบทุกอำเภอในระยะเวลา 10 ปี ระหว่างปี 2534 - 2543 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่องค์การสหประชาชาติ ได้ประกาศให้เป็นทศวรรษแห่งการส่งเสริมการรู้หนังสือ

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" นอกจากจะเป็นแหล่งความรู้ให้บริการการอ่านและการศึกษาค้นคว้าเหมือนห้องสมุดประชาชนอำเภอที่ทันสมัยแล้ว ยังเตรียมการเพื่อเน้นบริการพิเศษในเรื่องต่อไปนี้ด้วย คือ เป็นศูนย์รวบรวมพระราชนิพนธ์ที่ได้ฝ่าละอองพระบาททรงพระราชนิพนธ์ไว้ในวโรกาสต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าและการอ้างอิง มีมุมบริการหนังสือดี มีรูปภาพและของเล่นประกอบกิจกรรมสำหรับเด็ก มีห้องปฏิบัติการโสตทัศนศึกษาและมีห้องอเนกประสงค์สำหรับแสดงนิทรรศการถาวรและชั่วคราว เช่น การส่งเสริมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมและมรดกไทยท้องถิ่น การส่งเสริมให้รักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมอาชีพเพื่อการเพิ่มผลผลิตและรายได้ ตลอดจนเป็นสถานบริการกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในบางโอกาสด้วย

ในการดำเนินการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" นั้น คณะกรรมการอำนวยการโครงการฯ ได้กำหนดให้จัดสร้างในปีพุทธศักราช 2534 จำนวน 37 แห่ง ในพื้นที่ซึ่งยังไม่มีห้องสมุดประชาชนอำเภอ (โกศล ชูช่วย. 2533 : 6) โดยการคัดเลือกอำเภอที่จะทำการสร้างห้องสมุดประชาชนนั้น จะคัดเลือกอำเภอที่มีความพร้อมและมีความจำเป็นเร่งด่วน ดำเนินการจัดตั้งเป็นรุ่นแรก ในช่วงปี 2534-2535 และทยอยการจัดตั้งในอำเภออื่นจนครบทั่วทั้งประเทศในช่วงปี 2536-2543 ทั้งนี้ การจัดตั้งจะรวมถึงการพัฒนาห้องสมุดประชาชนอำเภอที่จัดตั้งอยู่เดิมแล้วให้มีคุณภาพและมีความพร้อมที่จะให้บริการตามบทบาทและภารกิจของห้องสมุดในอนาคต (กองบรรณาธิการ. 2535 : 75)

ประชาชนทั้งหลายต่างร่วมแสดงความจงรักภักดีและความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ โดยได้น้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายเงินและอุปกรณ์ห้องสมุด ตลอดจนที่ดินเพื่อสนองพระราชปณิธานให้ทุกชุมชนมีแหล่งรวบรวมความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการของชุมชน เพื่อเป็นแบบอย่างของการพัฒนาห้องสมุดสืบไป

ลักษณะของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" เป็นห้องสมุดประชาชนระดับอำเภอ มีเอกลักษณ์ที่น่าสนใจหลาย ๆ ประการคือ

1. มีเนื้อที่อย่างน้อย 2 งาน - 1 ไร่ ตั้งอยู่ใกล้ชุมชน
2. เป็นอาคาร 2 ชั้น พร้อมครุภัณฑ์ที่จำเป็น มีเนื้อที่ใช้สอยประมาณ 320 ตารางเมตร รูปทรงด้านหน้าอาคารได้จัดให้สอดคล้องกับสถาปัตยกรรมของท้องถิ่นภูมิกำณนั้น ๆ และมีสวนประกอบที่สำคัญคล้าย ๆ กันคือ

2.1 พื้นที่หน้าจั่วอาคารห้องสมุด ประกอบด้วยป้ายสี่เหลี่ยมขนาด 5 ตารางเมตร ภายในป้ายมีพระนามาภิไธยย่อ และข้อความดังนี้

พระนามาภิไธยย่อ
ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
เฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2 เมษายน 2534

2.2 ป้ายชื่อห้องสมุดอาจตั้งอยู่ภายนอกอาคาร หรือติดกับตัวอาคาร มีพระนามาภิไธยย่อและข้อความ ดังนี้

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"	
อำเภอ.....	จังหวัด.....

2.3 แทนประดิษฐานพระบรมฉายาลักษณ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แทนนี้ออกแบบเพื่อติดตั้งไว้ในห้องโถงชั้นล่างของอาคาร ซึ่งประกอบด้วย

2.3.1 ด้านหน้า ติดตั้งพระบรมฉายาลักษณ์ และมีแผ่นป้าย ด้านล่างมีข้อความจากลายพระหัตถ์ว่า

"ร่วมกันทำให้ชาวโลกอ่านออกเขียนได้ Let's join in making a literate world"
--

2.3.2 ด้านหลัง ติดตั้งแผ่นศิลาฤกษ์ และรายนามผู้ร่วมบริจาคสมทบทุนสร้างห้องสมุด

ในส่วนของตัวอาคารห้องสมุด รูปแบบของอาคารจะปรับให้สอดคล้องกับท้องถิ่น แบ่งเป็นพื้นที่ชั้นล่าง พื้นที่ชั้นบนและบริเวณภายนอกห้องสมุด

พื้นที่ชั้นล่าง ประกอบด้วย

1. ห้องอ่านหนังสือทั่วไป เป็นห้องที่มีเนื้อที่ประมาณ 75 ตารางเมตร มีมุมต่าง ๆ เช่น มุมวิทยาศาสตร์ มุมพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น ภายในห้องประกอบด้วย หนังสือ วารสาร และหนังสือพิมพ์

2. มุมเด็ก จัดเป็นมุมอ่านหนังสือสำหรับเด็ก ๆ มีโต๊ะเก้าอี้ตัวเล็ก ๆ นั่งกับพื้นบ้างมีหมอนสวย ๆ สบาย ๆ เป็นห้องที่ดึงดูดความสนใจมาก ห้องนี้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งทางด้านทักษะการอ่าน และความคิดสร้างสรรค์

3. เ कार्नเตอร์ยืม-คืน หนังสือ และห้องทำงานบรรณารักษ์

พื้นที่ชั้นบน ประกอบด้วย

1. ห้องสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ภายในห้องมีพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพฯ และหนังสือที่ผู้อื่นเขียนเกี่ยวกับพระองค์ท่าน หนังสือเกี่ยวกับราชวงศ์จักรี โสตทัศนวัสดุบางประเภท สไลด์ วิดีทัศน์ ที่เกี่ยวกับพระประวัติและพระราชกรณียกิจ

2. ห้องโสตทัศนวัสดุ มีโสตทัศนวัสดุหลาย ๆ ประเภท เช่น วิดีโอ เทปโทรทัศน์ เป็นต้น เพื่อบริการเป็นกลุ่ม หรือรายบุคคล และให้บริการเคลื่อนที่ไปยังชุมชนที่อยู่ห่างไกลห้องสมุดด้วย

3. ห้องอเนกประสงค์ เพื่อจัดกิจกรรม การประชุม การอบรมสาธิต เป็นต้น

ทั้งนี้อาจมีการพัฒนารูปแบบอาคารในลักษณะอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับขนาดและสภาพพื้นที่ที่จะจัดตั้ง แต่รูปแบบที่ว่าจะต้องมีประโยชน์ใช้สอยสมบูรณ์

บริเวณภายนอกห้องสมุด

เป็นส่วนสำคัญที่จะดึงดูดความสนใจของประชาชนที่จะเข้าไปใช้บริการของห้องสมุด บริเวณสะอาด ร่มรื่น สวยงามด้วยไม้ดอก ไม้ประดับ มีศาลาพักร้อน สนามเด็กเล่น และลานอเนกประสงค์ เพื่อจัดนิทรรศการภายนอก จัดทำแบบประหยัดและเรียบง่าย มีมุมอ่านหนังสือ อาจจะมีป้ายชื่อของต้นไม้ในบริเวณนั้น บอกประโยชน์และคุณสมบัติและเรียบง่าย มีมุมอ่านหนังสือ อาจจะมีป้ายชื่อของต้นไม้ในบริเวณนั้น บอกประโยชน์และคุณสมบัติเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนด้วย

บุคลากร ห้องสมุดประชาชนอำเภอในโครงการแต่ละแห่งตามกรอบอัตรากำลังเต็มรูปจะมีเจ้าหน้าที่ 7 คน เป็นบรรณารักษ์ 1 คน เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 3 คน เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด 1 คน นักการภารโรง 1 คน และยาม 1 คน อย่างไรก็ตาม ในระยะเริ่มต้นจะจัดให้มีเจ้าหน้าที่อย่างน้อย 3 คน คือ บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และนักการภารโรง

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" เป็นศูนย์วิชาการสำหรับชุมชนในระดับอำเภอ เป็นที่แสดงออกถึงความสามัคคีของประชาชนในชุมชนนั้น และจากผู้มีจิตใจดีทั้งหลาย หลาย ๆ อำเภอ ที่ประชาชนได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินเพื่อสร้างห้องสมุด ถวายต้นไม้สำหรับปลูกรอบบริเวณ ร่วมใจกันทำรั้วรอบบริเวณ สร้างศาลาพักร้อน สนามเด็กเล่น ตลอดจนช่วยกันจัดการดูแลรักษา ให้บริการภายในห้องสมุด ประชาชนต่างให้ความสนใจเข้าไปใช้ห้องสมุดเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก ๆ ตื่นเต้นกับมุมเด็กของเขามาก เพราะเป็นห้องที่สวยงามเรียบง่าย สบาย ๆ มีหนังสือให้อ่านมากมายสนองความอยากรู้อยากเห็นตามวัยของเขา (พรประภา จุลบุปผาสันต์. 2536 : 1 - 6) เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่สังคมอย่างแท้จริงและมีรูปแบบตามต้องการทางกรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของห้องสมุด ไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์การจัดตั้งห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" มุ่งที่จะกระจายโอกาสทางการศึกษา ไปสู่ประชาชนในชนบท ด้วยการจัดตั้งและพัฒนาห้องสมุดประชาชนอำเภอให้เป็นแหล่งความรู้สำหรับประชาชน ทุกเพศ ทุกวัย และเป็นศูนย์กลางสนับสนุนการผลิตและเผยแพร่เอกสาร สิ่งพิมพ์ไปสู่ที่อ่านหนังสือในระดับหมู่บ้าน ด้วยการพัฒนารูปแบบของห้องสมุดประชาชนอำเภอ เพื่อสนองตามแนวพระราชดำริเพื่อเป็นตัวอย่างของห้องสมุดในอนาคต อีกทั้งเป็นแหล่งความรู้และศูนย์กลางสนับสนุนเครือข่ายการเรียนรู้ในระดับหมู่บ้าน โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะใน การดำเนินการไว้ดังต่อไปนี้

1. พัฒนารูปแบบของห้องสมุดประชาชนอำเภอ เพื่อสนองตามแนวพระราชดำริ เพื่อเป็นตัวอย่างของห้องสมุดในอนาคตที่จะเป็นทั้งแหล่งความรู้และศูนย์กลางสนับสนุนเครือข่ายการเรียนรู้ระดับหมู่บ้าน
2. จัดตั้งห้องสมุดประชาชนอำเภอให้ครบทุกอำเภอ โดยจะคัดเลือกอำเภอที่มีความพร้อมและความจำเป็นเร่งด่วน ดำเนินการจัดตั้งเป็นรุ่นแรก จำนวน 37 แห่ง ในช่วงปี 2534 - 2535 เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และทยอยการจัดตั้งในอำเภออื่น จนครบทั่วทั้งประเทศในช่วงปี 2536 - 2543
3. พัฒนาห้องสมุดประชาชนอำเภอที่จัดตั้งอยู่เดิมแล้ว ให้มีคุณภาพและมีความพร้อมที่จะให้บริการตามบทบาท และภารกิจของห้องสมุดในอนาคต
4. ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รณรงค์ส่งเสริมการอ่าน เพื่อกระตุ้นให้ประชาชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เห็นความสำคัญของการอ่าน และการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน เพื่อจะได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินโครงการ และใช้ประโยชน์จากห้องสมุดที่จะจัดตั้งขึ้น

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง

เมื่อวันที่ 8 กันยายน พุทธศักราช 2535 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณเสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานเปิดสถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 35-38) ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาและพัฒนาเพื่อรวมพลังความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน แนวคิดนี้ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิสวิตา ซึ่งเป็นหน่วยงานแรกที่เสนอร่วม โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุครบ 36 พรรษา ด้วยการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้วยทุนสนับสนุนจากกองทุนชีว - เสี่ยง กาญจนจारी กองทุนคุณพ่อแดง คุณแม่บัวย ศิวพฤษ กองทุนคุณหญิงลมัย หงษ์ยนต์ ประสานงานโดย ดร. กนิษฐา กาญจนจारी ดร.มาลี สุวรรณอัตถ์ และกรรมการมูลนิธิ ซึ่งได้ทุ่มพลังความคิดและประสบการณ์พัฒนารูปแบบห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง ให้สมบูรณ์ทั้งอาคาร สถานที่ หนังสือ สื่อ การเรียนรู้ และระบบบริหารจัดการ จนสามารถเป็นแบบอย่างให้กับห้องสมุดประชาชนแห่งอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน มีบริเวณที่กว้างขวาง และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการถ่ายทอดความรู้ เป็นศูนย์ข้อมูลที่สำคัญในท้องถิ่น มีห้องสมุดโสตฯ จัดกิจกรรมในลักษณะของนิทรรศการถาวรและชั่วคราว โดยแบ่งอาคารเป็นสัดส่วนตามลักษณะการใช้งาน คือ

1. อาคารเฉลิมราชกุมารีประกอบด้วยห้องสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีหนังสือพระราชนิพนธ์ และหนังสือเกี่ยวกับพระองค์ท่านทั้งหมด มีแท่นประดิษฐ์พระบรมฉายาลักษณ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีอุปกรณ์ ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร โดยระบบคอมพิวเตอร์ ห้องอ่านหนังสือทั่วไป และหนังสืออ้างอิง

2. อาคารหนังสือเด็ก และอาคารสันตนาการ บริการหนังสือนันทนาการ - บันเทิง

การดำเนินงานของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เป็นงานหนึ่งของสถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร ที่มีบทบาทในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยให้ประชาชนได้มีความรู้และข่าวสารข้อมูลเพิ่มขึ้น จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น โดยให้บริการแก่บุคคลทุกเพศ ทุกวัย ด้วยความเสมอภาค จัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในหลัก

สูตรการศึกษานอกโรงเรียน บริการสื่อการเรียนการสอน เป็นศูนย์กลางการพบกลุ่ม และการแนะแนวอาชีพ การจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนเป็นการจัดระบบเพื่อเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลที่จำเป็น และเป็นประโยชน์ โดยเน้นการจัดเก็บข้อมูลชุมชน สามารถให้บริการข้อมูลชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ แก่นักเรียน นักศึกษา ส่วนราชการ และประชาชนทั่วไป การดำเนินงานของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา แบ่งออกเป็น

1. งานเทคนิค เป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ทางวิชาการและวิธีการบางอย่างในการปฏิบัติ โดยเฉพาะ ได้แก่

- 1.1 การจัดหาสิ่งพิมพ์ และวัสดุทัศนวัสดุของห้องสมุด
- 1.2 การจัดเตรียมสิ่งพิมพ์และวัสดุทัศนวัสดุในการให้บริการ
- 1.3 การจัดหมวดหมู่ และทำบัตรรายการหนังสือโดยสังเขป
- 1.4 การจัดหนังสือขึ้นชั้นเพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้
- 1.5 การระวังรักษาและการซ่อมหนังสือ
- 1.6 การสำรวจและจำหน่ายสิ่งพิมพ์และวัสดุทัศนวัสดุในกรณีที่ไม่สามารถ

จัดซ่อมได้

2. งานบริการ เป็นงานที่เป็นหัวใจของห้องสมุดประชาชน ได้แก่

- 2.1 บริการยืม-คืน หนังสือและสื่อทัศนศึกษา
- 2.2 การจัดหนังสือ สิ่งพิมพ์และวัสดุทัศนวัสดุให้สะดวกแก่การใช้สอยและให้

บริการ

- 2.3 การบริการจองหนังสือ
- 2.4 การบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า
- 2.5 การแนะนำการใช้ห้องสมุด
- 2.6 บริการแนะแนวและส่งเสริมการอ่าน
- 2.7 บริการการแนะแนวการศึกษา/อาชีพ

3. งานบริหาร เป็นกระบวนการที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

- 3.1 สำรวจความต้องการของชุมชนเพื่าวางนโยบาย
- 3.2 จัดทำแผนปฏิบัติงานของห้องสมุด
- 3.3 ประชุมคณะกรรมการห้องสมุด

3.4 งานธุรการ

3.5 การประชาสัมพันธ์งานห้องสมุด

3.6 จัดทำสถิติเกี่ยวกับห้องสมุด

3.7 รายงานผลการปฏิบัติงาน

การจัดกิจกรรมของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดจัดให้มีขึ้นในห้องสมุด ได้แก่

1. การจัดกิจกรรมตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ 4 ด้าน คือ

1.1 ส่งเสริมการเรียนรู้ในครอบครัว ซึ่งห้องสมุดประชาชนได้จัดกิจกรรมวันหยุดสำหรับคุณหนู ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ของครอบครัวที่ใช้ห้องสมุดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และห้องสมุดได้จัดกิจกรรม การเล่านิทาน กิจกรรมตอบปัญหา กิจกรรมวาดภาพระบายสี และเกม

1.2 ส่งเสริมการเรียนรู้ในชุมชน ห้องสมุดประชาชนมีการให้บริการเคลื่อนที่ถึงชุมชน บริการฉายวีดิทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และให้ชุมชนสามารถใช้ห้องสมุดในการพบปะพูดคุยหรือปรึกษาหารือได้ทุกโอกาส

1.3 ส่งเสริมการเรียนรู้ในระบบโรงเรียน ห้องสมุดประชาชนได้ให้บริการสื่อที่ส่งเสริมหลักสูตรการศึกษาในระบบโรงเรียนและแนะนำการใช้ห้องสมุดที่ถูกต้อง

1.4 ส่งเสริมการเรียนรู้นอกระบบโรงเรียน ห้องสมุดประชาชนให้บริการสื่อโสตทัศนต่าง ๆ เช่น หนังสือการเรียนการสอนตามหลักสูตรศึกษานอกโรงเรียน และโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกลไทยคม

2. การจัดกิจกรรมพิเศษที่ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จัดทำได้แก่

2.1 การจัดนิทรรศการเหตุการณ์และวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา และวันเฉลิมพระชนมพรรษา เป็นต้น

2.2 การจัดกิจกรรมแสดงหนังสือใหม่

2.3 การจัดกิจกรรมแนะนำการใช้ห้องสมุด เช่น เจ้าหน้าที่แนะนำวิธีการใช้บัตรรายการ หรือใช้สื่อวีดิทัศน์แนะนำการใช้

2.4 การจัดกิจกรรมตอบคำถาม ซึ่งห้องสมุดประชาชนจัดบริการตอบคำถามให้แก่สมาชิกและผู้ใช้บริการทั่วไป

2.5 การจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ห้องสมุดประชาชนจัดในลักษณะ

1. จัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ
2. จัดป้ายนิเทศให้ความรู้เรื่องการศึกษา

สมาชิกที่มาใช้บริการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง ส่วนใหญ่เป็นเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ข้าราชการ และประชาชนทั่วไปที่อยู่ในอำเภอปากช่อง และอำเภอใกล้เคียงมาใช้บริการห้องสมุด

แนวคิดการพัฒนาห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” มิติใหม่

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2538 : 1 - 10) ได้มีการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ และภารกิจของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ตามแนวคิดการพัฒนาห้องสมุดประชาชนมิติใหม่ ให้ดำเนินการจัดการศึกษาใน 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การศึกษาตามอัธยาศัย

การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) หมายถึงกระบวนการที่มนุษย์ได้รับการถ่ายทอดและสะสมความรู้ ทักษะ เจตคติ ความคิดจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน และสิ่งแวดล้อมตลอดชีวิต และเรื่องที่ได้รับการถ่ายทอดก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตในสังคม เช่น การเรียนรู้ในครอบครัว ในที่ทำงาน สถานที่ท่องเที่ยวการเรียนรู้จากแบบอย่าง และทัศนคติของคนในครอบครัว หรือเพื่อน การเรียนรู้จากการอ่าน สิ่งพิมพ์ หนังสือ และจากการท่องเที่ยว ตลอดจนการเรียนรู้โดยการฟังวิทยุ ดูภาพยนตร์ และชมโทรทัศน์ เป็นต้น

การจัดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นการให้การศึกษาตามอัธยาศัยรูปแบบหนึ่งที่เน้นให้ผู้รับบริการได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อประเภทต่าง ๆ โดยมีรูปแบบในการจัดบริการดังนี้

1.1 การบริการหนังสือและสื่อประเภทต่าง ๆ เป็นการจัดบริการหนังสือและสื่อของห้องสมุด โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการเกิดกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะของการศึกษาดด้วยตนเอง ซึ่งสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ หรือเสริมการเรียนรู้สำหรับหลักสูตรการศึกษาประเภทต่าง ๆ โดยมีวิธีการให้บริการดังนี้

- การให้บริการหนังสือ เอกสาร วารสาร สิ่งพิมพ์
- การให้บริการสื่อโสตทัศนอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน วิทยุการศึกษา และโทรทัศน์การศึกษา

- การให้บริการเชิงธุรกิจ เช่น โทรศัพท์ โทรสาร การสำเนาเอกสาร ฯลฯ

1.2 การจัดนิทรรศการ เป็นการให้การศึกษาอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นกระบวนการของเรื่องนั้น ๆ ให้ประชาชนได้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง อาจจัดในอาคารหรือนอกอาคารก็ได้ ซึ่งประกอบด้วยของจริง สิ่งจำลอง ภาพถ่าย แผนภูมิ เทป วีดิทัศน์ เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็น ได้ฟัง ได้สัมผัสจับต้องเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยห้องสมุดสามารถจัดบริการได้ดังนี้

- จัดให้ความรู้เรื่องวันสำคัญต่าง ๆ
- จัดเผยแพร่วิชาการที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน
- จัดตามความต้องการของชุมชน และกลุ่มเป้าหมายผู้ใช้บริการ

2. การศึกษานอกโรงเรียน

การจัดการศึกษานอกโรงเรียน (Non-Formal Education) หมายถึงกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียน โดยมีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการ และวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน และมีลักษณะยืดหยุ่นหลากหลายมากกว่าการศึกษาในระบบโรงเรียน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2538 ก)

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” สามารถจัดการศึกษาที่สนับสนุนการเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประเภทต่าง ๆ ที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ทั้งเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มโดยใช้สื่อประสมต่าง ๆ ซึ่งสามารถจัดได้ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2538 ก)

- 2.1 เป็นศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน
- 2.2 เป็นศูนย์กลางการแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพของชุมชน
- 2.3 เป็นศูนย์กลางการพบกลุ่มของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน และกลุ่มผู้สนใจประเภทต่าง ๆ
- 2.4 เป็นศูนย์การเรียนทางไกลไทยคม

3. ศูนย์ข้อมูลชุมชน

ศูนย์ข้อมูลชุมชน (Local Information Center) หมายถึงกิจกรรมการรวบรวมข้อมูลประเภทต่าง ๆ และข้อมูลของชุมชนในทุกรูปแบบเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการให้บริการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างเครือข่าย

การจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นการจัดระบบและเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลที่จำเป็น และเป็นประโยชน์ตั้งแต่ระดับหมู่บ้านถึงระดับประเทศ โดยเน้นการจัดเก็บข้อมูลของชุมชนในระดับที่ห้องสมุดตั้งอยู่เพื่อสามารถให้บริการข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ แก่ผู้ใช้บริการเฉพาะกลุ่มประชาชนทั่วไป ส่วนราชการ และนักธุรกิจเอกชน

กระบวนการจัดกิจกรรมห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” มิติใหม่

กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ประกาศใช้ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียนว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ.2535 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2535 กำหนดกิจกรรมห้องสมุดประชาชนมีลักษณะดังนี้

1. เป็นห้องสมุดประชาชน โดยจัดกิจกรรมด้านส่งเสริมการอ่านและการค้นคว้า ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านห้องสมุดเคลื่อนที่สู่ชุมชน ด้านส่งเสริมการรวมกลุ่มประชาชนตามความรู้และความสนใจ ด้านครอบครัวสัมพันธ์และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้อื่น ๆ ตามความเหมาะสม
2. เป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมด้านแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนและอื่น ๆ ด้านจัดและให้บริการชุดทดลอง ชุดสาธิตต่าง ๆ จัดพื้นที่สำหรับบริการตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนของสถาบันอื่น ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. เป็นศูนย์ประชาคม โดยจัดให้บริการสถานที่จัดประชุมสัมมนาการแสดงผลิตภัณฑ์กิจกรรมของเด็กและครอบครัวและกิจกรรมมอเนกประสงค์ของชุมชน โดยเน้นด้านการศึกษาศิลปะและวัฒนธรรม ด้านส่งเสริมการดำเนินงานเชิงธุรกิจในห้องสมุด ด้านส่งเสริมการจัดนันทนาการสวนสุขภาพ สถานที่พักผ่อน สนามเด็กเล่นและกิจกรรมชุมชนอื่น ๆ ที่เหมาะสม
4. เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ โดยจัดและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภาครัฐและเอกชน ในด้านข้อมูลข่าวสารและสื่อ ในด้านพัฒนาการผลิต เผยแพร่ จัดและแลกเปลี่ยนหมุนเวียน และฝึกอบรมให้เป็นไปอย่างกว้างขวางและเหมาะสม

การจัดกิจกรรมห้องสมุดประชาชนตามแนวคิดการพัฒนาห้องสมุดประชาชนมิติใหม่ “ศูนย์การเรียนรู้” จะต้องจัดทำให้ห้องสมุดประชาชนเป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกประเภท โดยให้มีกิจกรรมครบทุกประเภท ซึ่งนอกเหนือไปจากการบริการการยืมการอ่าน จึงกำหนดเป็นกระบวนการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. กระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย

เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากองค์ความรู้ดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นการบริการหนังสือหรือการจัดนิทรรศการ บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ หรืออาสาสมัคร จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนหรือกระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนี้คือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538 : 12 ก)

1.1 การจัดกิจกรรมด้านการให้บริการหนังสือและสื่อประเภทต่าง ๆ ดำเนินการดังนี้

1.1.1 กำหนดความต้องการเรียนรู้ โดยสำรวจความต้องการของผู้รับบริการ และจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกหนังสือและสื่อ

1.1.2 จัดซื้อ จัดหา หนังสือ สื่อ และจัดจ้างทำชุดการเรียนรู้ที่ไม่มีขายโดยทั่วไป

1.1.3 บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดและอาสาสมัคร ร่วมดำเนินงานด้านเทคนิคตามวิธีการห้องสมุด เช่น ลงทะเบียน จัดหมวดหมู่หนังสือ ทำบัตรรายการ ติดบัตรติดช่อง เป็นต้น

1.1.4 จัดบริการการเรียนการสอนโดยจัดทำคู่มือ หรือสื่อแนะนำวิธีการศึกษา เรียนรู้จากหนังสือและสื่อประเภทต่าง ๆ

1.1.5 จัดบริการหนังสือและสื่อออกเป็นห้องหรือมุมต่าง ๆ เช่น มุมเด็ก และครอบครัวมุมวัฒนธรรมท้องถิ่น มุมอ้างอิง มุมหนังสือพิมพ์และวารสาร มุมการศึกษานอกโรงเรียน มุมโสตทัศนศึกษา ห้องเฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น

1.1.6 จัดหาอาสาสมัคร เช่น นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน นักเรียนครูประจำกลุ่ม กรรมการห้องสมุด สมาชิกห้องสมุด ข้าราชการเกษียณ มาช่วยดำเนินการจัดบริการ กิจกรรมการเรียนการสอน

1.1.7 จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาในหนังสือและสื่อของห้องสมุด เช่น จัดวิทยากรพิเศษบรรยาย อภิปราย สาธิต ทดลอง Book Talk เป็นต้น

1.1.8 จัดบริการอำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ผู้ให้บริการ เช่น การถ่ายเอกสาร โทรศัพท์ โทรสาร การสำเนาแฟ้ม จำหน่ายหนังสือใหม่ ของชำร่วย น้ำดื่ม อาหารว่าง เป็นต้น โดยจัดบริการลักษณะเชิงธุรกิจ

1.1.9 จัดทำปฏิทินการบริการและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทราบ เพื่อใช้บริการ

1.1.10 จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้

- ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามเนื้อหาที่ได้ศึกษาจาก หนังสือและสื่อของกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยอาจทำเป็นแบบทดสอบด้วยตนเอง หรือจัดทำ การทดสอบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

- ประเมินผลการให้บริการหนังสือและสื่อ และการอำนวยความสะดวก โดยใช้แบบประเมินหรือกล่องความคิดเห็น เพื่อให้ผู้ให้บริการให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ

1.1.11 วิเคราะห์สรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำมาปรับปรุง การจัดกิจกรรมต่อไป

1.2 การจัดกิจกรรมนิทรรศการ

1.2.1 ศึกษาและกำหนดความต้องการการเรียนรู้เรื่องที่อยู่ในความสนใจของ ประชาชน หรือเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน นโยบายของรัฐบาล เช่น สิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย วันสำคัญ วันนักขัตฤกษ์ การประกอบอาชีพ วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ฯลฯ

1.2.2 วางแผนการจัดนิทรรศการโดยนำข้อมูลที่ได้กำหนดไว้มาจัดทำปฏิทิน กิจกรรมนิทรรศการตลอดปี และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบ

1.2.3 กำหนดรูปแบบนิทรรศการ โดยกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และสื่อที่จะนำเสนออย่างชัดเจน

1.2.4 นำสื่อวัสดุอุปกรณ์มาจัดนิทรรศการตามรูปแบบที่กำหนดไว้ โดยจัดเอง จัดหาอาสาสมัครร่วมจัด เชิญหน่วยงานอื่นมาจัด หรือจ้างเอกชนจัดตามความเหมาะสม

1.2.5 จัดทำคู่มือแนะนำวิธีการเรียนรู้จากเนื้อหาของนิทรรศการ เพื่อให้ผู้ใช้ บริการเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยวิธีการดังนี้

- การชม สัมผัส และตรวจสอบการเรียนรู้จากบทปฏิบัติการชุด การเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์

- การเข้าฟังการอภิปราย ดูวีดิทัศน์ สไลด์ เพื่อให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น

- ศึกษาจากหนังสือและสื่อ ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับนิทรรศการซึ่งห้องสมุดได้จัดไว้บริการหรือแนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดวิทยาลัย ห้องสมุดมหาวิทยาลัย พิพิธภัณฑ์สถานประกอบการ เป็นต้น

1.2.6 จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการเข้าชมนิทรรศการ โดยใช้แบบประเมินหรือกล่องแสดงความคิดเห็น

1.2.7 วิเคราะห์สรุปผลการจัดนิทรรศการ เพื่อนำมาปรับปรุงจัดนิทรรศการครั้งต่อไป

2. กระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียน

เพื่อให้ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"เป็นศูนย์กลางในการจัดบริการสื่อการเรียนการสอน การศึกษาออกโรงเรียน ประเภทการศึกษาพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ และการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพ อย่างสมบูรณ์สามารถจัดบริการได้ตามขั้นตอนดังนี้ (กรมการศึกษาออกโรงเรียน. 2538 :13 ก)

2.1 การจัดบริการสื่อการเรียนการสอนการศึกษาออกโรงเรียน

2.1.1 สำรวจ รวบรวมข้อมูล จำนวนนักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียนในเขตพื้นที่แยะกระดับและประเภทการศึกษา

2.1.2 วางแผนร่วมกับศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน ครูประจำกลุ่ม วิทยากรวิชาชีพ และคณะกรรมการหรือตัวแทนนักศึกษา เพื่อกำหนดปริมาณ ประเภทหนังสือและสื่อ ที่จะจัดให้บริการสนับสนุนการเรียนการสอน การศึกษาออกโรงเรียน

2.1.3 จัดหาสื่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียน เช่น แบบเรียน ชุดวิชา เอกสารเสริมการอ่าน ดิทัศน์ คาสเซ็ทเทป โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2.1.4 จัดให้มีอาสาสมัครนักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียน เข้ามามีส่วนร่วมจัดบริการและแนะนำการใช้บริการตามปฏิทินที่กำหนด

2.1.5 จัดให้มีศูนย์บริการแลกเปลี่ยนสื่อแบบเรียนการศึกษาออกโรงเรียน รับบริจาคแบบเรียนจำหน่ายแบบเรียนที่ใช้แล้วราคาถูก หรือบริการยืมแบบเรียนเป็นรายภาคเรียน สำหรับนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์

2.1.6 จัดบริการในลักษณะของศูนย์การเรียนรู้โดย

- จัดห้องหรือมุมการศึกษานอกโรงเรียนให้เป็นสัดส่วนเฉพาะ
- จัดให้มีคู่มือหรือเอกสารแนะนำการให้บริการเพื่อให้นักศึกษาได้

ทราบว่าห้องสมุดมีสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนอะไรบ้าง และจะให้บริการสื่อต่าง ๆ ได้อย่างไร

- จัดกิจกรรมแนะนำสื่อการเรียนการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผลิตออกมาใหม่ ๆ และน่าสนใจ พร้อมกับทำบรรณานิทัศน์ สรุปเนื้อหา เพื่อชักจูงให้นักศึกษาได้ใช้บริการตามความสนใจ
- แนะนำรายชื่อหนังสือและสื่อประเภทอื่น ๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุด (มุมอื่น ๆ) และมีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้ค้นคว้าเพิ่มเติม
- แนะนำแหล่งวิทยากรอื่น ๆ ที่น่าสนใจเฉพาะเรื่อง เช่น เรื่อง อาชีพท้องถิ่น สถานประกอบการ เป็นต้น
- จัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทต่าง ๆ เช่น เชิญวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้ จัดสาธิต จัดอภิปราย

2.1.7 จัดให้มีบริการทดสอบความรู้ (ด้วยตนเอง) ในสาขาวิชาต่าง ๆ ทั้งสายสามัญ และสายอาชีพ โดยห้องสมุดจัดเตรียมข้อทดสอบความรู้ ด้านแบบสอบถามหรือกล่องรับความคิดเห็น

2.1.8 จัดการประเมินผลการบริการ ด้วยแบบสอบถามหรือกล่องรับความคิดเห็น

2.1.9 วิเคราะห์สรุปผล เพื่อปรับปรุงการจัดบริการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 การจัดการบริการศูนย์กลางการแนะแนว

ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"สามารถจัดการบริการแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน ได้ตามกระบวนการดังนี้

2.2.1 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในเขตพื้นที่ สถานศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในระบบโรงเรียน

2.2.2 ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดความต้องการรับบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพของกลุ่มเป้าหมายประเภทต่าง ๆ และนำมากำหนดเนื้อหาและวิธีการจัดการบริการแนะแนวให้สอดคล้องกับความต้องการต่อไป

2.2.3 จัดทำ รวบรวม หรือจัดทำสื่อการแนะแนว ตลอดจนจัดเตรียมบุคลากรให้พร้อมที่จะปฏิบัติงาน

2.2.4 วางแผนการจัดบริการแนะแนว โดยจัดทำแผนการบริการประจำสัปดาห์ ประจำเดือน หรือประจำปี ทั้งภายในและภายนอกห้องสมุด

2.2.5 จัดให้พื้นที่เป็นห้องหรือมุมเป็นสัดส่วน เพื่อให้การจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ สามารถดำเนินการได้ทั้งการให้ข้อมูลข่าวสารและบริการให้คำปรึกษา

2.2.6 ประสานงานเครือข่ายผู้รู้ ผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพและเจ้าหน้าที่แนะแนวเพื่อหมุนเวียนมาให้บริการแนะแนวและสาธิตในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนการจัดแนะแนวเคลื่อนที่บริการยังเครือข่ายตามความเหมาะสม

2.2.7 จัดกระบวนการแนะแนวที่กลุ่มเป้าหมายสามารถใช้บริการแนะแนวได้ด้วยตนเองหรือรับบริการเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม โดยจัดทำเอกสารหรือคู่มือ จัดบอร์ดนิทรรศการ จัดเอกสารสิ่งพิมพ์ จัดเตรียมบุคลากรเพื่ออำนวยความสะดวก จัดให้มีบริการทดสอบความรู้หลังจากรับบริการแนะแนวแล้ว

2.2.8 จัดประเมินผลการรับบริการ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

2.3 การจัดบริการสถานที่พบกลุ่มของนักศึกษาการศึกษาภายนอกโรงเรียนและกลุ่มผู้สนใจประเภทต่าง ๆ

ห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"สามารถจัดบริการสถานที่พบกลุ่มได้ในลักษณะต่าง ๆ กัน อาจจัดบริการภายในหรือบริเวณรอบนอกห้องสมุด ตามความเหมาะสมดังนี้

2.3.1 วางแผนการจัดบริการร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง

2.3.2 จัดห้องหรือมุม หรือบริเวณที่สามารถใช้เป็นสถานที่พบกลุ่มได้ โดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ กระดานไวท์บอร์ด บอร์ด และเครื่องฉายแผ่นใส

2.3.3 จัดตารางการให้บริการ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการมาใช้บริการของกลุ่มเป้าหมาย

2.3.4 จัดบริการสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น แบบเรียน ชุดวิชา วีดิทัศน์ หรือนิทรรศการเพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้จากการพบกลุ่มได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.3.5 จัดเตรียมบุคลากรเพื่อให้บริการ อาจเป็นครูประจำกลุ่ม ครูอาสาสมัคร ครูอาจารย์ในระบบ หรือนักศึกษาแล้วแต่กรณี

2.3.6 จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานทุกระยะ จากการแสดงความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและผู้รับผิดชอบ

2.4 การจัดบริการศูนย์การเรียนรู้ทางไกลไทยคม

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นส่วนสำคัญและเป็นศูนย์กลางของการเรียนทางไกลไทยคมในชุมชนโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้คือ

2.4.1 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้เรียน จำนวนศูนย์การเรียนรู้ที่เป็นเครือข่ายของห้องสมุดเพื่อวางแผนดำเนินงาน

2.4.2 จัดให้มีพื้นที่เป็นห้องหรือมุม สำหรับการเรียนทางไกลไทยคมโดยอาจใช้สถานที่เดียวกับสถานที่พบกลุ่มก็ได้

2.4.3 จัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์การเรียน เช่น จานรับสัญญาณ เครื่องรับโทรทัศน์ Software ที่เกี่ยวกับการรับภาพ

2.4.4 จัดบริการเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สำหรับการเรียนเป็นกลุ่ม และเป็นรายบุคคล

2.4.5 จัดทำเอกสารโปรแกรมการออกอากาศ ชุดวิชาที่ตรงกับตารางออกอากาศและแนะนำการให้บริการ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความสะดวกในการใช้บริการหรือสามารถใช้บริการได้ด้วยตนเอง

2.4.6 จัดบุคลากรประจำหรืออาสาสมัคร Part time ทำหน้าที่จัดบริการและอำนวยความสะดวก

2.4.7 จัดกิจกรรมบริการ ตามแผนและตารางออกอากาศ โดยจัดครูประจำกลุ่มครูประจำวิชาจัดกิจกรรมแนะนำให้ความรู้ก่อนชมรายการไทยคม จัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียน เช่น สรุปบทเรียนเพิ่มเติม จัดให้มีการทดสอบความรู้หลังจบบทเรียน

2.4.8 จัดบริการบันทึกหรือสำเนาเทปวีดิทัศน์ รายการไทยคมที่น่าสนใจไว้บริการกรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถเรียนได้ตามตารางออกอากาศที่กำหนด

2.4.9 ประเมินผลการให้บริการ ร่วมกับครูประจำกลุ่มและผู้เกี่ยวข้อง

3. กระบวนการจัดกิจกรรมศูนย์ข้อมูลชุมชน

เพื่อให้ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลประเภทต่าง ๆ ของชุมชน และสามารถให้บริการข้อมูลตามที่กลุ่มเป้าหมายต้องการได้ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2538 : 30 - 31 ก)

- 3.1 สำรวจความต้องการใช้ข้อมูล ประเภทข้อมูลเพื่อกำหนดเป็นวัตถุประสงค์
 - 3.2 จัดทำแผนการรวบรวมข้อมูลและระบบการจัดเก็บ
 - 3.3 กำหนด Term of Reference หรือคุณสมบัติผู้รับจ้าง เพื่อการรวบรวมและจัดทำระบบข้อมูล
 - 3.4 กำหนดรูปแบบการนำเสนอข้อมูล และแนวทางการเผยแพร่ระบบข้อมูล
 - 3.5 ดำเนินการจัดจ้างบุคคลหรือผู้เชี่ยวชาญหรือสถาบันเพื่อดำเนินการออกแบบการรวบรวมข้อมูล การเก็บ และจัดระบบข้อมูล
 - 3.6 รวบรวมข้อมูลจัดเก็บตามระบบ
 - 3.7 บริการและเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อกระตุ้นให้มีการดำเนินการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดการศึกษา การส่งเสริมอาชีพ
 - 3.8 จัดพิมพ์ รายงาน และประชาสัมพันธ์แจ้งเครือข่าย ระบบข้อมูลของศูนย์เพื่อการบริหาร
 - 3.9 จัดให้มีการประเมินผล โดยอาจประเมินในรูปแบบการจัดทำสถิติ การให้ข้อมูล การขอรับบริการ การสัมภาษณ์ การสำรวจ หรือการจัดตั้งตู้รับความคิดเห็นและความต้องการบริการข้อมูลเพื่อนำข้อมูล และหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ มาวิเคราะห์ปรับปรุงประกอบการพิจารณาแก้ไขระบบข้อมูลของศูนย์ข้อมูลชุมชนต่อไป
- จากการศึกษาแนวทางและกระบวนการพัฒนาห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” มิติใหม่ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนแล้ว จะเห็นว่าห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” นั้นมีบทบาทภารกิจที่กว้างขวางมากขึ้น ดังนั้นเจ้าหน้าที่ห้องสมุดหรือบรรณารักษ์จะต้องมีการเตรียมความพร้อมสำหรับตนเอง สำหรับสถานที่ที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และต้องมีการวางแผนประสานงานกับหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินการตามบทบาทภารกิจที่ได้รับมอบหมาย สามารถตอบสนองตามนโยบายของหน่วยงานได้

บทบาทหน้าที่ของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน

เมื่อบทบาทภารกิจของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เปลี่ยนไปจากเดิม โดยมีบทบาทในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษานอกโรงเรียน และบทบาทการเป็นศูนย์ข้อมูลชุมชน กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้มีการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ของบรรณารักษ์ไปสู่การจัด

การเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น โดยได้กำหนดบทบาทหน้าที่เพิ่มเติมจากมาตรฐานกำหนดตำแหน่งเดิม ดังนี้ คือ

1. ร่วมกับหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จัดตั้งกลุ่มอาสาพัฒนา ห้องสมุดเพื่อการจัดการบริการตามบทบาท ภารกิจใหม่ของห้องสมุด คืออาสาสมัครจัดการบริการ การศึกษาตามอัธยาศัย อาสาสมัครจัดการบริการการศึกษานอกโรงเรียน และอาสาสมัครจัดการ บริการศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ

2. ร่วมกับครูผู้สอน ครูประจำกลุ่ม และอาสาสมัคร จัดการเรียนการสอน โดยเป็น ผู้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การเตรียมข้อมูล หลักสูตร สื่อการเรียน การสอนผู้แนะแนวหรือผู้ช่วยเหลือให้ผู้มาใช้บริการที่ต้องการข้อมูล และการศึกษาค้นคว้า

3. จัดบริการให้ข้อมูลข่าวสาร บริการสื่อการเรียนการสอนและหนังสือต่าง ๆ บริการ แนะแนว ชี้แจงทางการเรียน บริการข้อมูลของชุมชน

4. ประสานงาน เพื่อให้เกิดเครือข่าย และกิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องสมุด หรือเครือข่าย

5. ร่วมวางแผนการจัดนิทรรศการกับผู้เกี่ยวข้อง เช่น วางแผนการจัดกิจกรรม ประจำเดือนและประจำปี จัดกลุ่มผู้เรียนที่จะมาใช้บริการ

6. ดำเนินการหมุนเวียน และกระจายสื่อ ข่าวสาร ข้อมูล ทำหน้าที่หมุนเวียนหนังสือ และสื่อไปยังเครือข่ายหรือสมาชิก

7. ดำเนินการสำรวจข้อมูลของชุมชน โดยเน้นสำรวจความต้องการของชุมชนเพื่อวางแผนการจัดบริการได้อย่างเหมาะสม

ส่วนบทบาทหน้าที่ของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนโดยทั่วไป ตามมาตรฐานกำหนด ตำแหน่งได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของบรรณารักษ์ไว้ดังนี้ คือ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2537 : 2)

1. จัดหาและคัดเลือกหนังสือเข้าห้องสมุด
2. วิเคราะห์และจัดหมู่หนังสือ
3. จัดทำบัตรรายการ บรรณานุกรม ดรรชนี และสารสังเขป
4. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อส่งเสริมเผยแพร่ และชักจูงให้ประชาชนใช้

ห้องสมุด

6. จัดทำคู่มือต่าง ๆ เพื่อใช้ในการศึกษา ค้นคว้าหนังสือและสื่อในห้องสมุด
7. ศึกษาค้นคว้าวิชาการ และเทคนิคใหม่ ๆ ด้านบรรณารักษศาสตร์
8. ศึกษาวิเคราะห์ เสนอการปรับปรุงแก้ไขและให้คำแนะนำชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบ

และวิธีการปฏิบัติงานห้องสมุด

9. ให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการบรรณารักษ์แก่บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
10. ดูแลรักษาซ่อมแซมหนังสือ
11. รับผิดชอบอาคาร วัสดุ ครุภัณฑ์ของห้องสมุด
12. รวบรวมสถิติและจัดทำรายงานประจำปีของห้องสมุด

จะเห็นได้ว่านโยบายการพัฒนาห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ให้เป็นห้องสมุดประชาชนมิติใหม่นี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มอบให้ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” มีภารกิจหลักใน 3 ด้าน คือจัดการศึกษาตามอัธยาศัย จัดการศึกษานอกโรงเรียน และจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยได้กำหนดบทบาทของบรรณารักษ์เพิ่มเติมจากมาตรฐานตำแหน่งเดิมอีก 7 ข้อ ซึ่งรวมเป็น 19 ข้อด้วยกัน ดังรายละเอียดในข้างต้น ดังนั้นบทบาทของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” มิติใหม่นั้น จึงมีบทบาทในการปฏิบัติงานที่กว้างขวาง และครอบคลุมมากกว่าเดิม หน่วยงานจะต้องมีการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร เพื่อให้มีการปฏิบัติงานที่เหมาะสมสามารถรองรับกับนโยบายการพัฒนาห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” มิติใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ยังไม่มีผู้วิจัย ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาบทบาท สภาพการดำเนินงาน และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนในรูปแบบเดิม ซึ่งยังไม่ได้มีการพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้เป็นมิติใหม่ สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในครั้งนี้ ได้แก่

ลัดดา รุ่งวิสัย (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผู้ใช้และผู้ไม่ใช้ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษากับประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ทั้งชายและหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 17 ปีขึ้นไป จำนวน 200 คน และแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้ใช้และผู้ไม่ใช้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้และผู้ไม่ใช้มีความคิดเห็นแตกต่างกันในระดับอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

และการทราบว่ามีห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนด้านระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเชียงใหม่ ระยะทางระหว่างที่อยู่อาศัยกับห้องสมุดประชาชน และความทันสมัยของผู้ใช้และผู้ไม่ใช้ไม่แตกต่างกัน ทศนคติของผู้ใช้ที่มีต่อห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ใช้ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อห้องสมุดในด้านเวลาที่เปิดบริการ วารสารวิชาการ นิตยสาร หนังสือพิมพ์จำนวนหนังสือ บรรยายภาพของ ห้องสมุด และการบริการของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด อย่างไรก็ตามผู้ใช้อย่างมีความไม่พอใจในด้านบัตรรายการ นวนิยาย ที่นั่งอ่าน บริการด้านโสตทัศนูปกรณ์ และการบริการสำหรับเด็ก ส่วนเหตุผลที่ผู้ไม่ใช้ ไม่ไปใช้ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่มีหลายประการ เช่น ห้องสมุดอยู่ไกลจากที่พัก ไม่สนใจไปใช้ห้องสมุด การเดินทางไม่สะดวก และคิดว่าหนังสือในห้องสมุดไม่เหมาะสมกับตน

พัชรา เต็มรังสรรค์ (2530 : 98) ได้ศึกษาการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดประชาชนในสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การประชาสัมพันธ์โดยสิ่งพิมพ์ห้องสมุด กิจกรรมห้องสมุดและสื่อมวลชน บรรณารักษ์ห้องสมุดได้นำไปใช้น้อย โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ทางสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์เป็นวิธีการประชาสัมพันธ์ที่บรรณารักษ์แทบไม่ได้นำไปใช้เลย

เรณู เปียชื่อ (2532 : 114 - 117) ได้ศึกษารูปแบบห้องสมุดประชาชนจังหวัดตามทัศนะของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัด จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สถานที่ตั้งของห้องสมุดประชาชนควรอยู่ในเขตชุมชน มีเนื้อที่พอเพียง และสามารถขยายได้ในอนาคต มาตรฐานพื้นที่ภายในอาคารควรมีความกว้าง 900 ตารางเมตร บุคลากรปฏิบัติงานควรมีอย่างน้อย 5 คน ควรมีคณะกรรมการห้องสมุดประชาชน 9 คน และควรประชุม 3 เดือนต่อครั้ง การจัดการและกิจกรรมห้องสมุดประชาชนควรเปิดตลอดสัปดาห์ โดยบุคลากรเปลี่ยนกันหยุดตามสัปดาห์ หนังสือควรมีอย่างน้อย 30,000 เล่ม จัดมุมต่าง ๆ ตามลักษณะการใช้ของประชาชน จัดนิทรรศการ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง บริการเสียงตามสายให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนที่ไม่สามารถอ่านหนังสือ ในห้องสมุดประชาชนได้ มีบริการเครื่องถ่ายเอกสาร ควรมีโทรศัพท์ไว้ติดต่อประสานงานและบริการตอบคำถาม จัดกิจกรรมวันเด็ก วันสัปดาห์ห้องสมุด โดยคำนึงถึงการส่งเสริมการอ่าน และควรทำการประเมินผลประจำปีเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนด้วย

สุนิตย์ ชูใจ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของห้องสมุดประชาชน : กรณีศึกษาในจังหวัดปราจีนบุรีพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 20 - 29 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีพรับราชการ ที่อยู่อาศัย

อยู่ในเขตเทศบาลให้บริการเฉลี่ย 2 ครั้งต่อสัปดาห์ ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีความพอใจต่อการให้บริการของห้องสมุด ที่ตั้งอาคารสถานที่ พัดลม บุคลากรอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนการจัดการด้านกิจกรรมอยู่ในเกณฑ์ พอใช้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมห้องสมุดน้อย

สมชาย มะลิลา (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความสำเร็จในการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนอำเภอในภาคเหนือ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนอำเภอในภาคเหนือ ได้แก่ ผู้ใช้บริการ การประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อประชาสัมพันธ์งานห้องสมุด ความร่วมมือนำเข้าไปใช้บริการ จำนวนสารที่บอกรับ ความหลากหลายของหนังสือ ความเพียงพอของหนังสือ ความสะดวกในการเดินทางมาใช้บริการ การมีบริการยืมระหว่างห้องสมุด งบประมาณ การมีพัสดุ การจัดมุมต่าง ๆ ภายในห้องสมุด การจัดกิจกรรมแนะนำหนังสือใหม่ การทำความสะอาดห้องสมุดโดยตัวแปรทั้ง 13 ตัว สามารถพยากรณ์ความสำเร็จได้ร้อยละ 94.01

สิริ หุ่นเจริญ (2533 : 52) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนอำเภอ พบว่า ห้องสมุดประชาชนในเขตภาคกลาง ส่วนใหญ่มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์เพื่อพัฒนาห้องสมุดประชาชน กรมการศึกษานอกโรงเรียน ปี 2532 การดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจมาก เจ้าหน้าที่มีความสนใจและรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมผู้ให้บริการมีปัญหาอุปสรรคในการให้บริการน้อยเจ้าหน้าที่มีความสามารถพิเศษทางด้านแนะแนว

เกรียงไกร กิตติธรรมทรัพย์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ใช้และผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครที่มีต่อมุม มสธ. โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้มาใช้ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร 220 คน และเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ 9 คน พบว่าสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครและมุม มสธ.ทั้ง 3 แห่ง เป็นอาคารเอกเทศ จัดมุม มสธ. ไว้เป็นสัดส่วน มีทำเลที่ตั้งเหมาะสม การคมนาคมสะดวก มีบุคลากรประจำที่มีประสบการณ์และความรู้ด้านห้องสมุด ครุภัณฑ์มีจำนวนเพียงพอ มีบางชนิดอยู่ในสภาพชำรุด หนังสือวิชาการยังมีน้อย ชุดวิชาใน มสธ. บางชุดวิชามีผู้ใช้มากจึงไม่เพียงพอต่อความต้องการและพบว่า ผู้มาใช้มุม มสธ.ส่วนใหญ่ไม่ใช่ นักศึกษา มสธ.

สมชาย จิตติรัตนอัคร์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดตามนโยบายการพัฒนาห้องสมุดประชาชน กรมการศึกษานอกโรงเรียน ปี พ.ศ.2538 เป็นการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราช

กุมาริ" และห้องสมุดประชาชนอำเภอ ที่มีต้นนโยบายการพัฒนาห้องสมุดประชาชนในการกิจ 3 ด้าน คือด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัด ศูนย์ข้อมูลชุมชน ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนคาดว่าจะปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยได้ในระดับปานกลาง ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัด ศูนย์ข้อมูลชุมชน อยู่ในระดับมาก เจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ คาดว่าจะปฏิบัติงานทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน เจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ห้องสมุดไม่เกิน 5 ปี และนานกว่า 5 ปี คาดว่าจะปฏิบัติงานทั้ง 3 ด้านได้แตกต่างกัน เจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดประชาชนจังหวัด ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" และ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ คาดว่าจะปฏิบัติงานทั้ง 3 ด้านได้แตกต่างกัน เจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่อยู่ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้คาดว่าจะปฏิบัติงานทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน

งานวิจัยในต่างประเทศ

โฮป (Hope. 1975 : 70 - A) ได้ศึกษาบทบาทของบรรณารักษ์กับการเคลื่อนไหวทางการศึกษาผู้ใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของบรรณารักษ์เกี่ยวกับการศึกษาของผู้ใหญ่ ตั้งแต่สมัยอาณานิคม จนถึงศตวรรษที่ 20 ของสหรัฐอเมริกา 2) เพื่อศึกษาบทบาทของบรรณารักษ์เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของการศึกษาผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาในศตวรรษที่ 20 3) เพื่อแนะนำเทคนิค และวิธีดำเนินงานเกี่ยวกับบทบาทของบรรณารักษ์ซึ่งควรจะปรับปรุง ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ โดยศึกษาเน้นหนักในเรื่อง บริการที่บรรณารักษ์จัดให้ผู้ใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า ห้องสมุดได้เปลี่ยนแปลงไปจากสมัยก่อนมาก ปัจจุบันห้องสมุดเป็นสถานที่ให้บริการแก่คนพิการ ผู้เสียเปรียบทางการศึกษา และชนกลุ่มน้อย ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะ ที่จะให้บริการแก่นักศึกษาผู้ใหญ่คือ เน้นการให้บริการห้องสมุดแก่ผู้ใหญ่ ฝึกอบรมบรรณารักษ์เพื่อให้แก่ผู้ใหญ่ และเสนอแนะให้เน้นการใช้บริการห้องสมุดแก่ผู้ใหญ่ ฝึกอบรมบรรณารักษ์เพื่อให้บริการแก่ผู้ใหญ่ และเสนอแนะให้บรรณารักษ์สร้างความสัมพันธ์กับประชาชนให้มากยิ่งขึ้น

พาเกล (Pagel. 1978 : 67 - A) ได้วิจัยเรื่องหน้าที่ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน ควรจัดบริการให้แก่การศึกษาผู้ใหญ่ และเพื่อศึกษาว่าลักษณะเฉพาะตัว และประสบการณ์การทำงานจะเกี่ยวข้องกับการยอมรับในหน้าที่ที่จะให้บริการ แก่การศึกษาผู้ใหญ่หรือไม่ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามแจกให้แก่บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนในมินเนโซต้า จำนวน 148 คน เป็นคำถาม

เกี่ยวกับบริการ 30 ชนิด ที่ให้กับการศึกษาผู้ใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนให้ความสำคัญของการบริการ ที่จัดให้การศึกษาผู้ใหญ่ตามลำดับดังนี้ คือ บริการพิเศษแก่องค์กรและการกลุ่มบริการแนะนำแก่รายบุคคล บริการให้คำปรึกษาแก่ชุมชน หรือห้องสมุดที่มีผู้ใช้บริการ 30,000 คน ขึ้นไปเห็นความสำคัญของการให้บริการนักศึกษาผู้ใหญ่สูงกว่า บรรณารักษ์ที่ทำงานในห้องสมุดที่มีผู้ใช้จำนวนต่ำกว่า และประการสุดท้าย คือ บรรณารักษ์ชายให้ความสำคัญของการจัดบริการห้องสมุดแก่นักศึกษาผู้ใหญ่สูงกว่าบรรณารักษ์หญิง

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1979 : 7632 - A) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาโปรแกรมการศึกษาของผู้ใหญ่ และกิจกรรมที่ห้องสมุดประชาชนในแมสซาชูเซต จัดบริการให้นักศึกษาผู้ใหญ่ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้แก่บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนในแมสซาชูเซต จำนวน 364 คน ผลการวิจัยพบว่า 77.8% ของห้องสมุดประชาชน ในแมสซาชูเซตเกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษาของผู้ใหญ่ กิจกรรมทางการศึกษา ส่วนใหญ่ดำเนินการจัดโดยกลุ่มเจ้าหน้าที่ห้องสมุด และมากกว่าครึ่งเป็นการร่วมมือกับหน่วยงาน และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ของเมืองนั้น 88.8% ของห้องสมุดประชาชน เห็นว่าการติดตามงานการศึกษาผู้ใหญ่ เป็นหน้าที่ของห้องสมุดประชาชน และสาเหตุที่บรรณารักษ์บางคนไม่ได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่การศึกษาผู้ใหญ่ก็เพราะปัญหาเรื่องงบประมาณ เวลา บุคลากร และเนื้อที่ของห้องสมุด

อย่างไรก็ตามความสำคัญของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ของกรมการศึกษา นอกโรงเรียนที่มีต่อการให้บริการแก่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย จากสภาพปัญหาในการดำเนินงานที่ผ่านมา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ทำให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มีการพัฒนาห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ให้เป็นห้องสมุดประชาชนมิติใหม่ ซึ่งจากการพัฒนานี้เอง มีผลทำให้ภารกิจของห้องสมุดและบทบาทหน้าที่ของบรรณารักษ์ต้องเปลี่ยนไป คือห้องสมุดจะมีลักษณะการดำเนินงานที่กว้างขวางและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายมากกว่าเดิม ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" จะต้องมียุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษานอกโรงเรียนและการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน และแนวคิดการพัฒนาห้องสมุดประชาชนมิติใหม่นี้ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดหรือบรรณารักษ์ จะต้องเป็นนักวางแผนนักประสานงาน ต้องเป็นนักคิดกิจกรรมต่าง ๆ ของห้องสมุด และจะต้องแสวงหาข้อมูลเพื่อจัดเป็นศูนย์ข้อมูลให้บริการทางด้านข้อมูลแก่สมาชิก ดังนั้น การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" จึงยังไม่มีใครได้ทำการศึกษาค้นคว้า จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"

อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะสามารถเป็นแนวทางให้หน่วยงานนำไปพัฒนาห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ให้สามารถพัฒนากิจกรรมห้องสมุดประชาชนให้ตรงกับความต้องการของสมาชิกและผู้ใช้บริการต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

สมมติฐานของการวิจัย

1. สมาชิกห้องสมุดประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน
2. สมาชิกห้องสมุดประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน
3. สมาชิกห้องสมุดประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน
4. สมาชิกห้องสมุดประชาชนที่มีสถานภาพผู้ใช้บริการต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน
5. สมาชิกห้องสมุดประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยมีขั้นตอนตามลำดับต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในปีงบประมาณ 2540 จำนวน 1,130 คน และคณะกรรมการห้องสมุด จำนวน 10 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 1,140 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สุ่มจากประชากรที่เป็นสมาชิกของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ตามตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเน่ (Yamane. 1970 : 581) โดยสุ่มแบบบังเอิญ จำนวน 316 คน และเจาะจงเลือกคณะกรรมการห้องสมุด จำนวน 10 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 326 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา และสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกและคณะกรรมการห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษา

ตามอรรถาธิบาย ด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพผู้ใช้บริการห้องสมุด และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบตามข้อความที่กำหนดให้

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกและคณะกรรมการห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา 3 ด้าน คือ ในด้านการจัดการศึกษาตามอรรถาธิบาย ด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยข้อความถามเป็นกิจกรรมที่ห้องสมุดจัดบริการในเรื่องนั้น ๆ ให้ผู้ตอบเลือกตอบว่าสามารถจัดบริการได้ในระดับใด มีตัวเลือกให้เลือกตอบ 4 ระดับ คือ ดีมาก ดีพอใช้ และควรปรับปรุง

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาจากตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการพัฒนาห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดประชาชน
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารโดยการศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ
3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในข้อ 1 และข้อ 2 มาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน

"เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ใน 3 ด้าน คือ ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอให้คณะกรรมการที่ควบคุมปฏิญาณนิพนธ์ตรวจแก้ไขสำนวน และภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามเพื่อให้คำถามแต่ละข้อมีความชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก ก.) ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและโครงสร้างตามความเหมาะสมในการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาและความชัดเจนในข้อคำถาม เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ของเครื่องมือ ซึ่งคณะกรรมการที่ควบคุมปฏิญาณนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ผู้วิจัยปรับเปลี่ยนสำนวนภาษาให้เหมาะสม และผู้วิจัยได้แก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะนั้นแล้ว

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับสมาชิกของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) และผู้วิจัยได้นำคำตอบมาคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .98 ซึ่งมีค่าสูงที่ให้ความเชื่อมั่นต่อการนำไปใช้เก็บข้อมูล

7. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยไปพบและแจกแบบสอบถามสมาชิกห้องสมุด และคณะกรรมการห้องสมุดโดยบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเป็นผู้ประสานพร้อมช่วยชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากสมาชิกห้องสมุด และคณะกรรมการห้องสมุด ตั้งแต่เดือน มิถุนายน 2541 ถึงเดือนกรกฎาคม 2541 โดยแยกเป็นสมาชิกห้องสมุด 316 คน คณะกรรมการห้องสมุด 10 คน รวมจำนวน 326 คน ได้แบบสอบถามครบ 326 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

หลังจากการเก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล พบว่า สมบูรณ์ทุกฉบับผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด ใช้ t-test เมื่อมีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และใช้ F-test เมื่อมีกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใช้วิธีทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของ เซฟเฟ

4. วิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 4 ซึ่งเป็นข้อคำถามความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และหาค่าความถี่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจตรงกันและความสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำสัญลักษณ์และอักษรย่อมาใช้แทนความหมายต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกยกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และคำนวณหาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ และรายด้านพร้อมทั้งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การแปลผลค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.26 - 4.00 หมายถึง	การให้บริการของห้องสมุดอยู่ในระดับดีมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.25 หมายถึง	การให้บริการของห้องสมุดอยู่ในระดับดี
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.76 - 2.50 หมายถึง	การให้บริการของห้องสมุดอยู่ในระดับพอใช้
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.75 หมายถึง	การให้บริการของห้องสมุดอยู่ในระดับควรปรับปรุง

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดและคณะกรรมการห้องสมุดเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ตามตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพผู้ใช้บริการห้องสมุด และอาชีพ

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากสมาชิกห้องสมุดจำนวน 316 คน และคณะกรรมการห้องสมุด จำนวน 10 คน รวม 326 คน โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพผู้ใช้บริการห้องสมุด และอาชีพ รายละเอียด ดังปรากฏในตาราง 1 - 2

ตาราง 1 ข้อมูลส่วนตัวของสมาชิกห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	148	46.84
1.2 หญิง	168	53.16
2. อายุ		
2.1 น้อยกว่า 25 ปี	186	58.86
2.2 25 -35 ปี	63	19.94
2.3 36 ปีขึ้นไป	67	21.20
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	33	10.44
3.2 มัธยมศึกษา	167	52.85
3.3 อุดมศึกษา	116	36.71
4. สถานภาพผู้ใช้บริการห้องสมุด		
4.1 นักศึกษานอกระบบโรงเรียน	44	13.92
4.2 นักศึกษาในระบบโรงเรียน	106	33.54
4.3 ประชาชนทั่วไป	166	52.54
5. อาชีพ		
5.1 รับจ้าง	67	21.20
5.2 รับราชการ	71	22.47
5.3 ค้าขาย	22	6.96
5.4 เกษตรกรรม	17	5.38
5.5 ไม่ได้ประกอบอาชีพ (นักเรียน/นักศึกษา)	139	43.99

จากตาราง 1 แสดงว่าสมาชิกห้องสมุด จำนวน 316 คน ที่มาใช้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามเพศ เป็นเพศหญิงจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 53.16 ที่เหลือเป็นเพศชายจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 46.84 เมื่อจำแนกตามอายุพบว่า สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า 25 ปี มีอยู่ 186 คน คิดเป็นร้อยละ 58.86 รองลงมา มีอายุ 36 ปีขึ้นไป จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 21.20 ที่เหลือมีอายุระหว่าง 25 - 35 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 19.94 การจำแนกสมาชิกห้องสมุดตามระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 52.85 รองลงมา มีระดับการศึกษาชั้นอุดมศึกษา จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 36.71 ที่เหลือมีระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 10.44 ตามลำดับ ในส่วนของสถานภาพ ผู้ใช้บริการห้องสมุด พบว่าส่วนใหญ่ เป็นประชาชนทั่วไป จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 52.54 รองลงมา เป็นนักศึกษาในระบบโรงเรียนจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 33.54 เป็นนักศึกษา นอกระบบโรงเรียน จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 13.92 และการแบ่งสมาชิกห้องสมุดตาม อาชีพพบว่าไม่ได้ประกอบอาชีพ (นักเรียน/นักศึกษา) จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 43.99 รองลงมาอาชีพรับราชการ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 22.47 อาชีพรับจ้าง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 21.20 อาชีพค้าขาย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.96 ที่เหลือมีอาชีพ เกษตรกรรมจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.38

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	9	90.00
1.2 หญิง	1	10.00
2. อายุ		
2.1 น้อยกว่า 25 ปี	-	-
2.2 25 - 35 ปี	-	-
2.3 36 ปีขึ้นไป	10	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	2	20.00
3.2 มัธยมศึกษา	4	40.00
3.3 อุดมศึกษา	4	40.00
4. อาชีพ		
4.1 รับจ้าง	-	-
4.2 รับราชการ	3	30.00
4.3 ค้าขาย	6	60.00
4.4 เกษตรกรรม	1	10.00
4.5 ไม่ได้ประกอบอาชีพ (นักเรียน/นักศึกษา)	-	-

จากตาราง 2 แสดงว่าคณะกรรมการห้องสมุด จำนวน 10 คน จำแนกตามเพศ เป็นเพศชาย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ที่เหลือเป็นเพศหญิง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า คณะกรรมการห้องสมุดทั้งหมดมีอายุมากกว่า 36 ปี ขึ้นไปทั้ง 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ระดับการศึกษาของคณะกรรมการห้องสมุดพบว่า มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ระดับการศึกษาชั้นอุดมศึกษา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และมีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ในส่วนของอาชีพพบว่า คณะกรรมการห้องสมุดส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 อาชีพรับราชการจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และที่เหลือจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 มีอาชีพเกษตรกรรมตามลำดับ

**ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา**

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์และแปลผลเกี่ยวกับความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดและคณะกรรมการห้องสมุดที่มีต่อสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา 3 ด้าน คือ ด้านสถานที่และบรรยากาศ ด้านการให้บริการ และด้านบุคลากร รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 3 - 8

ตาราง 3 ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี” ด้านสถานที่และบรรยากาศ

ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด ด้านสถานที่และบรรยากาศ	สมาชิก	
	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานที่ตั้งห้องสมุด		
1.1 เหมาะสม	299	94.60
1.2 ไม่เหมาะสม	17	5.40
2. อาคารห้องสมุด		
2.1 แคบเกินไป	47	14.90
2.2 กว้างเกินไป	6	1.90
2.3 เหมาะสม	263	83.20
3. ความเงียบสงบ		
3.1 ดี	192	60.80
3.2 พอใช้	109	34.50
3.3 ควรปรับปรุง	15	4.70
4. แสงสว่างภายในห้องสมุด		
4.1 ดี	215	68.00
4.2 พอใช้	95	30.10
4.3 ควรปรับปรุง	6	1.90

ตาราง 3 (ต่อ)

ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด ด้านสถานที่และบรรยากาศ	สมาชิก	
	จำนวน	ร้อยละ
5. การถ่ายเทอากาศ		
5.1 ดี	221	69.90
5.2 พอใช้	82	25.90
5.3 ควรปรับปรุง	13	4.10

จากตาราง 3 แสดงว่าสมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านสถานที่และบรรยากาศ ดังนี้

สถานที่ตั้งห้องสมุด สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าสถานที่ตั้งของห้องสมุดมีความเหมาะสม จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 94.60 มีเพียงส่วนน้อยจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.40 มีความคิดเห็นว่าสถานที่ตั้งห้องสมุดไม่เหมาะสม

อาคารห้องสมุด สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอาคารห้องสมุดมีความเหมาะสม จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 83.20 รองลงมาจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 14.90 มีความคิดเห็นว่าอาคารห้องสมุดคับแคบเกินไป และจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.90 มีความคิดเห็นว่าห้องสมุดกว้างเกินไป ตามลำดับ

ความเงียบสงบ สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 60.80 มีความคิดเห็นว่าห้องสมุดมีความเงียบสงบดี รองลงมาจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 มีความคิดเห็นว่าห้องสมุดมีความเงียบสงบพอใช้ และที่เหลือจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.70 มีความคิดเห็นว่าควรปรับปรุง

แสงสว่างภายในห้องสมุด สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 68.00 เห็นว่าแสงสว่างภายในห้องสมุดอยู่ในเกณฑ์ดี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 30.10 อยู่ในเกณฑ์พอใช้และจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.90 มีความคิดเห็นว่าควรปรับปรุง

การถ่ายเทอากาศ สำหรับสมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 69.90 มีความคิดเห็นว่า การถ่ายเทอากาศอยู่ในเกณฑ์ดี รองลงมา จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 25.90 มีความคิดเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และมีเพียงส่วนน้อยจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.10 มีความคิดเห็นว่า ควรปรับปรุง

ตาราง 4 ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี” ด้านการให้บริการ

ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด ด้านการให้บริการ	สมาชิก	
	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวนตู้บัตรรายการ		
1.1 เพียงพอ	278	88.00
1.2 ไม่เพียงพอ	38	12.00
2. การจัดโต๊ะ เก้าอี้สำหรับผู้ให้บริการ		
2.1 ดี	140	44.30
2.2 พอใช้	159	50.30
2.3 ควรปรับปรุง	17	5.40
3. การจัดระบบการบริการจองหนังสือ		
3.1 ดี	152	48.10
3.2 พอใช้	144	45.60
3.3 ควรปรับปรุง	20	6.30
4. มุมเด็ก/หนังสือสำหรับเด็ก		
4.1 ดี	153	48.40
4.2 พอใช้	119	37.70
4.3 ควรปรับปรุง	44	13.90
5. ช่วงเวลาที่ห้องสมุดเปิด-ปิดบริการ		
5.1 เหมาะสม	287	90.80
5.2 ไม่เหมาะสม	29	9.20

จากตาราง 4 แสดงว่าสมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการให้บริการ ดังนี้

จำนวนผู้บรรยายการ พบว่า สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 88.00 มีความคิดเห็นว่าจำนวนผู้บรรยายการมีความเพียงพอต่อการให้บริการ รองลงมาจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 มีความคิดเห็นว่า จำนวนผู้บรรยายการไม่เพียงพอต่อการให้บริการ ตามลำดับ

การจัดโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับผู้ใช้บริการ สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่ จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 50.30 มีความคิดเห็นว่าการจัดโต๊ะ เก้าอี้สำหรับผู้ใช้บริการอยู่ในเกณฑ์พอใช้ รองลงมาจำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 44.30 มีความคิดเห็นว่าการจัดโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับผู้ใช้บริการอยู่ในเกณฑ์ดี และที่เหลือจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.40 มีความเห็นว่า ควรปรับปรุงตามลำดับ

การจัดระบบการบริการจองหนังสือ สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่ พบว่า จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 มีความคิดเห็นว่าการจัดระบบการบริการจองหนังสืออยู่ในเกณฑ์ดี รองลงมาจำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 45.60 มีความคิดเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และที่เหลือจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.30 มีความคิดเห็นว่าควรปรับปรุงตามลำดับ

มุมเด็ก/หนังสือสำหรับเด็ก สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่ พบว่า จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 48.40 มีความคิดเห็นว่าการจัดมุมเด็ก/หนังสือสำหรับเด็ก อยู่ในเกณฑ์ดี รองลงมาจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 37.70 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ และที่เหลือจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 37.70 เห็นว่าควรปรับปรุง ตามลำดับ

ช่วงเวลาที่ห้องสมุดเปิด - ปิดบริการ พบว่า สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่ จำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 90.80 มีความคิดเห็นว่าช่วงเวลาที่ห้องสมุดเปิด - ปิด มีความเหมาะสม รองลงมาจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 9.20 มีความคิดเห็นว่าช่วงเวลาเปิด - ปิดบริการ ไม่เหมาะสมตามลำดับ

ตาราง 5 ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี” ด้านบุคลากร

ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด ด้านบุคลากร	สมาชิก	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ		
1.1 ดี	239	75.60
1.2 พอใช้	61	19.30
1.3 ควรปรับปรุง	16	5.10
2. บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าแก่สมาชิก		
2.1 ดี	192	60.80
2.2 พอใช้	108	34.20
2.3 ควรปรับปรุง	16	5.00
3. การประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมห้องสมุด		
3.1 ดี	161	50.90
3.2 พอใช้	131	41.50
3.3 ควรปรับปรุง	24	7.60
4. เจ้าหน้าที่เอาใจใส่และกระตือรือร้นที่จะให้บริการ		
4.1 ดี	181	57.30
4.2 พอใช้	115	36.40
4.3 ควรปรับปรุง	20	6.30
5. แนะนำสมาชิกให้รู้จักวิธีใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้อง		
5.1 ดี	156	49.40
5.2 พอใช้	129	40.80
5.3 ควรปรับปรุง	31	9.80

จากตาราง 5 แสดงว่าสมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากร ดังนี้

เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่ จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 75.60 มีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการอยู่ในเกณฑ์ดี รองลงมา จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ และที่เหลือจำนวน 16 คนคิดเป็นร้อยละ 5.10 เห็นว่าควรปรับปรุง ตามลำดับ

การบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าแก่สมาชิก พบว่า สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่ จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 60.80 ผู้รับบริการมีความพอใจมาก รองลงมาจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 34.20 พบว่าผู้รับบริการพอใจอยู่ในเกณฑ์พอใช้ในการให้บริการตอบคำถาม และช่วยค้นคว้าแก่สมาชิก ที่เหลือจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.10 เห็นว่าควรปรับปรุง ในการให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าแก่สมาชิก

การประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมห้องสมุด สมาชิกส่วนใหญ่ จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 50.90 มีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีการประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมห้องสมุดอยู่ในเกณฑ์ดี รองลงมาจำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50 มีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีการประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมห้องสมุดอยู่ในเกณฑ์พอใช้ มีเพียงส่วนน้อย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.60 เห็นว่าควรมีการปรับปรุง

เจ้าหน้าที่เอาใจใส่และกระตือรือร้นที่จะให้บริการ สมาชิกห้องสมุด ส่วนใหญ่จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 57.30 คน มีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่เอาใจใส่และกระตือรือร้นในการให้บริการอยู่ในเกณฑ์ดี รองลงมาจำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40 มีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่เอาใจใส่และกระตือรือร้นในการให้บริการอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และมีเพียงส่วนน้อย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.30 มีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ควรจะมีการปรับปรุงในการให้บริการ

แนะนำสมาชิกให้รู้จักวิธีใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้อง สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 49.40 มีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ห้องสมุดแนะนำสมาชิกให้รู้จักวิธีใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้องอยู่ในเกณฑ์ดี รองลงมาจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 มีความคิดเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ที่เหลือเพียงจำนวน 31 คนคิดเป็นร้อยละ 9.80 มีความคิดเห็นว่าควรมีการปรับปรุง

ตาราง 6 ความคิดเห็นของคณะกรรมการห้องสมุดเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี” ด้านสถานที่และบรรยากาศ

ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด ด้านสถานที่และบรรยากาศ	คณะกรรมการ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานที่ตั้งห้องสมุด		
1.1 เหมาะสม	7	70.00
1.2 ไม่เหมาะสม	3	30.00
2. อาคารห้องสมุด		
2.1 แคบแคบเกินไป	-	-
2.2 กว้างเกินไป	-	-
2.3 เหมาะสม	10	100.00
3. ความเงียบสงบ		
3.1 ดี	9	90.00
3.2 พอใช้	1	10.00
3.3 ควรปรับปรุง	-	-
4. แสงสว่างภายในห้องสมุด		
4.1 ดี	10	100.00
4.2 พอใช้	-	-
4.3 ควรปรับปรุง	-	-
5. การถ่ายเทอากาศ		
5.1 ดี	10	100.00
5.2 พอใช้	-	-
5.3 ควรปรับปรุง	-	-

จากตาราง 6 แสดงว่าคณะกรรมการห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านสถานที่และบรรยากาศ ดังนี้

สถานที่ตั้งของห้องสมุด คณะกรรมการห้องสมุดส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าสถานที่ตั้งห้องสมุดมีความเหมาะสม ซึ่งมีอยู่จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 มีเพียงส่วนน้อยมีความคิดเห็นว่าไม่เหมาะสมจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00

อาคารห้องสมุด คณะกรรมการห้องสมุดทั้งหมดจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 เห็นว่า อาคารห้องสมุดมีความเหมาะสม

ความเงียบสงบ คณะกรรมการห้องสมุดส่วนใหญ่จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 มีความคิดเห็นว่าห้องสมุดมีความเงียบสงบดี และมีเพียงจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 มีความคิดเห็นว่าห้องสมุดมีความเงียบสงบพอใช้

แสงสว่างภายในห้องสมุด คณะกรรมการห้องสมุดทั้งหมด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีความคิดเห็นว่า แสงสว่างภายในห้องสมุดอยู่ในเกณฑ์ดี

การถ่ายเทอากาศ คณะกรรมการห้องสมุดทั้งหมด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีความคิดเห็นว่า การถ่ายเทอากาศอยู่ในเกณฑ์ดี

ตาราง 7 ความคิดเห็นของคณะกรรมการห้องสมุดเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี” ด้านการให้บริการ

ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด ด้านการให้บริการ	คณะกรรมการ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวนตู้บัตรรายการ		
1.1 เพียงพอ	9	90.00
1.2 ไม่เพียงพอ	1	10.00
2. การจัดโต๊ะ เก้าอี้สำหรับผู้ใช้บริการ		
2.1 ดี	7	70.00
2.2 พอใช้	3	30.00
2.3 ควรปรับปรุง	-	-
3. การจัดระบบการบริการจองหนังสือ		
3.1 ดี	1	10.00
3.2 พอใช้	5	50.00
3.3 ควรปรับปรุง	4	40.00
4. มุมเด็ก/หนังสือสำหรับเด็ก		
4.1 ดี	9	90.00
4.2 พอใช้	-	-
4.3 ควรปรับปรุง	1	10.00
5. ช่วงเวลาที่ห้องสมุดเปิด-ปิดบริการ		
5.1 เหมาะสม	10	100.00
5.2 ไม่เหมาะสม	-	-

จากตาราง 7 แสดงว่าคณะกรรมการห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการให้บริการ ดังนี้

จำนวนผู้ับตรรายการ พบว่า คณะกรรมการส่วนใหญ่จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 มีความคิดเห็นต่อจำนวนผู้ับตรรายการว่ามีความเพียงพอต่อการให้บริการและที่เหลือจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 มีความคิดเห็นว่ามันเพียงพอต่อการให้บริการ

การจัดโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับผู้ให้บริการ คณะกรรมการส่วนใหญ่จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 มีความคิดเห็นว่าการจัดโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับผู้ให้บริการอยู่ในเกณฑ์ดี และรองลงมาจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 อยู่ในเกณฑ์พอใช้

การจัดระบบการบริการจองหนังสือ คณะกรรมการจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีความคิดเห็นว่าการจัดระบบการบริการจองหนังสืออยู่ในเกณฑ์พอใช้ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีความคิดเห็นว่าการปรับปรุง ที่เหลือจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 มีความคิดเห็นว่ามันอยู่ในเกณฑ์ดี

มุมเด็ก/หนังสือสำหรับเด็ก คณะกรรมการส่วนใหญ่พบว่าจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดมุมเด็ก/หนังสือสำหรับเด็ก อยู่ในเกณฑ์ดี และมีเพียงส่วนน้อยจำนวน 1 คน มีความคิดเห็นว่าการปรับปรุง

ช่วงเวลาที่ห้องสมุดเปิด - ปิดบริการ พบว่า คณะกรรมการห้องสมุดทั้งหมด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีความคิดเห็นว่าการที่ห้องสมุดเปิด - ปิดบริการ อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

ตาราง 8 ความคิดเห็นของคณะกรรมการห้องสมุดเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี” ด้านบุคลากร

ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด ด้านบุคลากร	คณะกรรมการ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ		
1.1 ดี	10	100.00
1.2 พอใช้	-	-
1.3 ควรปรับปรุง	-	-
2. บริการตอบคำถามและช่วยค้นหาแก่นักสมาชิก		
2.1 ดี	9	90.00
2.2 พอใช้	1	10.00
2.3 ควรปรับปรุง	-	-
3. การประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมห้องสมุด		
3.1 ดี	7	70.00
3.2 พอใช้	2	20.00
3.3 ควรปรับปรุง	1	10.00
4. เจ้าหน้าที่เอาใจใส่และกระตือรือร้นที่จะให้บริการ		
4.1 ดี	9	90.00
4.2 พอใช้	1	10.00
4.3 ควรปรับปรุง	-	-
5. แนะนำสมาชิกให้รู้จักวิธีใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้อง		
5.1 ดี	10	100.00
5.2 พอใช้	-	-
5.3 ควรปรับปรุง	-	-

จากตาราง 8 แสดงว่าคณะกรรมการห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากร ดังนี้

เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ คณะกรรมการทั้งหมด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการอยู่ในเกณฑ์ดี

การบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าแก่สมาชิก พบว่า คณะกรรมการห้องสมุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 มีความคิดเห็นว่าผู้รับบริการพอใจต่อการให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าแก่สมาชิกอยู่ในเกณฑ์ดี และมีเพียงส่วนน้อยจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 มีความคิดเห็นต่อการให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าแก่สมาชิกอยู่ในเกณฑ์พอใช้

การประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมห้องสมุด คณะกรรมการห้องสมุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 มีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีการประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมห้องสมุดอยู่ในเกณฑ์ดี และจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 มีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีการประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมห้องสมุดอยู่ในเกณฑ์พอใช้ มีเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 เห็นว่าควรปรับปรุง

เจ้าหน้าที่เอาใจใส่และกระตือรือร้นที่จะให้บริการ คณะกรรมการจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 มีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่ที่มีความเอาใจใส่และกระตือรือร้นในการให้บริการดี มีเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 มีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่ให้บริการอยู่ในเกณฑ์พอใช้

แนะนำสมาชิกให้รู้จักวิธีใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้อง คณะกรรมการทั้งหมดจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ห้องสมุดแนะนำสมาชิกให้รู้จักวิธีใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้องอยู่ในเกณฑ์ดี

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ในตอนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ปรากฏผลดังตาราง 9 - 16

ตาราง 9 ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” โดยรวมและรายด้าน

กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การให้บริการ
1. ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	2.64	0.50	ดี
2. ด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียน	2.71	0.58	ดี
3. ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน	2.67	0.58	ดี
รวม	2.67	0.50	ดี

จากตาราง 9 แสดงว่าสมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับดี โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ การจัดการศึกษาออกโรงเรียน ($\bar{X} = 2.71$) การจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 2.67$) และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ($\bar{X} = 2.64$)

ตาราง 10 ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน
"เฉลิมราชกุมารี" ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การให้บริการ
1. การบริการแนะนำการใช้บัตรรายการเพื่อค้นหาหนังสือ	2.83	0.77	ดี
2. การจัดหนังสือขึ้นชั้นสวดคล้องกับมุมกิจกรรมที่จัดแสดง	2.85	0.76	ดี
3. การจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด	2.55	0.86	ดี
4. สมาชิกมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดหาหนังสือและสื่ออื่นๆ	2.58	0.85	ดี
5. การบริการสำเนาเอกสารแก่สมาชิก	2.74	0.86	ดี
6. การบริการถ่ายสำเนาเอกสารแก่สมาชิก	2.16	0.95	พอใช้
7. การบริการจำหน่ายหนังสือ	2.35	0.99	พอใช้
8. การบริการจำหน่ายของที่ระลึก	2.34	0.86	พอใช้
9. การจัดนิทรรศการถาวรอย่างน้อย 1 เรื่อง	2.87	0.86	ดี
10. การจัดนิทรรศการชั่วคราวทุกวันสำคัญ	2.97	0.82	ดี
11. เนื้อหาของนิทรรศการที่จัด สามารถประยุกต์ใช้กับวิถีชีวิต และอาชีพ	2.83	0.77	ดี
12. การจัดนิทรรศการแบบมีการเคลื่อนไหวหรือใช้ระบบแสงเสียง	2.26	0.98	พอใช้
13. การจัดนิทรรศการที่จัดให้ผู้ชมสามารถสัมผัสได้	2.60	0.88	ดี
14. การจัดทำปฏิทินบริการและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	2.52	0.85	ดี
15. การจัดทำเอกสารเผยแพร่สำหรับแจกสมาชิกและผู้เข้าชม นิทรรศการ	2.56	0.91	ดี
16. การจัดมุมหนังสือเด็กไว้บริการสำหรับเด็กโดยเฉพาะ	2.96	0.94	ดี
17. การแนะนำแหล่งวิทยาการอื่น ๆ ที่จะสามารถศึกษาค้น คว้าเพิ่มเติมให้แก่ผู้มาขอรับบริการ	2.83	0.83	ดี
18. การจัดหรือรายงานข่าวเหตุการณ์ที่น่าสนใจเป็น นิทรรศการไว้ในห้องสมุด	2.72	0.83	ดี
รวม	2.64	0.50	ดี

จากตาราง 10 แสดงว่า สมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย โดยส่วนรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับดีจำนวน 14 ข้อ ($\bar{X} = 2.52 - 2.96$) โดยข้อรายการที่สมาชิกห้องสมุดเห็นว่าอยู่ในระดับดีเรียงลำดับจากมากไปน้อย 5 ลำดับ ได้แก่ การจัดนิทรรศการชั่วคราวทุกวันสำคัญ ($\bar{X} = 2.97$) การจัดมุมหนังสือเด็กไว้บริการสำหรับเด็กโดยเฉพาะ ($\bar{X} = 2.96$) การจัดนิทรรศการถาวรอย่างน้อย 1 เรื่อง ($\bar{X} = 2.87$) การจัดหนังสือขึ้นชั้นสอดคล้องกับมุมกิจกรรมที่จัดแสดง ($\bar{X} = 2.85$) และการแนะนำแหล่งวิทยาการอื่น ๆ ที่จะสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมให้แก่ ผู้มาขอรับบริการ ($\bar{X} = 2.83$)

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้มี 4 ข้อ ดังนี้ การบริการจำหน่ายหนังสือ ($\bar{X} = 2.35$) การบริการจำหน่ายของที่ระลึก ($\bar{X} = 2.34$) การจัดนิทรรศการแบบมีการเคลื่อนไหวหรือใช้ระบบแสงเสียง ($\bar{X} = 2.26$) และการบริการถ่ายสำเนาเอกสารแก่สมาชิก ($\bar{X} = 2.16$)

ตาราง 11 ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี” ในด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียน

กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด ด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การให้บริการ
1 การบริการมุมการศึกษาออกโรงเรียนให้เป็นสัดส่วนเฉพาะ	2.79	0.89	ดี
2. การบริการหนังสือประเภทแบบเรียน ชุดการเรียนการสอนตาม หลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	2.84	0.76	ดี
3. การบริการหนังสือประเภทแบบเรียน ชุดการเรียนการสอนตาม หลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	2.72	0.90	ดี
4. การให้สมาชิกยืมแบบเรียนไปเรียนได้ตลอดภาคเรียน	2.86	0.83	ดี
5. การบริการเอกสาร หลักสูตร แบบเรียนและสื่อทัศนอย่างเป็น ระบบและง่ายต่อการศึกษา	2.90	0.76	ดี
6. การบริการเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนสื่อแบบเรียนการ ศึกษาออกโรงเรียน	2.79	0.82	ดี
7. การบริการห้องหรือมุม เพื่อให้บริการแนะแนวอาชีพและการ ศึกษาออกโรงเรียน	2.65	0.89	ดี
8. การเชิญวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้เสริมตามหลักสูตรการ ศึกษาออกโรงเรียน	2.41	0.97	พอใช้
9. การจัดให้มีอาสาสมัครจากสมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมจัดบริการ แนะนำการใช้ห้องสมุดเป็นครั้งคราว	2.69	0.87	ดี
10. การให้บริการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	2.62	0.95	ดี
11. การมีตารางให้บริการทางการศึกษาทางไกลไทยคมแจกแก่ ผู้สนใจ	2.43	0.99	พอใช้
12. การบริการสำเนาเทปวีดิทัศน์รายการที่น่าสนใจ	2.84	0.87	ดี
รวม	2.67	0.50	ดี

จากตาราง 11 แสดงว่า สมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.67$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี มี 10 ข้อ ($\bar{X} = 2.62 - 2.90$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย จำนวน 5 ลำดับ ได้แก่ การบริการเอกสาร หลักสูตร แบบเรียนและสื่อทัศนียภาพเป็นระบบและง่ายต่อการศึกษา ($\bar{X} = 2.90$) การให้สมาชิกยืมแบบเรียนไปเรียนได้ตลอดภาคเรียน ($\bar{X} = 2.86$) การบริการสำเนาเทปวีดิทัศน์รายการที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 2.84$) การบริการหนังสือประเภทแบบเรียน ชุดการเรียน การสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ($\bar{X} = 2.84$) และการบริการมุมการศึกษานอกโรงเรียนให้เป็นสัดส่วนเฉพาะ ($\bar{X} = 2.79$)

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้มี 2 ข้อ ดังนี้ การมีตารางการให้บริการทางการศึกษาไกลไทยคมแจกแก่ผู้สนใจ ($\bar{X} = 2.43$) และการเชิญวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้เสริมตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 2.41$)

ตาราง 12 ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี” ในด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน

กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การให้บริการ
1. มีการจัดเก็บข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจ และอาชีพของ ท้องถิ่น	2.89	0.84	ดี
2. มีการจัดเก็บข้อมูลทางการศึกษาของท้องถิ่น	2.83	0.78	ดี
3. มีการจัดเก็บข้อมูลทางศิลปะ - วัฒนธรรมท้องถิ่น	2.87	0.83	ดี
4. มีการจัดเก็บข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของ ท้องถิ่น	2.63	0.85	ดี
5. มีการจัดเก็บข้อมูลทางการเกษตรของท้องถิ่น	2.72	0.87	ดี
6. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลชุมชนระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่น	2.55	0.87	ดี
7. มีการปรับปรุงข้อมูลทั่วไปของชุมชนอย่างน้อยปีละครั้ง	2.69	0.86	ดี
8. มีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.70	0.83	ดี
9. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน	2.54	0.84	ดี
10. มีแผนภูมิข้อมูลสถิติอย่างง่าย ๆ ของชุมชนในด้านต่าง ๆ	2.60	0.91	ดี
11. การให้บริการแผ่นภาพ รูปภาพและสไลด์เรื่องชุมชน	2.45	0.93	พอใช้
12. มีการนำข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนจัดเป็น นิทรรศการถาวร	2.54	0.96	ดี
13. มีการบริการให้ข้อมูลชุมชนแก่หน่วยงานหรือสมาชิกและ เครือข่าย	2.70	0.81	ดี
14. มีการจัดเก็บข้อมูลชุมชนไว้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์	2.49	0.95	พอใช้
15. มีการจัดเก็บเป็นรูปเล่มเอกสารของข้อมูลชุมชนทุกประเภท	2.74	0.86	ดี
16. มีการปรับปรุงศูนย์ข้อมูลให้ทันสมัยตลอดเวลา	2.78	0.93	ดี
รวม	2.67	0.58	ดี

จากตาราง 12 แสดงว่า สมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.67$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมี 14 ข้อ ($\bar{X} = 2.54 - 2.89$) เรียงลำดับจากมากไปน้อยจำนวน 5 ลำดับ ได้แก่ มีการจัดเก็บข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจและอาชีพของท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.89$) มีการจัดเก็บข้อมูลทางศิลปะ-วัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.87$) มีการจัดเก็บข้อมูลทางการศึกษาของท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.83$) มีการปรับปรุงศูนย์ข้อมูลให้ทันสมัยตลอดเวลา ($\bar{X} = 2.78$) และมีการจัดเก็บเป็นรูปเล่มเอกสารของข้อมูลทุกประเภท ($\bar{X} = 2.74$)

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้มี 2 ข้อ ดังนี้ มีการจัดเก็บข้อมูลชุมชนไว้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 2.49$) และการให้บริการแผ่นภาพ รูปภาพและสไลด์เรื่องชุมชน ($\bar{X} = 2.45$)

ตาราง 13 ความคิดเห็นของคณะกรรมการห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด
ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” โดยรวมและรายด้าน

กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การให้บริการ
1. ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	2.81	0.18	ดี
2. ด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียน	3.06	0.25	ดี
3. ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน	2.86	0.29	ดี
รวม	2.86	0.18	ดี

ตาราง 13 แสดงว่าคณะกรรมการห้องสมุดมีความเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับดี โดยเรียงจากมากไปน้อยคือ ด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.06$) ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 2.86$) และด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ($\bar{X} = 2.81$)

ตาราง 14 ความคิดเห็นของคณะกรรมการห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด
ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การให้บริการ
1. การบริการแนะนำการใช้บัตรรายการเพื่อค้นหาหนังสือ	4.00	0.00	ดีมาก
2. การจัดหนังสือขึ้นชั้นสวดคล้องกับมุมกิจกรรมที่จัดแสดง	4.00	0.00	ดีมาก
3. การจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด	1.60	0.70	ควรปรับปรุง
4. สมาชิกมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดหาหนังสือและสื่ออื่นๆ	3.20	0.79	ดี
5. การบริการแนะนำแหล่งการศึกษาแก่สมาชิก	3.90	0.32	ดีมาก
6. การบริการถ่ายสำเนาเอกสารแก่สมาชิก	1.00	0.00	ควรปรับปรุง
7. การบริการจำหน่ายหนังสือ	1.00	0.00	ควรปรับปรุง
8. การบริการจำหน่ายของที่ระลึก	2.50	0.53	พอใช้
9. การจัดนิทรรศการถาวรอย่าง น้อย 1 เรื่อง	3.90	0.32	ดีมาก
10. การจัดนิทรรศการชั่วคราวทุกวันสำคัญ	3.30	0.48	ดีมาก
11. เนื้อหาของนิทรรศการที่จัด สามารถประยุกต์ใช้กับวิถีชีวิต และอาชีพ	3.20	0.63	ดี
12. การจัดนิทรรศการแบบมีการเคลื่อนไหว หรือใช้ระบบแสงเสียง	1.10	0.32	ควรปรับปรุง
13. การจัดนิทรรศการที่จัดให้ผู้ชมสามารถสัมผัสได้	2.60	0.70	ดี
14. การจัดทำปฏิทินบริการและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	2.50	0.53	พอใช้
15. การจัดทำเอกสารเผยแพร่สำหรับแจกสมาชิกและผู้เข้าชม นิทรรศการ	1.80	0.42	พอใช้
16. การจัดมุมหนังสือเด็กไว้บริการสำหรับเด็กโดยเฉพาะ	4.00	0.00	ดีมาก
17. การแนะนำแหล่งวิทยาการอื่น ๆ ที่จะสามารถศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติมให้แก่ผู้มาขอรับบริการ	3.70	0.48	ดีมาก
18. การจัดหรือรายงานข่าวเหตุการณ์ที่น่าสนใจเป็นนิทรรศการไว้ใน ห้องสมุด	3.20	0.63	ดี
รวมเฉลี่ย	2.81	0.18	ดี

จากตาราง 14 แสดงว่าคณะกรรมการห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 2.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมากมี 7 ข้อ ($\bar{x} = 3.20 - 4.00$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย 5 อันดับ ได้แก่ การบริการแนะนำการใช้บัตรรายการเพื่อค้นหาหนังสือ ($\bar{x} = 4.00$) การจัดหนังสือขึ้นชั้นสอดคล้องกับมุมกิจกรรมที่จัดแสดง ($\bar{x} = 4.00$) การบริการถ่ายสำเนาเอกสารแก่สมาชิก ($\bar{x} = 3.90$) การแนะนำแหล่งวิทยากรอื่น ๆ ที่จะสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมให้แก่ผู้มาขอรับบริการ ($\bar{x} = 3.70$) และการจัดนิทรรศการถาวรอย่างน้อย 1 เรื่อง ($\bar{x} = 3.90$) อยู่ในระดับดี 4 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การจัดหรือรายงานข่าวเหตุการณ์ที่น่าสนใจเป็นนิทรรศการถาวรไว้ในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.20$) สมาชิกมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดหาหนังสือและสื่ออื่น ๆ ($\bar{x} = 3.20$) เนื้อหาของนิทรรศการที่จัดสามารถประยุกต์ใช้กับวิถีชีวิตและอาชีพ ($\bar{x} = 3.20$) และการจัดนิทรรศการที่จัดให้ผู้ชมสามารถสัมผัสได้ ($\bar{x} = 2.60$) อยู่ในระดับพอใช้ 3 ข้อ ได้แก่ การบริการจำหน่ายของที่ระลึก ($\bar{x} = 2.50$) การจัดทำปฏิทินบริการและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 2.50$) และการจัดทำเอกสารเผยแพร่สำหรับแจกสมาชิกและผู้เข้าชมนิทรรศการ ($\bar{x} = 1.80$) และอยู่ในระดับควรปรับปรุงมี 4 ข้อ ได้แก่ การจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด ($\bar{x} = 1.60$) การจัดนิทรรศการแบบมีการเคลื่อนไหวหรือใช้ระบบแสงเสียง ($\bar{x} = 1.10$) การบริการถ่ายสำเนาเอกสารแก่สมาชิก ($\bar{x} = 1.00$) และการบริการจำหน่ายหนังสือ ($\bar{x} = 1.00$)

ตาราง 15 ความคิดเห็นของคณะกรรมการห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด
ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ในด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การให้บริการ
1. การบริการมุมการศึกษานอกโรงเรียนให้เป็นสัดส่วนเฉพาะ	4.00	0.00	ดีมาก
2. การบริการหนังสือประเภทแบบเรียน ชุดการเรียนการสอนตาม หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	3.90	0.32	ดีมาก
3. การบริการหนังสือประเภทแบบเรียน ชุดการเรียนการสอนตาม หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	1.10	0.32	ควรปรับปรุง
4. การให้สมาชิกยืมแบบเรียนไปเรียนได้ตลอดภาคเรียน	3.60	0.52	ดีมาก
5. การบริการเอกสาร หลักสูตร แบบเรียนและสื่อทัศนอย่างเป็น ระบบและง่ายต่อการศึกษา	3.60	0.52	ดีมาก
6. การบริการเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนสื่อแบบเรียนการ ศึกษานอกโรงเรียน	3.40	0.52	ดีมาก
7. การบริการห้องหรือมุม เพื่อให้บริการแนะแนวอาชีพและ การศึกษานอกโรงเรียน	2.60	0.52	ดี
8. การเชิญวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้เสริมตามหลักสูตรการ ศึกษานอกโรงเรียน	1.40	0.52	ควรปรับปรุง
9. การจัดให้มีอาสาสมัครจากสมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมจัดบริการ แนะนำการใช้ห้องสมุดเป็นครั้งคราว	3.30	0.48	ดีมาก
10. การให้บริการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	3.70	0.48	ดีมาก
11. การมีตารางการให้บริการทางการศึกษาทางไกลไทยคมแจกแก่ ผู้สนใจ	2.10	0.32	พอใช้
12. การบริการสำเนาเทปวีดิทัศน์รายการที่น่าสนใจ	4.00	0.00	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	3.06	0.25	ดี

จากตาราง 15 แสดงว่าคณะกรรมการห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก มี 8 ข้อ ($\bar{X} = 3.30 - 4.00$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย 5 อันดับ ได้แก่ การบริการมุมการศึกษานอกโรงเรียนให้เป็นสัดส่วนเฉพาะ ($\bar{X} = 4.00$) การบริการสำเนาเทปวีดิทัศน์รายการที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 4.00$) การบริการหนังสือประเภทแบบเรียนชุดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ($\bar{X} = 3.90$) การให้บริการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ($\bar{X} = 3.70$) และการให้สมาชิกยืมแบบเรียนไปเรียนได้ตลอดภาคเรียน ($\bar{X} = 3.60$) อยู่ในระดับดีมี 1 ข้อ ได้แก่ การบริการห้องหรือมุมเพื่อให้บริการแนะแนวอาชีพ และการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 2.60$) อยู่ในระดับพอใช้มี 1 ข้อ ได้แก่ การมีตารางการให้บริการทางการศึกษาทางไกลไทยคมแจกแก่ผู้สนใจ ($\bar{X} = 2.10$) และอยู่ในระดับควรปรับปรุงมี 2 ข้อ ได้แก่ การเชิญวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้เสริมตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 1.40$) และการบริการหนังสือประเภทแบบเรียนชุดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ($\bar{X} = 1.10$)

ตาราง 16 ความคิดเห็นของคณะกรรมการห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด
ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ในด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน

กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การให้บริการ
1. มีการจัดเก็บข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจและอาชีพของท้องถิ่น	3.90	0.32	ดีมาก
2. มีการจัดเก็บข้อมูลทางการศึกษาของท้องถิ่น	3.90	0.32	ดีมาก
3. มีการจัดเก็บข้อมูลทางศิลปะ-วัฒนธรรมท้องถิ่น	2.70	0.67	ดี
4. มีการจัดเก็บข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของ ท้องถิ่น	2.30	0.95	พอใช้
5. มีการจัดเก็บข้อมูลทางการเกษตรของท้องถิ่น	4.00	0.00	ดีมาก
6. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลชุมชนระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่น	2.00	0.82	พอใช้
7. มีการปรับปรุงข้อมูลทั่วไปของชุมชนอย่างน้อยปีละครั้ง	3.90	0.32	ดีมาก
8. มีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.60	0.70	ดี
9. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน	2.00	0.67	พอใช้
10. มีแผนภูมิข้อมูลสถิติอย่างง่าย ๆ ของชุมชนในด้านต่าง ๆ	3.90	0.32	ดีมาก
11. การให้บริการแผ่นภาพ รูปภาพและสไลด์เรื่องของชุมชน	2.50	0.53	พอใช้
12. มีการนำข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนจัดเป็นนิทรรศการ ถาวร	1.20	0.42	ควรปรับปรุง
13. มีการบริการให้ข้อมูลชุมชนแก่หน่วยงานหรือสมาชิก และ เครือข่าย	2.90	0.57	ดี
14. มีการจัดเก็บข้อมูลชุมชนไว้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์	1.00	0.00	ควรปรับปรุง
15. มีการจัดเก็บเป็นรูปเล่มเอกสารของข้อมูลชุมชนทุกประเภท	3.40	0.70	ดีมาก
16. มีการปรับปรุงศูนย์ข้อมูลให้ทันสมัยตลอดเวลา	3.60	0.70	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	2.86	2.29	ดี

จากตาราง 16 แสดงว่า คณะกรรมการห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก มี 7 ข้อ ($\bar{X} = 3.40 - 4.00$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย 5 อันดับ ได้แก่ มีการจัดเก็บข้อมูลทางการเกษตรของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.00$) มีการจัดเก็บข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจ และอาชีพของท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.90$) มีการจัดเก็บข้อมูลทางการศึกษาของท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.90$) มีการปรับปรุงข้อมูลทั่วไปของชุมชนอย่างน้อยปีละครั้ง ($\bar{X} = 3.90$) และมีแผนภูมิ ข้อมูลสถิติอย่างง่าย ๆ ของชุมชนในด้านต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.90$) อยู่ในระดับดี มี 3 ข้อ ($\bar{X} = 2.60 - 2.90$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ มีการบริการให้ข้อมูลชุมชนแก่หน่วยงาน หรือสมาชิกและเครือข่าย ($\bar{X} = 2.90$) มีการจัดเก็บข้อมูลทางศิลปะ - วัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.70$) และมีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.60$) อยู่ในระดับพอใช้ มี 4 ข้อ ($\bar{X} = 2.00 - 2.50$) เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การให้บริการแผ่นภาพ รูปภาพ และสไลด์ เรื่องของชุมชน ($\bar{X} = 2.50$) มีการจัดเก็บข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.30$) มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลชุมชนระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.00$) และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ($\bar{X} = 2.00$) อยู่ในระดับควรปรับปรุง มี 2 ข้อ ($\bar{X} = 1.00 - 1.20$) ได้แก่ มีการนำข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนจัดเป็นนิทรรศการถาวร ($\bar{X} = 1.20$) และมีการจัดเก็บข้อมูลชุมชนไว้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 1.00$)

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยวิเคราะห์เป็นรายด้าน ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพผู้ใช้บริการห้องสมุด และอาชีพ รายละเอียดปรากฏผลดังตาราง 17 - 32

ตาราง 17 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

กิจกรรมการให้บริการ	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	2.70	0.52	2.58	0.47	2.07*
2. ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	2.77	0.58	2.66	0.57	1.76
3. ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน	2.74	0.61	2.60	0.54	2.16*
รวม	2.74	0.52	2.62	0.47	2.20*

จากตาราง 17 แสดงว่าสมาชิกห้องสมุดที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดที่มีเพศต่างกันต่อกิจกรรม
การให้บริการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

กิจกรรมให้บริการของห้องสมุด ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. การบริการแนะนำการใช้บัตรรายการเพื่อ ค้นหาหนังสือ	2.90	0.76	2.76	0.77	1.58
2. การจัดหนังสือขึ้นชั้นสวดคล้องกับมุมกิจกรรม ที่จัดแสดง	2.92	0.79	2.79	0.73	1.62
3. การจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด	2.53	0.87	2.56	0.84	- 0.35
4. สมาชิกมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดหาหนังสือ และสื่ออื่น ๆ	2.61	0.90	2.54	0.80	0.71
5. การบริการสำเนาเอกสารแก่สมาชิก	2.86	0.90	2.63	0.81	2.40*
6. การบริการถ่ายสำเนาเอกสารแก่สมาชิก	2.22	0.98	2.09	0.91	1.22
7. การบริการจำหน่ายหนังสือ	2.36	0.99	2.34	0.99	0.23
8. การบริการจำหน่ายของที่ระลึก	2.39	0.83	2.28	0.89	1.16
9. การจัดนิทรรศการถาวรอย่างน้อย 1 เรื่อง	2.97	0.86	2.76	0.86	2.03*
10. การจัดนิทรรศการชั่วคราวทุกวันสำคัญ	3.09	0.77	2.86	0.85	2.50*
11. เนื้อหาของนิทรรศการที่จัดสามารถประยุกต์ ใช้กับวิถีชีวิตและอาชีพ	2.87	0.74	2.79	0.79	0.93
12. การจัดนิทรรศการแบบมีการเคลื่อนไหว หรือใช้ระบบแสงเสียง	2.20	0.96	2.32	1.01	- 1.06
13. การจัดนิทรรศการที่จัดให้ผู้ชมสามารถ สัมผัสได้	2.62	0.89	2.57	0.87	0.52
14. การจัดทำปฏิทินบริการและเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์	2.61	0.82	2.44	0.88	1.77

ตาราง 18 (ต่อ)

กิจกรรมให้บริการของห้องสมุด ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
15. การจัดทำเอกสารเผยแพร่สำหรับแจกสมาชิกและผู้เข้าชมนิทรรศการ	2.61	0.92	2.51	0.89	0.90
16. การจัดมุมหนังสือเด็กไว้บริการสำหรับเด็กโดยเฉพาะ	3.03	0.98	2.90	0.89	1.22
17. การแนะนำแหล่งวิทยาการอื่น ๆ ที่จะสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมให้แก่ผู้มาขอรับบริการ	2.94	0.81	2.72	0.85	2.40*
18. การจัดเตรียมรายงานข่าวเหตุการณ์ที่น่าสนใจเป็นนิทรรศการไว้ในห้องสมุด	2.83	0.82	2.62	0.84	2.25*
รวม	2.70	0.52	2.58	0.47	2.20*

จากตาราง 18 แสดงว่า สมาชิกห้องสมุดที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สมาชิกห้องสมุดเพศชาย มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” แตกต่างจากเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการบริการสำเนาเพื่อการศึกษาแก่สมาชิก การจัดนิทรรศการถาวรอย่างน้อย 1 เรื่อง การจัดนิทรรศการชั่วคราวทุกวันสำคัญ การแนะนำแหล่งวิทยาการอื่น ๆ ที่จะสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมให้แก่ผู้มาขอรับบริการ และการจัดหรือรายงานข่าวเหตุการณ์ที่น่าสนใจเป็นนิทรรศการไว้ในห้องสมุด นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการ
ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม
เพศในด้านการจัดการศึกษาโรงเรียน

กิจกรรมให้บริการของห้องสมุด ด้านการจัดการศึกษาโรงเรียน	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. การบริการมุมการศึกษาโรงเรียนให้เป็น สัดส่วนเฉพาะ	2.87	0.90	2.73	0.89	1.40
2. การบริการหนังสือประเภทแบบเรียน ชุดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษา นอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	2.98	0.77	2.72	0.73	3.18**
3. การบริการหนังสือประเภทแบบเรียน ชุดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษา นอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	2.64	0.94	2.80	0.85	- 1.69
4. การให้สมาชิกยืมแบบเรียนไปเรียนได้ตลอด ภาคเรียน	2.92	0.82	2.90	0.84	1.29
5. การบริการเอกสาร หลักสูตร แบบเรียนและ สื่อทัศนอย่างเป็นระบบและง่ายต่อการศึกษา	3.06	0.76	2.75	0.75	3.68**
6. การบริการเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนสื่อ แบบเรียนการศึกษาโรงเรียน	2.82	0.82	2.77	0.82	0.58
7. การบริการห้องหรือมุม เพื่อให้บริการ แนะแนวอาชีพและการศึกษาโรงเรียน	2.71	0.85	2.59	0.92	1.30
8. การเชิญวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้เสริมตาม หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน	2.36	0.97	2.47	0.98	- 1.03
9. การจัดให้มีอาสาสมัครจากสมาชิกเข้ามามี ส่วนร่วมจัดบริการแนะนำการใช้ห้องสมุดเป็น ครั้งคราว	2.75	0.90	2.64	0.83	1.17

ตาราง 19 (ต่อ)

กิจกรรมให้บริการของห้องสมุด ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
10. การให้บริการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	2.70	0.97	2.54	0.93	1.54
11. การมีตารางให้บริการทางการศึกษาทางไกล ไทยคมแจกแก่ผู้สนใจ	2.47	1.00	2.40	0.98	0.68
12. การบริการสำเนาเทปวีดิทัศน์รายการที่น่าสนใจ	2.98	0.88	2.72	0.85	2.77*
รวม	2.77	0.58	2.66	0.57	1.76

จากตาราง 19 แสดงว่า สมาชิกห้องสมุดที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สมาชิกห้องสมุดเพศชายมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” แตกต่างจากเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการบริการหนังสือแบบเรียน ชุดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การศึกษาออกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การบริการเอกสาร หลักสูตร แบบเรียน และโสตทัศนอย่างเป็นระบบและง่ายต่อการศึกษา และที่ระดับ .05 ในเรื่องการบริการสำเนาเทปวีดิทัศน์รายการที่น่าสนใจ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการ
ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม
เพศในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลชุมชน

กิจกรรมให้บริการของห้องสมุด ด้านการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลชุมชน	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. การบริการจัดเก็บข้อมูลทางสังคม และเศรษฐกิจ และอาชีพของท้องถิ่น	2.92	0.87	2.86	0.83	0.70
2. มีการจัดเก็บข้อมูลทางการศึกษาของท้องถิ่น	2.92	0.83	2.76	0.73	1.78
3. มีการจัดเก็บข้อมูลทางศิลปะ-วัฒนธรรมท้องถิ่น	2.89	0.83	2.86	0.82	0.23
4. มีการจัดเก็บข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของท้องถิ่น	2.71	0.90	2.56	0.79	1.61
5. มีการจัดเก็บข้อมูลทางการเกษตรของท้องถิ่น	2.85	0.89	2.60	0.83	2.62*
6. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลชุมชนระหว่างหน่วยงานท้องถิ่น	2.61	0.90	2.49	0.84	1.19
7. มีการปรับปรุงข้อมูลทั่วไปของชุมชนอย่างน้อยปีละครั้ง	2.76	0.88	2.62	0.85	1.56
8. มีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.69	0.88	2.70	0.78	- 0.11
9. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน	2.55	0.90	2.53	0.79	0.23
10. มีแผนภูมิข้อมูลสถิติอย่างง่าย ๆ ของชุมชนในด้านต่าง ๆ	2.69	0.93	2.50	0.89	1.90
11. การให้บริการแผ่นภาพ รูปภาพ และสไลด์เรื่องชุมชน	2.55	0.95	2.36	0.90	1.88
12. มีการนำข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนจัดเป็นนิทรรศการถาวร	2.62	1.01	2.47	0.91	1.41

ตาราง 20 (ต่อ)

กิจกรรมให้บริการของห้องสมุด ด้านการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลชุมชน	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. มีการบริการให้ข้อมูลชุมชนแก่หน่วยงานหรือสมาชิกและเครือข่าย	2.82	0.82	2.60	0.78	2.45*
2. มีการจัดเก็บข้อมูลชุมชนไว้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์	2.55	0.97	2.43	0.94	1.10
3. มีการจัดเก็บเป็นรูปเล่มเอกสารของข้อมูลชุมชนทุกประเภท	2.84	0.85	2.65	0.86	2.06*
4. มีการปรับปรุงศูนย์ข้อมูลให้ทันสมัยตลอดเวลา	2.90	0.85	2.67	0.99	2.18*
รวม	2.74	0.61	2.60	0.54	2.16*

จากตาราง 20 แสดงว่า สมาชิกห้องสมุดที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สมาชิกห้องสมุดเพศชายมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” แตกต่างจากเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องมีการจัดเก็บข้อมูลทางการเกษตรของท้องถิ่น มีการบริการให้ข้อมูลชุมชนแก่หน่วยงานหรือสมาชิกและเครือข่าย มีการจัดเก็บเป็นรูปเล่มเอกสารข้อมูลชุมชนทุกประเภท มีการปรับปรุงศูนย์ข้อมูลให้ทันสมัยตลอดเวลา นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของสมาชิก
ห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามอายุ
โดยรวมและรายด้าน

กิจกรรมการให้บริการ	น้อยกว่า 25 ปี		25 - 35 ปี		36 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	2.66	0.53	2.61	0.45	2.62	0.46
2.ด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียน	2.74	0.58	2.64	0.56	2.70	0.59
3.ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน	2.71	0.55	2.65	0.59	2.60	0.63
รวม	2.70	0.50	2.63	0.48	2.64	0.52

จากตาราง 21 แสดงว่า สมาชิกห้องสมุดอายุน้อยกว่า 25 ปี มีความคิดเห็นต่อ
กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
โดยรวมมากกว่ากลุ่มอายุ 25 - 35 ปี และ 36 ปีขึ้นไป เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ากลุ่มอายุ
น้อยกว่า 25 ปี มีความคิดเห็นในทุกด้านมากกว่ากลุ่มอายุ 25 - 35 ปี และ 36 ปีขึ้นไป

ตาราง 22 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

การจัดกิจกรรม	df	ss	ms	F
1. การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย				
ระหว่างกลุ่ม	2	.177	.0887	.359
ภายในกลุ่ม	323	79.895	.2474	
รวม	325	80.073		
2. การจัดการศึกษาออกโรงเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	.441	.221	.665
ภายในกลุ่ม	323	107.034	.331	
รวม	325	108.183		
3. การจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	.626	.313	.940
ภายในกลุ่ม	323	107.557	.333	
รวม	325	108.183		
รวมทุกด้าน				
ระหว่างกลุ่ม	2	.330	.165	.658
ภายในกลุ่ม	323	80.859	.250	
รวม	325	81.189		

จากตาราง 22 แสดงว่าสมาชิกห้องสมุดที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นของสมาชิก
ห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามระดับ
การศึกษา โดยรวมและรายด้าน

กิจกรรมการให้บริการ	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		อุดมศึกษา	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	2.71	0.50	2.72	0.50	2.50	0.46
2.ด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียน	2.84	0.61	2.77	0.56	2.59	0.56
3.ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน	2.76	0.48	2.75	0.55	2.52	0.62
รวม	2.77	0.49	2.75	0.49	2.54	0.50

จากตาราง 23 แสดงว่า สมาชิกห้องสมุดที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความคิดเห็น
ต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัด
นครราชสีมา โดยรวมมากกว่ากลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษาและอุดมศึกษา เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้านพบว่า กลุ่มระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความคิดเห็นในด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียน
และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนมากกว่ากลุ่มระดับการศึกษามัธยมศึกษาและอุดมศึกษา

ตาราง 24 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดที่มีต่อกิจกรรมให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม และรายด้าน

การจัดกิจกรรม	df	ss	ms	F
1. ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.675	1.837	7.77 [*]
ภายในกลุ่ม	323	76.398	.237	
รวม	325	80.073		
2. ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.103	1.552	4.802 [*]
ภายในกลุ่ม	323	104.372	.323	
รวม	325	107.475		
3. ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	4.140	2.070	6.425 [*]
ภายในกลุ่ม	323	104	.322	
รวม	325	108.183		
รวมทุกด้าน				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.591	.240	7.473 [*]
ภายในกลุ่ม	323	77.598		
รวม	235	81.189		

จากตาราง 24 แสดงว่าสมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่ามีรายคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน นำไปทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ .05 ดังตาราง 25 ถึง 28

ตาราง 25 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมเป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	อุดมศึกษา มัธยมศึกษา ประถมศึกษา			
	$\bar{x}$	2.54	2.75	2.77
อุดมศึกษา	2.52	-	- 0.23 [*]	- 0.25 [*]
มัธยมศึกษา	2.75		-	- 0.02
ประถมศึกษาศึกษา	2.77			-

จากตาราง 25 แสดงว่า สมาชิกห้องสมุดที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างจากสมาชิกห้องสมุดที่มีระดับการศึกษาระดับอุดมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามระดับการศึกษา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นรายคู่

กลุ่มระดับการศึกษา	อุดมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา			
	$\bar{x}$	2.50	2.71	2.72
อุดมศึกษา	2.50	-	- 0.21	- 0.22
ประถมศึกษา	2.71		-	- 0.01
มัธยมศึกษา	2.72			-

จากตาราง 26 แสดงว่า สมาชิกห้องสมุดกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยแตกต่างจากสมาชิกห้องสมุด ที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 27 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามระดับการศึกษา
 ในด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	อุดมศึกษา มัธยมศึกษา ประถมศึกษา			
	$\bar{x}$	2.59	2.77	2.84
อุดมศึกษา	2.59	-	- 0.18 [*]	- 0.25
มัธยมศึกษา	2.77		-	- 0.07
ประถมศึกษา	2.84			-

จากตาราง 27 แสดงว่า สมาชิกห้องสมุดกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน แตกต่างจากสมาชิกห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามระดับการศึกษาในด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน เป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	อุดมศึกษา มัธยมศึกษา ประถมศึกษา			
	$\bar{X}$	2.52	2.75	2.76
อุดมศึกษา	2.52	-	0.23 [*]	- 0.24 [*]
มัธยมศึกษา	2.75		-	- 0.01
ประถมศึกษา	2.76			-

จากตาราง 28 แสดงว่า สมาชิกห้องสมุดกลุ่มที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน แตกต่างจากสมาชิกห้องสมุด ที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามสถานภาพผู้ใช้บริการห้องสมุด

กิจกรรมการให้บริการ	นักศึกษาเอกรชนโรงเรียน			นักศึกษาเระชนโรงเรียน			ประชาชนทั่วไป		
	$\bar{x}$	S.D	ระดับการให้บริการ	$\bar{x}$	S.D	ระดับการให้บริการ	$\bar{x}$	S.D	ระดับการให้บริการ
1. ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	2.72	0.52	ดี	2.67	0.51	ดี	2.59	0.49	ดี
2. ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	2.80	0.58	ดี	2.75	0.56	ดี	2.65	0.59	ดี
3. ด้านการจัดดูนัยข้อมูลชุมชน	2.60	0.46	ดี	2.75	0.57	ดี	2.61	0.62	ดี
รวม	2.72	0.45	ดี	2.72	0.50	ดี	2.62	0.52	ดี

จากตาราง 29 แสดงว่า สมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพผู้ใช้บริการห้องสมุด ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับดี โดยนักศึกษานอกระบบโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับนักศึกษาในระบบโรงเรียน และมากกว่านักศึกษาในระบบโรงเรียน และประชาชนทั่วไป ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ส่วนนักศึกษาในระบบโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอื่นในด้านการจัดดูนัยข้อมูลชุมชน

ตาราง 30 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดที่มีต่อกิจกรรมให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามสถานภาพผู้ใช้บริการห้องสมุดโดยรวมและรายด้าน

การจัดกิจกรรม	df	ss	ms	F
1. การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย				
ระหว่างกลุ่ม	3	1.041	.347	1.413
ภายในกลุ่ม	322	79.032	.245	
รวม	325	80.093		
2. การจัดการศึกษาออกโรงเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	3	2.392	.797	2.443
ภายในกลุ่ม	322	105.083	.326	
รวม	325	107.475		
3. การจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	3	1.647	.549	1.660
ภายในกลุ่ม	322	106.536	.331	
รวม	325	108.183		
รวมทุกด้าน				
ระหว่างกลุ่ม	3	1.444	.481	1.944
ภายในกลุ่ม	322	79.745	.248	
รวม	325	81.189		

จากตาราง 30 แสดงว่า สมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามอาชีพ

การจัดกิจกรรม	รับจ้าง			รับราชการ			ค้าขาย			เกษตรกรรม			ไม่ได้ประกอบอาชีพ		
	$\bar{x}$	S.D	ระดับ การให้ บริการ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ การให้ บริการ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ การให้ บริการ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ การให้ บริการ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ การให้ บริการ
1. ด้านการจัดการ ศึกษาตามอัธยาศัย	2.68	0.53	ดี	2.59	0.44	ดี	2.64	0.48	ดี	2.83	0.44	ดี	2.62	0.52	ดี
2. ด้านการจัดการ ศึกษาออกโรงเรียน	2.77	0.66	ดี	2.62	0.54	ดี	2.71	0.55	ดี	2.92	0.60	ดี	2.71	0.55	ดี
3. ด้านการจัดศูนย์ ข้อมูลชุมชน	2.66	0.61	ดี	2.58	0.63	ดี	2.65	0.47	ดี	2.78	0.49	ดี	2.71	0.56	ดี
รวม	2.70	0.54	ดี	2.60	0.49	ดี	2.67	0.45	ดี	2.84	0.43	ดี	2.68	0.50	ดี

จากตาราง 31 แสดงว่า สมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี โดยกลุ่มอาชีพเกษตรกรรมมีค่าเฉลี่ยโดยรวมมากกว่ากลุ่มรับจ้าง รับราชการค้าขาย และไม่ได้ประกอบอาชีพ ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการจัดการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน

ตาราง 32 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของ
ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน

การจัดกิจกรรม	df	ss	ms	F
1. การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย				
ระหว่างกลุ่ม	4	1.012	.253	1.027
ภายในกลุ่ม	321	79.061	.246	
รวม	325	80.073		
2. การจัดการศึกษาออกโรงเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	4	1.566	.392	1.187
ภายในกลุ่ม	321	105.909	.330	
รวม	325	107.475		
3. การจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	4	1.081	.270	.810
ภายในกลุ่ม	321	107.102	.334	
รวม	325	108.183		
รวมทุกด้าน				
ระหว่างกลุ่ม	4	1.020	.255	1.021
ภายในกลุ่ม	321	80.169	.250	
รวม	325	81.189		

จากตาราง 32 แสดงว่า สมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของ
ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน
ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกห้องสมุดเกี่ยวกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาส่วนที่เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

จากการสำรวจความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด ตามแบบสอบถามปลายเปิดที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 326 ฉบับ มีผู้ตอบแบบสอบถามที่แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ จำนวน 80 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 24.54 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด รายละเอียดปรากฏดังตาราง 33 - 34

ตาราง 33 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาจากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด	ความถี่
ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	
1. การจัดหาหนังสือไม่เป็นระเบียบยากต่อการค้นหา	16
2. หนังสือเก่าและชำรุด	11
3. หนังสือไม่ทันสมัยและไม่ทันเหตุการณ์	7
4. ประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงในบางพื้นที่	6
5. การจัดนิทรรศการไม่สม่ำเสมอ	5
6. ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือ	4
7. อุปกรณ์ไม่ทันสมัยเท่าที่ควร	2
8. ผู้ใช้บริการไม่มีนิสัยรักการอ่าน	2
ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	
1. หนังสือแบบเรียนมีน้อยไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ	18
2. หนังสือเก่าและชำรุด	11
3. ขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน	6

ตาราง 33 (ต่อ)

ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด	ความถี่
4. เวลาการทำงานของอาสาสมัครไม่แน่นอน	4
5. การแลกเปลี่ยนสื่อแบบเรียนยังมีน้อย	3
ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน	
1. เจ้าหน้าที่ห้องสมุดไม่มีเวลาออกหาข้อมูล	13
2. การบริการข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนยังมีน้อย	13
3. ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ	7
4. ขาดการประชาสัมพันธ์ในการจัดทำข้อมูลชุมชน	6

จากตาราง 33 แสดงว่า สมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในแต่ละด้านคือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ปัญหาที่ระบุสูงสุด ได้แก่ การจัดหมวดหมู่หนังสือไม่เป็นระเบียบยากต่อการค้นหา รองลงมาคือ หนังสือเก่าและชำรุด และหนังสือไม่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียนปัญหาสูงสุด ได้แก่ แบบเรียนมีน้อยไม่เพียงพอต่อผู้ให้บริการ รองลงมาคือ หนังสือเก่าและชำรุด และขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน

ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ปัญหาสูงสุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดไม่มีเวลาออกหาข้อมูล รองลงมาคือ การบริการข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนยังมีน้อย และขาดความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ

ตาราง 34 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด	ความถี่
ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	
1. ควรมีการจัดกิจกรรมวันหยุดเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน	16
2. ห้องสมุดควรจัดหาหนังสือใหม่ ๆ ที่ทันเหตุการณ์	15
3. ควรมีการจัดนิทรรศการเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศในการอ่าน	9
4. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงในบางพื้นที่	6
5. ควรมีการจัดหาหนังสือพิมพ์ นิตยสารและวารสารให้หลากหลาย	4
ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน	
1. ควรมีการจัดหาหนังสือแบบเรียนไว้ให้เพียงพอต่อความต้องการ	19
2. ควรมีการจัดตั้งศูนย์อาชีพโดยประสานงานกับศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	10
3. ควรจัดหาหนังสือเกี่ยวกับวิชาชีพต่าง ๆ	9
4. ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านศูนย์แนะแนวตามหน่วยงาน	6
ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน	
1. ควรมีการกระจายข้อมูลทางการศึกษาและสื่อทุกประเภท	15
2. ควรมีการกระตุ้นให้ชุมชนตื่นตัวต่อการให้ข้อมูล	12
3. ควรมีการประชาสัมพันธ์ในการจัดทำข้อมูลชุมชนให้หน่วยงาน ต่าง ๆ ทราบ	11
4. ควรมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลชุมชนที่ถาวรและทันสมัย	7

จากตาราง 34 สมาชิกห้องสมุดมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมการให้บริการในแต่ละด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ได้แก่ ควรมีการจัดกิจกรรมวันหยุดเพื่อส่งเสริมให้เด็ก รักการอ่าน รองลงมาคือ ห้องสมุดควรจัดหาหนังสือใหม่ ๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์ และควรมีการจัด นิทรรศการเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศในการอ่าน

ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ ควรมีการจัดหนังสือแบบเรียนไว้ให้เพียงพอ ต่อความต้องการ รองลงมาคือ ควรมีการจัดตั้งศูนย์อาชีพโดยประสานงานกับศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และควรจัดหาหนังสือเกี่ยวกับวิชาชีพต่าง ๆ

ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ได้แก่ ควรมีการกระจายข้อมูลทางการศึกษาและสื่อ ทุกประเภท รองลงมาคือ ควรมีการกระตุ้นให้ชุมชนตื่นตัวต่อการให้ข้อมูลชุมชน และ ควรมีการประชาสัมพันธ์ในการจัดทำข้อมูลชุมชนให้หน่วยงานต่าง ๆ ทราบ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้มีการปรับเปลี่ยนบทบาทของห้องสมุดประชาชนเพื่อพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ โดยกำหนดบทบาทการจัดกิจกรรมห้องสมุดประชาชนมิติใหม่ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ดังนั้น เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนจึงมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการดังกล่าวให้บรรลุจุดหมาย จึงได้มีการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ใน 3 ด้าน เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมของห้องสมุดประชาชนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับด้านสถานที่และบรรยากาศ ด้านการให้บริการและด้านบุคลากร
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด และคณะกรรมการห้องสมุดเกี่ยวกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพผู้ใช้บริการห้องสมุด และอาชีพ
4. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษาค้นคว้าทำให้ทราบสภาพทั่วไปเกี่ยวกับห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา และความคิดเห็นของสมาชิกและคณะกรรมการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษา นอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ข้อมูลเหล่านี้จะให้ประโยชน์โดยตรงแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบคือสถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสรินธร และกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผน การปรับปรุง แก้ไข และส่งเสริมการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนเพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการต่อไป

2. ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียนในการนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบการวางแผนพัฒนาห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ให้มีคุณภาพ ใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในการส่งเสริมพัฒนาห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ให้มีคุณภาพเป็นแหล่งวิทยาการที่สำคัญของประชาชน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. สมาชิกห้องสมุดประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน

2. สมาชิกห้องสมุดประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน

3. สมาชิกห้องสมุดประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน

4. สมาชิกห้องสมุดประชาชนที่มีสถานภาพผู้ใช้บริการต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน

5. สมาชิกห้องสมุดประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ได้แก่ สมาชิกห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1,130 คน และคณะกรรมการห้องสมุด จำนวน 10 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกและคณะกรรมการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 326 คน ซึ่งสุ่มจากประชากรโดยวิธีสุ่มแบบบังเอิญ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพผู้ใช้บริการห้องสมุด และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด และคณะกรรมการห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษา นอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพผู้ใช้บริการห้องสมุด และอาชีพ

ตอนที่ 5 เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยไปพบและแจกแบบสอบถามแก่สมาชิกห้องสมุดและคณะกรรมการห้องสมุด โดยบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเป็นผู้ประสานพร้อมชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม เพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเสนอผลเป็นค่าความถี่และค่าร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษา ตามอรรถาัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน เสนอผลเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

5.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา 3 ด้าน ตามตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพส่วนผู้ให้บริการห้องสมุด และอาชีพ โดยใช้ค่าสถิติ t-test และ F-test

5.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เสนอผลเป็นค่าร้อยละ วิเคราะห์เนื้อหา และแจกแจงความถี่

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สมาชิกห้องสมุดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 316 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.80 อายุน้อยกว่า 25 ปี ร้อยละ 58.86 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 52.85 สถานภาพผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนทั่วไป ร้อยละ 52.54 และไม่ได้ประกอบอาชีพ (นักเรียน/นักศึกษา) ร้อยละ 43.99

คณะกรรมการห้องสมุดส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 90.00 อายุ 36 ปีขึ้นไป ร้อยละ 40.00 และมีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 60.00 ตามลำดับ

2. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ของสมาชิกห้องสมุด และคณะกรรมการห้องสมุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ด้านสถานที่และบรรยากาศ

สมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นว่า สถานที่ตั้งห้องสมุดประชาชน และอาคารห้องสมุด มีความเหมาะสม ความเงียบสงบ แสงสว่างภายในห้องสมุด และการถ่ายเทอากาศ อยู่ในเกณฑ์ดี

คณะกรรมการห้องสมุดมีความคิดเห็นว่า สถานที่ตั้งห้องสมุดประชาชน และอาคารห้องสมุด มีความเหมาะสม ความเงียบสงบ แสงสว่างภายในห้องสมุดและการถ่ายเทอากาศ อยู่ในเกณฑ์ดี

2.2 ด้านการให้บริการ

สมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นว่า จำนวนตู้บัตรรายการของห้องสมุดเพียงพอต่อการให้บริการ การจัดโต๊ะ เก้าอี้สำหรับผู้ให้บริการภายในห้องสมุด การจัดระบบการบริการจองหนังสือและการจัดมุมเด็ก / หนังสือสำหรับเด็ก อยู่ในเกณฑ์ดี และช่วงเวลาที่ห้องสมุดเปิดบริการ มีความเหมาะสม

คณะกรรมการห้องสมุดมีความคิดเห็นว่าจำนวนตู้บัตรรายการของห้องสมุดเพียงพอต่อการให้บริการ การจัดโต๊ะ เก้าอี้สำหรับผู้ให้บริการภายในห้องสมุด การจัดระบบการบริการจองหนังสือ และการจัดมุมเด็ก / หนังสือสำหรับเด็ก อยู่ในเกณฑ์ดี และช่วงเวลาเปิด-ปิดบริการ มีความเหมาะสม

2.3 ด้านบุคลากร

สมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าแก่สมาชิก การประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมห้องสมุด เจ้าหน้าที่เอาใจใส่และกระตือรือร้นที่จะให้บริการ และแนะนำสมาชิกให้รู้จักวิธีใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้อง อยู่ในเกณฑ์ดี

คณะกรรมการห้องสมุดมีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการแก่สมาชิก บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าแก่สมาชิก การประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมห้องสมุด เจ้าหน้าที่เอาใจใส่และกระตือรือร้นที่จะให้บริการ และแนะนำสมาชิกให้รู้จักวิธีใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้อง อยู่ในเกณฑ์ดี

3. ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า สมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อการ

จัดกิจกรรมด้านการจัดการศึกษาตามอรรถาัยที่อยู่ในระดับดีมี 14 ข้อ ได้แก่ การจัดนิทรรศการชั่วคราวทุกวันสำคัญ ($\bar{X} = 2.97$) รองลงมาคือ การจัดมุมหนังสือเด็กไว้บริการสำหรับเด็กโดยเฉพาะ ($\bar{X} = 2.96$) และการจัดนิทรรศการถาวรอย่างน้อย 1 เรื่อง ($\bar{X} = 2.87$) และมีความคิดเห็นในระดับพอใช้ 4 ข้อ ได้แก่ การบริการถ่ายสำเนาเอกสารแก่สมาชิก ($\bar{X} = 2.16$) และการจัดนิทรรศการแบบมีการเคลื่อนไหวหรือใช้ระบบแสงเสียง ($\bar{X} = 2.26$) การบริการจำหน่ายของที่ระลึก ($\bar{X} = 2.34$) และการบริการจำหน่ายหนังสือ ($\bar{X} = 2.35$)

3.2 ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า สมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียนอยู่ในระดับดีมี 10 ข้อ และข้อที่มีความดีสูงสุด ได้แก่ การบริการเอกสาร หลักสูตร แบบเรียนและสื่อทัศนียภาพเป็นระบบและง่ายต่อการศึกษา ($\bar{X} = 2.90$) รองลงมาคือ การให้สมาชิกยืมแบบเรียนไปเรียนได้ตลอดภาคเรียน ($\bar{X} = 2.86$) การบริการหนังสือประเภทแบบเรียน ชุดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษา นอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ($\bar{X} = 2.84$) และการบริการสำเนาเทปวีดิทัศน์รายการที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 2.84$) และมีความคิดเห็นในระดับพอใช้ 2 ข้อ คือ การเชิญวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้เสริมตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 2.41$) และรองลงมาคือการจัดตารางให้บริการทางการศึกษาทางไกลไทยคมแจกแก่ผู้สนใจ ($\bar{X} = 2.84$)

3.3 ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า สมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนอยู่ในระดับดี มี 14 ข้อ และข้อที่มีความดีสูงสุด ได้แก่ มีการจัดเก็บข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจ และอาชีพของท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.89$) รองลงมาคือ มีการจัดเก็บข้อมูลทางศิลปะ-วัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.87$) และมีการปรับปรุงศูนย์ข้อมูลให้ทันสมัยตลอดเวลา ($\bar{X} = 2.78$) และมีความคิดเห็นในระดับพอใช้ 2 ข้อ คือ การให้บริการแผ่นภาพ

รูปภาพและสไลด์เรื่องของชุมชน ($\bar{X} = 2.45$) และมีการจัดเก็บข้อมูลชุมชนไว้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 2.49$)

4. ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ดังนี้

4.1 ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่าคณะกรรมการห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย อยู่ในระดับดีมาก มี 7 ข้อ และข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ การบริการแนะนำการใช้บัตรรายการเพื่อค้นหาหนังสือ ($\bar{X} = 4.00$) การจัดหนังสือขึ้นชั้นสอดคล้องกับมุมกิจกรรมที่จัดแสดง ($\bar{X} = 4.00$) และมีความคิดเห็นในระดับดี 4 ข้อ คือ สมาชิกมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดหาหนังสือและสื่ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.20$) การจัดหรือรายงานข่าวเหตุการณ์ที่น่าสนใจเป็นนิทรรศการไว้ในห้องสมุด ($\bar{X} = 3.20$) และเนื้อหาของนิทรรศการที่จัดสามารถประยุกต์ใช้กับวิถีชีวิตและอาชีพ ($\bar{X} = 3.20$) รองลงมา คือ การจัดนิทรรศการที่จัดให้ผู้ชมสามารถสัมผัสได้ ($\bar{X} = 2.60$) และมีความคิดเห็นในระดับพอใช้ 3 ข้อ คือ การบริการจำหน่ายของที่ระลึก ($\bar{X} = 2.50$) การจัดทำปฏิทินบริการและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 2.50$) รองลงมา คือ การจัดทำเอกสารเผยแพร่สำหรับแจกสมาชิกและผู้เข้าชมนิทรรศการ ($\bar{X} = 1.80$) และมีความคิดเห็นว่าการปรับปรุง 4 ข้อ คือ การจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด ($\bar{X} = 1.60$) การจัดนิทรรศการแบบมีการเคลื่อนไหวหรือใช้ระบบแสงเสียง ($\bar{X} = 1.10$) การบริการถ่ายสำเนาเอกสารแก่สมาชิก ($\bar{X} = 1.00$) และการบริการจำหน่ายหนังสือ ($\bar{X} = 1.00$)

4.2 ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า คณะกรรมการห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน อยู่ในระดับดีมาก มี 8 ข้อ และข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่

การบริการมุมการศึกษานอกโรงเรียนให้เป็นสัดส่วนเฉพาะ ($\bar{X} = 4.00$) การบริการสำเนาวิดีโอที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 4.00$) และการบริการหนังสือประเภทแบบเรียน ชุดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ($\bar{X} = 3.90$) และมีความคิดเห็นในระดับดี 1 ข้อ คือ การบริการห้องหรือมุมเพื่อให้บริการแนะแนวอาชีพและการศึกษาออกโรงเรียน ($\bar{X} = 2.60$) และมีความคิดเห็นในระดับพอใช้ 1 ข้อ คือ การมีตารางการให้บริการทางการศึกษาทางไกลไทยคมแจกแก่ผู้สนใจ ($\bar{X} = 2.10$) และมีความคิดเห็นว่าการปรับปรุง 2 ข้อ คือ การเชิญวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้เสริมตามหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียน ($\bar{X} = 1.40$) และการบริการหนังสือประเภทแบบเรียน ชุดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ($\bar{X} = 1.10$)

4.3 ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า คณะกรรมการห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนอยู่ในระดับดีมาก มี 7 ข้อ และข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ มีการจัดเก็บข้อมูลทางการเกษตรของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาคือ มีการจัดเก็บข้อมูลทางการศึกษาของท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.90$) และมีการจัดเก็บข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจและอาชีพของท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.90$) และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี 3 ข้อ คือ มีการบริการให้ข้อมูลชุมชนแก่หน่วยงาน หรือสมาชิกและเครือข่าย ($\bar{X} = 2.90$) มีการจัดเก็บข้อมูลทางศิลปะ-วัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.70$) มีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.60$) และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับพอใช้ 4 ข้อ คือ มีการให้บริการแผ่นภาพ รูปภาพ และสไลด์ เรื่องของชุมชน ($\bar{X} = 2.50$) มีการจัดเก็บข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.30$) มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลชุมชนระหว่างหน่วยงาน ($\bar{X} = 2.00$) และมีความคิดเห็นว่าการปรับปรุง 2 ข้อ คือ มีการนำข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนจัดเป็นนิทรรศการถาวร ($\bar{X} = 1.20$) และมีการจัดเก็บข้อมูลชุมชนไว้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 1.00$)

5. เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการ

ศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพผู้ใช้บริการห้องสมุด และอาชีพ

5.1 สมาชิกห้องสมุดประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 สมาชิกห้องสมุดประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.3 สมาชิกห้องสมุดประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4 สมาชิกห้องสมุดประชาชนที่มีสถานภาพผู้ใช้บริการห้องสมุดต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.5 สมาชิกห้องสมุดประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกห้องสมุดเกี่ยวกับการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

6.1 สมาชิกห้องสมุดประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการศึกษาตามอรรถาัย คือ การจัดหมวดหมู่หนังสือ ไม่เป็นระเบียบยากต่อการค้นหา หนังสือเก่าและชำรุด หนังสือไม่ทันสมัยและไม่ทันเหตุการณ์

ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน มีปัญหา คือ หนังสือแบบเรียนมีน้อยไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ หนังสือเก่าและชำรุด ขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน

ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน มีปัญหา คือ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดไม่มีเวลาออกหาข้อมูล การบริการข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน ยังมีน้อยและขาดความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ

6.2 สมาชิกห้องสมุดประชาชน มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมการให้บริการในการจัดการศึกษาตามอรรถาัย ได้แก่ ควรมีการจัดกิจกรรมวันหยุดเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน ห้องสมุดควรจัดหาหนังสือใหม่ ๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์และควรมีการจัดนิทรรศการเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศในการอ่าน

ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ ควรมีการจัดหนังสือแบบเรียนไว้ให้เพียงพอต่อความต้องการ ควรมีการจัดตั้งศูนย์อาชีพโดยประสานงานกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และควรจัดหนังสือเกี่ยวกับวิชาชีพต่าง ๆ ไว้บริการ

ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ได้แก่ ควรมีการกระจายข้อมูลทางการศึกษาและสื่อทุกประเภท ควรมีการกระตุ้นให้ชุมชนตื่นตัวต่อการให้ข้อมูลชุมชน และควรมีการประชาสัมพันธ์ในการจัดทำข้อมูลชุมชนให้หน่วยงานต่าง ๆ ทราบ

อภิปรายผล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านสถานที่และบรรยากาศ ด้านการให้บริการและด้านบุคลากร ของสมาชิกห้องสมุด ผู้วิจัยเสนอการอภิปรายผลดังนี้

1.1 ด้านสถานที่และบรรยากาศ สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านอาคารสถานที่และบรรยากาศ พบว่า สถานที่ตั้งห้องสมุดและอาคารห้องสมุดมีความเหมาะสมเนื่องจากสถานที่ตั้งห้องสมุดอยู่ใกล้ชุมชน เช่น โรงงาน โรงเรียนมัธยม สนามกีฬา และสวนสุขภาพ มีความร่มรื่น และแวดล้อมด้วยธรรมชาติ การเดินทางสะดวกต่อการมาใช้บริการห้องสมุด ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดา รุ่งวิสัย (2525 : 28) ที่ศึกษาผู้ใช้และผู้ไม่ใช้ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าความสะดวกในการเดินทางไปห้องสมุดประชาชนมี

ผลต่อการใช้และไม่ใช้ห้องสมุดประชาชนของสมาชิก และ ภัทรดา ยมนา (2530 : 5 - 11) ศึกษาแนวทางการจัดห้องสมุดประชาชน ได้เสนอแนะว่า ท่าเลที่ตั้งห้องสมุดประชาชนควรจะเป็นสถานที่ที่ประชาชนจะไปใช้ได้ง่าย และสะดวก

ในส่วนที่เกี่ยวกับความเงียบสงบ แสงสว่างภายในห้องสมุด และการถ่ายเทอากาศ อยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากสถานที่ตั้งห้องสมุดมีความเป็นเอกเทศ ไม่มีหน่วยงานของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอเข้ามาใช้สถานที่ของห้องสมุดประชาชนเป็นสำนักงาน จึงทำให้มีความเงียบสงบและไม่มีเสียงรบกวนทำให้เสียบรรยากาศการใช้ห้องสมุด และที่สำคัญผู้มาใช้บริการห้องสมุดส่วนใหญ่มีมารยาทในการใช้ห้องสมุด

ในส่วนที่เกี่ยวกับแสงสว่างภายในห้องสมุด มีแสงน้อนให้ความสว่าง และภายนอกมีแสงแดดตามธรรมชาติให้ความสว่างเพียงพอ และการถ่ายเทอากาศภายในห้องสมุด อาคารห้องสมุดมีหน้าต่างโดยรอบห้องสมุด และมีพัดลมช่วยระบายถ่ายเทอากาศ จึงทำให้ไม่ร้อนอบอ้าว

ซึ่งโดยรวมแล้วสถานที่ตั้งและบรรยากาศของห้องสมุดมีส่วนดึงดูดความสนใจให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการห้องสมุดเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย มะลิล (2533 : 99) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความสำเร็จในการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนอำเภอในภาคเหนือ พบว่าความสำเร็จในการบริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอประการหนึ่งคือความร่มรื่น สวยงาม น่าเข้าไปใช้บริการ จะเป็นสิ่งดึงดูดให้ผู้มาใช้บริการห้องสมุดเพิ่มมากขึ้น

1.2 ด้านการให้บริการ สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการ พบว่า จำนวนตู้บัตรรายการ การจัดโต๊ะ เก้าอี้สำหรับผู้ให้บริการเพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกผู้มาใช้บริการ เพราะอาคารห้องสมุดมีการออกแบบเฉพาะเป็นอาคารชั้นเดียว ซึ่งมีปีกทั้งสองข้าง ทำให้มีพื้นที่กว้างกว่าห้องสมุดที่จัดสร้างขึ้นในระยะหลัง เจ้าหน้าที่ห้องสมุดสามารถจัดโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับอ่านหนังสือไว้เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก ผลการวิจัยครั้งนี้ขัดแย้งกับงานวิจัยของ เรณู เปียชื่อ (2532 : 114) ที่ศึกษารูปแบบห้องสมุดประชาชนตามทัศนะ ของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัด พบว่า จำนวนครุภัณฑ์ของห้องสมุดประชาชน โดยเฉพาะจำนวนโต๊ะ เก้าอี้ ยังไม่เพียงพอและเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไข และงานวิจัยของประภาศิลป์ ผ่องแผ้ว (2534 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัญหาและความต้องการรับบริการจากห้องสมุดประชาชน

ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า จำนวนโต๊ะและเก้าอี้สำหรับอ่านหนังสือไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ

ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดระบบการบริการจองหนังสือ สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นบริการที่ดี เพราะมีความสะดวกและไม่เสียเวลาในการค้นหาหนังสือ เนื่องจากสมาชิกบางคนมาใช้บริการห้องสมุดช่วงเวลาพักเที่ยงในการค้นหาหนังสือที่ต้องการ ผลการวิจัยครั้งนี้ขัดแย้งกับงานวิจัยของ ธิดารัตน์ ปิ่นแก้ว (2540 : 81) ที่ศึกษาการดำเนินงานห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” พบว่า การบริการจองหนังสือซึ่งห้องสมุดส่วนใหญ่มีจัดบริการน้อยหรือไม่จัดบริการจองหนังสือ เนื่องจากบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเห็นว่าไม่มีความจำเป็นเพราะห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อยู่ในชุมชน ผู้ใช้บริการคือคนในชุมชนที่มีความต้องการอ่านหนังสือที่แตกต่างกันออกไป และเมื่อไม่สามารถอ่านหนังสือที่ต้องการได้ในวันนี้ วันหน้าก็มาใช้บริการใหม่ได้ ไม่ได้มีความจำเป็นที่จะรับหรือใช้หนังสือเหมือนห้องสมุดของมหาวิทยาลัย

ในส่วนที่เกี่ยวกับมุมเด็ก/หนังสือสำหรับเด็ก สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ายู่ในเกณฑ์ดี เพราะเป็นมุมที่เสริมสร้างความผูกพันอันดีให้เกิดแก่ครอบครัว คือ พ่อ แม่ และลูก มุมเด็ก/หนังสือสำหรับเด็ก เป็นมุมที่มีการทำกิจกรรมร่วมกัน อาทิ กิจกรรมการอ่านหนังสือ กิจกรรมการต่อภาพ กิจกรรมวาดรูปและระบายสี ซึ่งภายในมุมเด็กจะมีหนังสือ สื่อและเครื่องเล่นที่จะช่วยพัฒนาเด็กและปลูกฝังความมีระเบียบ วินัย ตลอดจนสร้างนิสัยรักการอ่านให้เกิดแก่เด็ก

และในส่วนที่เกี่ยวกับช่วงเวลาที่ยังห้องสมุดเปิด-ปิดบริการ สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ายู่ในเกณฑ์เหมาะสม เพราะห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง เปิดให้บริการทุกวันไม่เว้นวันเสาร์-วันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 8.30 น. - 16.30 น. ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่ห้องสมุดผลัดเปลี่ยนกันมาให้บริการตลอดเวลา ซึ่งสมาชิกสามารถมาใช้บริการได้ จึงทำให้ไม่มีปัญหาในเรื่องของเวลาเปิด-ปิดบริการ ผลการวิจัยครั้งนี้ขัดแย้งกับงานวิจัยของ สุกัญญา ตันติกัลยาภรณ์ (2523 : 172) ที่ได้ศึกษาความต้องการบริการและกิจกรรมจากห้องสมุดประชาชนในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ต พบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านเวลาเปิด-ปิดห้องสมุด ไม่เหมาะสม และประกาศศิลป์ ผ่องแผ้ว (2534 : 101) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการรับบริการจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปราจีนบุรี พบว่าผู้ใช้บริการส่วนมากประกอบอาชีพ มีเวลาในการมาใช้ห้องสมุดจำกัดจึงต้องการให้ห้องสมุดขยายเวลาการเปิด-ปิดห้องสมุดให้มากกว่าเดิม

1.3 ด้านบุคลากร สมาชิกห้องสมุดส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านบุคลากร พบว่า เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าแก่สมาชิก อยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุดถือว่าการให้บริการ การแนะนำหรือช่วยเหลือแก่สมาชิกเป็นส่วนหนึ่งของงานในหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ เพราะผู้มาใช้บริการทุกคนมาใช้ห้องสมุดเพื่อการอ่านหนังสือ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมหรือการพักผ่อน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสารภี ภูมิประเทศ (2531 : 173) ที่ศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน ตามทัศนะของบรรณารักษ์และหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมปฏิบัติการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดส่วนใหญ่เห็นว่าได้ปฏิบัติงานจริงด้านการบริการในระดับมาก ในการบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าแก่สมาชิก และ อุดม พักผล (2537 : 96) ศึกษาภาระงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน พบว่า บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดส่วนใหญ่ให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าแก่สมาชิกมากที่สุด

ในส่วนที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมห้องสมุดอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจาก ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง ได้มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมของห้องสมุดไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ในลักษณะการใช้แผ่นพับประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผลการวิจัยครั้งนี้ขัดแย้งกับงานวิจัยของ พัชรา เต็งรังสรรค์ (2530 : 98) ที่ศึกษาการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดประชาชนในสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน พบว่าห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้บริการรู้จักกิจกรรมและบริการต่าง ๆ ของห้องสมุดซึ่ง ภัทราดา ยมนาค (2530 : 5 - 11) ได้เสนอแนะว่า การมีประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดคนมารู้จักห้องสมุด และเผยแพร่กิจกรรมหรือสิ่งที่ห้องสมุดรู้ให้ประชาชนได้รับทราบและชักชวนให้มาใช้สิ่งเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์ ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญอันหนึ่งที่ส่งผลต่อการพัฒนาห้องสมุดประชาชน และ กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2532 : 65) ก็ได้เสนอแนะให้ห้องสมุดประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักอย่างทั่วถึง และเข้ามาใช้บริการ มีการขอความร่วมมือจากองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อประชาสัมพันธ์งานห้องสมุด จะช่วยให้สามารถทำการประชาสัมพันธ์ได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึงมากขึ้น และ สุรางค์ นันทกาวงศ์ (2537: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาของการดำเนินงานของห้องสมุด พบว่า ห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่ยังจัดบริการในเชิงตั้งรับขาดการประชาสัมพันธ์กับชุมชนและองค์กรหน่วยงานในพื้นที่

และในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่เอาใจใส่และกระตือรือร้นที่จะให้บริการ และแนะนำสมาชิกให้รู้จักวิธีใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้อง ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี เพราะเจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้ความสำคัญต่อการให้บริการของห้องสมุดและการให้คำแนะนำที่ถูกต้องในการใช้ห้องสมุด จะทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความประทับใจ รักการอ่าน รักห้องสมุดและเห็นคุณค่าของห้องสมุด ผลการวิจัยครั้งนี้ขัดแย้งกับงานวิจัยของ ประภาศิลป์ ผ่องแผ้ว (2534 : 94) ที่ศึกษาปัญหาและความต้องการรับบริการจากห้องสมุดประชาชน ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ผู้ใช้บริการห้องสมุดประสบปัญหาคือ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดขาดความกระตือรือร้นในการให้บริการ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านสถานที่และบรรยากาศ ด้านการให้บริการ และด้านบุคลากร ของคณะกรรมการห้องสมุด ผู้วิจัยเสนอการอภิปรายผลดังนี้

2.1 ด้านสถานที่และบรรยากาศ คณะกรรมการห้องสมุดประชาชน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านสถานที่และบรรยากาศ พบว่า สถานที่ตั้งห้องสมุด และอาคารห้องสมุดมีความเหมาะสม มีความเงียบสงบ แสงสว่างภายในห้องสมุด และการถ่ายเทอากาศอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากห้องสมุดประชาชนเป็นอาคารเอกเทศ ก่อสร้างตามแปลนมาตรฐานของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และตั้งอยู่บนเนินเขา แวดล้อมด้วยธรรมชาติ บรรยากาศร่มรื่น และอยู่ใกล้ชุมชน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล พงศ์ไพมูลย์ (2536 : 102) ที่ศึกษาการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง พบว่า คณะกรรมการห้องสมุดมีความคิดเห็นต่ออาคารสถานที่ และอุปกรณ์ห้องสมุดมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดซึ่งอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมมาก สาเหตุน่าจะมาจากห้องสมุดประชาชนอำเภอมีอาคารที่สวยงามเป็นมาตรฐานอยู่แล้ว

2.2 ด้านการให้บริการ คณะกรรมการห้องสมุดส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการให้บริการ พบว่า จำนวนตู้บัตรรายการ การจัดโต๊ะ เก้าอี้สำหรับผู้ใช้บริการเพียงพอต่อสมาชิกผู้มาใช้บริการของห้องสมุด ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร กิตติธรรมทรัพย์ (2536 : 112) ที่ศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้และผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อมุม มสธ. พบว่า จำนวนตู้บัตรรายการ จำนวนโต๊ะ เก้าอี้ มีเพียงพอต่อการให้บริการ

ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดระบบบริการจองหนังสือ มุมเด็ก/หนังสือสำหรับเด็ก คณะกรรมการห้องสมุด มีความคิดเห็นว่าเป็นเกณฑ์ดี ซึ่งห้องสมุดได้มีการจัดซื้อหนังสือ และสื่อที่

เกี่ยวกับพัฒนาการสำหรับเด็กมาใช้บริการเป็นจำนวนมาก และช่วงเวลาเปิด-ปิดบริการมีความเหมาะสม เพราะห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง เปิดให้บริการทุกวันไม่เว้นวันเสาร์ - วันอาทิตย์ ซึ่งสามารถมาใช้บริการได้ตลอดเวลา

2.3 ด้านบุคลากร คณะกรรมการห้องสมุดส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลากร พบว่า เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ บริการตอบคำถามและช่วยกันคว่ำแก่งสมาชิก การประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมห้องสมุด และเจ้าหน้าที่เอาใจใส่และกระตือรือร้นที่จะให้บริการ อยู่ในเกณฑ์ดี ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล พงษ์ไพบูลย์ (2536 : 106) ศึกษาการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนมากเห็นว่า ห้องสมุดประชาชนมีการจัดบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าให้แก่ผู้ให้บริการ และในส่วนที่เกี่ยวกับการแนะนำสมาชิกให้รู้จักวิธีใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้อง คณะกรรมการห้องสมุดส่วนใหญ่เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะผู้ที่มาใช้บริการบางคนยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด เจ้าหน้าที่ห้องสมุดจึงมีหน้าที่ให้คำแนะนำ ปรีกษาและให้ความช่วยเหลือ

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียนและด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนดังนี้

3.1 สมาชิกห้องสมุดที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกห้องสมุดเพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน คือ เพศชาย ($\bar{X} = 2.74$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี มากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 2.60$) ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยเพศชาย ($\bar{X} = 2.70$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี มากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 2.58$) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสมาชิก

ที่เป็นเพศชาย จะมีความสนใจต่อการรับบริการเกี่ยวกับข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจและอาชีพของท้องถิ่น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในฐานะเป็นผู้นำกลุ่ม ผู้นำครอบครัว หรือผู้นำชุมชน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มากกว่าเพศหญิง โดยห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จะให้บริการดังกล่าวในรูปแบบการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยและการจัดบริการศูนย์ข้อมูลชุมชน

3.2 สมาชิกห้องสมุดที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับดี และพิจารณาเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกห้องสมุดกลุ่มผู้มีอายุน้อยกว่า 25 ปี กลุ่มอายุ 25 - 35 ปี และกลุ่ม 36 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากหนังสือและสื่อที่ให้บริการในห้องสมุดมีความหลากหลายเพียงพอในการตอบสนองความต้องการการรับบริการของสมาชิกทุกกลุ่มอายุ เช่น กลุ่มอายุน้อยกว่า 25 ปี มีหนังสือและสื่อประเภทสื่อนเสริม และเสริมสร้างประสบการณ์เพิ่มเติม กลุ่มอายุ 25 - 35 ปี ซึ่งเป็นวัยทำงาน มีหนังสือและสื่อเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ วารสาร กฎหมาย เอกสารทางวิชาการ หนังสือด้านช่างฝีมือบริการ และกลุ่มที่มีอายุ 36 ปีขึ้นไป เป็นบุคคลที่มีครอบครัวจะใช้บริการห้องสมุดเกี่ยวกับแม่และเด็ก วิธีการทำอาหาร หนังสือบ้านและสวน สุขภาพอนามัย หนังสือธรรมะ และสื่อต่าง ๆ

3.3 สมาชิกห้องสมุดที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกห้องสมุดที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในการให้บริการและการจัดกิจกรรมของห้องสมุดประชาชนต่างกัน เช่น สมาชิกห้องสมุด

ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความต้องการการบริการที่ผู้ให้บริการ ดูแลเอาใจใส่เพียง การชี้แนะ หรืออ่านคู่มือการใช้ห้องสมุดก็สามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองได้เป็นอย่างดี ในขณะที่สมาชิกห้องสมุดที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอาจต้องการการบริการที่ต้องดูแลเอาใจ ใส่ในระดับดี เช่น การแนะนำ แนะนำ หรือสอนวิธีการใช้บริการของห้องสมุดที่ถูกต้อง ถ้าหาก เป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาอาจต้องการการบริการที่ต้องดูแลเอาใจใส่มากกว่า เช่น ช่วย ศึกษาค้นคว้า บอก สอน หรือเน้นย้ำให้ทำจึงจะใช้ประโยชน์จากการให้บริการในการจัด กิจกรรมของห้องสมุดได้

3.4 สมาชิกห้องสมุดที่มีสถานภาพผู้ใช้บริการห้องสมุดต่างกันมีความคิดเห็นต่อ กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ ข้อมูลชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกห้องสมุดที่เป็นนักเรียนนอกระบบโรงเรียน นักศึกษาใน ระบบโรงเรียน ประชาชนทั่วไป และคณะกรรมการห้องสมุด มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้ บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมทั้งสามด้านจัดเป็นกลาง ๆ เหมาะ กับสมาชิกทุกกลุ่ม คือการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย นักศึกษานอกระบบโรงเรียนและในระบบ โรงเรียน มาใช้บริการเพื่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมหลังจากที่เรียนจากโรงเรียน การยืม และการอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนมากกว่าหนังสือประเภทอื่น การหาข้อมูลจาก การจัดนิทรรศการของห้องสมุดเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน สมาชิกที่เป็นประชาชนทั่วไป มุ่งใช้บริการการอ่านการยืมหนังสือประเภทนิยายหรือหนังสือจรรโลงใจมากกว่าหนังสือประเภท วิชาการ และการใช้บริการในด้านอื่น ๆ คือ ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียนและด้านการจัด ศูนย์ข้อมูลชุมชน สมาชิกห้องสมุดทุกกลุ่มอายุ และทุกระดับการศึกษา ทุกคนสามารถมาใช้ บริการได้ ความคิดเห็นของสมาชิกที่เป็นนักศึกษานอกระบบโรงเรียน นักศึกษาในระบบโรงเรียน ประชาชนทั่วไป และคณะกรรมการห้องสมุด จึงไม่แตกต่างกัน

3.5 สมาชิกห้องสมุดที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านการจัดการศึกษา ตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกห้องสมุดที่มีอาชีพรับจ้าง รับราชการ ค้าขาย เกษตรกรรม และไม่ได้ประกอบอาชีพ(นักเรียน/นักศึกษา) มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดให้บริการของห้องสมุดแก่สมาชิกทุกกลุ่มอาชีพ ด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน และสื่อห้องสมุดแห่งนี้เป็นสื่อทั่วไปไม่ได้เน้นสื่อเฉพาะด้าน อีกทั้งประชาชนทุกอาชีพที่ใช้บริการอยู่ในสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกัน ซึ่งอาจทำให้ผู้มาใช้บริการของห้องสมุดมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการห้องสมุดที่ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นการอภิปรายออกเป็นสองส่วนคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาส่วนหนึ่ง และข้อเสนอแนะส่วนหนึ่งดังนี้

4.1 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ข้อมูลโดยส่วนรวมพบว่า ปัญหาเรื่องการจัดหมวดหมู่หนังสือยังไม่เป็นระเบียบ รองลงมาได้แก่ หนังสือเก่าไม่ทันสมัยและไม่ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบัน บริการหนังสือแบบเรียนมีน้อยยังไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงในบางพื้นที่ การจัดนิทรรศการ การบริการข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนยังมีน้อย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน พบว่า ปัญหาที่สมาชิกให้ความสำคัญที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เรื่องการจัดหมวดหมู่หนังสือยังไม่เป็นระเบียบ หนังสือเก่าไม่ทันสมัยและทันเหตุการณ์ในปัจจุบัน หนังสือแบบเรียนมีน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการ ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือ การจัดนิทรรศการ การบริการข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนยังมีน้อย ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มงคล เทพกำเนิด (2539 : 94) ที่ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกต่อกิจกรรมการ

ให้บริการของห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง พบว่า ห้องสมุดมีหนังสือค่อนข้างเก่าและชำรุด และหนังสือไม่ทันสมัย

4.2 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน พบว่า ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่องที่มีความถี่มากที่สุดคือ เรื่องการจัดกิจกรรมวันหยุดเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน ควรมีหนังสือใหม่ ๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์ การจัดนิทรรศการเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศในการอ่าน ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงในบางพื้นที่ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนิตย์ ชูใจ (2532 : 66) ที่ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของห้องสมุดประชาชน : กรณีศึกษาในจังหวัดปราจีนบุรี พบว่าประชาชนผู้ใช้บริการมีความคิดเห็นที่ดี ได้แก่ การจัดนิทรรศการเพื่อสร้างบรรยากาศในการอ่านและการมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ รองลงมาได้แก่ เรื่องควรมีหนังสือพิมพ์หลาย ๆ ฉบับ มีนิตยสารและวารสารต่าง ๆ ที่หลากหลายเพียงพอกับผู้ใช้บริการ ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เรื่องที่มีความถี่มากที่สุดคือเรื่อง หนังสือแบบเรียนควรจัดเพิ่มไว้มาก ๆ รองลงมาได้แก่เรื่อง การจัดตั้งศูนย์อาชีพโดยประสานงานกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน เรื่องที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรมีการกระจายข้อมูลทางการศึกษาและสื่อทุกประเภทเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย พบว่า สมาชิกห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่ให้ความสนใจต่อการให้บริการในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ผู้วิจัยขอเสนอแนะข้อคิดเห็นเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน นำไปพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขและปรับปรุงในการจัดกิจกรรมการให้บริการแก่สมาชิกห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1.1 ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องในการจัดสรรงบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณ เพื่อจัดซื้อหนังสือ วัสดุอุปกรณ์ และวัสดุเครื่องใช้สำนักงาน สำหรับบริการแก่สมาชิกห้องสมุด และประชาชนทั่วไปเพิ่มมากขึ้น

1.2 ควรจัดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นศูนย์การเรียนรู้ซึ่งรวบรวม วิทยาการทุกรูปแบบ ข่าวสารข้อมูลทางการศึกษา ศิลป-วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสื่อ ประเภทต่าง ๆ

1.3 ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดเข้ารับการฝึกอบรม เกี่ยวกับเทคนิคและ วิทยาการใหม่ ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงห้องสมุดให้ทันสมัยอยู่เสมอ

1.4 ควรเปิดโอกาสให้สมาชิกห้องสมุด และผู้ใช้บริการทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมใน การให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

1.5 ควรมีการปรับปรุงระบบการนำข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนจัดเป็น นิทรรศการ และจัดเก็บข้อมูลชุมชนไว้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อให้บริการแก่ประชาชน

1.6 ควรมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นระยะ ๆ เพื่อทราบผลการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราช กุมารี” และพัฒนาห้องสมุดให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ใช้ และผู้ไม่ใช้บริการ ของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ทั่วประเทศ

2.2 ควรมีการศึกษาแรงจูงใจในการจัดกิจกรรมการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

2.3 ควรศึกษาทัศนคติของผู้ใช้บริการห้องสมุดที่มีต่อเจ้าหน้าที่หรือบรรณารักษ์ และการให้บริการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ทั่วประเทศ

2.4 ควรมีการติดตามผลการจัดการให้บริการและการจัดกิจกรรมห้องสมุด ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ทั่วประเทศ

2.5 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมและ การให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ทั่วประเทศ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองบรรณาธิการ. “ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่,”
เทศาภิบาล. 87(12) : 73 - 75 ; ธันวาคม 2535.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. กรอบนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ
2540. กองแผนงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2539. ก
- _____. การจัดองค์กรและระบบบริหารการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กรมการ
ศึกษานอกโรงเรียน, 2538.
- _____. คู่มือการจัดกิจกรรมห้องสมุดประชาชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.
- _____. คู่มือการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอก
โรงเรียน, 2539. ข
- _____. คู่มือปฏิบัติงานห้องสมุดประชาชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2530.
- _____. โครงการจัดตั้งห้องสมุดประชาชนตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมายุ 3 รอบ. ม.ป.ท., 2534.
อัสสัณหา.
- _____. “เฉลิมราชกุมารี” แนวทางใหม่ในการจัดห้องสมุดประชาชน. กรุงเทพฯ :
กรมการศึกษานอกโรงเรียน, ม.ป.ป. อัสสัณหา.
- _____. แนวคิดการพัฒนาห้องสมุดประชาชน : มิติใหม่ ศูนย์การเรียนรู้. กรุงเทพฯ :
อาร์ตโปรดักส์, 2537.
- _____. บทบาทและผลการกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน. หน้า 26. กรุงเทพฯ : กรม.
ม.ป.ป.
- _____. มิติใหม่ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สรุปสาระสำคัญในการปรับปรุงระบบ
บริหารและเครือข่ายการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เสียงเชียงใหม่,
2536.
- _____. ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียนว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ.2535. ม.ป.ท.,
2538. อัสสัณหา.
- _____. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีกับสถาบันการศึกษาและ
พัฒนาต่อเนื่องสิรินธร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2535.

กรมการศึกษานอกโรงเรียน. สรุปผลการประเมินผลการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนปี 2532.

กรุงเทพฯ : กองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2531.

กิตติเกษม ใจชื่น. แนวทางการนิเทศห้องสมุดประชาชนกรมการศึกษานอกโรงเรียน.

กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2536.

เกรียงไกร กิตติธทรัพย์. การศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้และผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชน

กรุงเทพมหานครที่มีต่อมุม มสธ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

โกศล ชูช่วย. ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” กับความก้าวหน้า, วารสารการศึกษา
นอกโรงเรียน. 25(158) : 4 - 15 ; พฤษภาคม - พฤศจิกายน 2533.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7
(พ.ศ. 2535 - 2539). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี, 2536.

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน. มาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือน
แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาโครงสร้างส่วนราชการและอัตรากำลัง
ส่วนวิจัยและพัฒนา, สำนักงานข้าราชการพลเรือน, 2537.

ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

ธิดารัตน์ ปิ่นแก้ว. การดำเนินงานห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ปรินูญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.

นฤมล พงษ์ไพบูลย์. การดำเนินงานห้องสมุดประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง. ปรินูญา
นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
อัดสำเนา.

บุญเรือน แสงทอง. รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพการดำเนินงานห้องสมุดประชาชน
มิติใหม่. กรุงเทพฯ : กองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2539.

บุญเลิศ มาแสง. เอกสารประกอบการอบรมบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด. ลำปาง :
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ, 2529.

ประกาศิลป์ ผ่องแผ้ว. ปัญหาและความต้องการรับบริการจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษา
ทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี. ปรินญา
นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
อัดสำเนา.

พรประภา จุลทรัพย์สาสน์. "สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีกับห้องสมุด
ประชาชน "เฉลิมราชกุมารี", " บรรณารักษ์ศาสตร์ มข. 12(1) : 1 - 6 ; ธันวาคม
2536.

พัชรา เต็งจรัสสรค์. การประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดประชาชนในสังกัดกรมการศึกษานอก
โรงเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.

พัชรินทร์ ชันทอง. การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อบริการห้องสมุดประชาชนระดับ
จังหวัด สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาคใต้ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อัดสำเนา.

มงคล เทพกำเนิด. การศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด
ประชาชนอำเภอในเขตภาคกลาง. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.

รุ่ง แก้วแดง. แนวคิดการพัฒนาห้องสมุดประชาชนมิติใหม่ศูนย์การเรียนรู้. กรุงเทพฯ :
อาร์ตโปรเกส, 2538.

เรณู เปียชื่อ. การดำเนินงานห้องสมุดประชาชน. กรุงเทพฯ : บริษัทนามมีบุ๊คส์ จำกัด, 2538.

_____. รูปแบบห้องสมุดประชาชนตามทัศนะของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัด วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
ศูนย์เสริมวิชาการ, 2538.

ลัดดา รุ่งวิสัย. การศึกษาผู้ใช้และผู้ไม่ใช้ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. โครงการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราช". กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
อักษรไทย, 2534.

- สมชาย จิตร์ตันอัศว. การศึกษาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนตามนโยบายพัฒนาห้องสมุดประชาชน กรมการศึกษานอกโรงเรียน ปี พ.ศ.2538. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- สมชาย มะลิลา. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความสำเร็จในการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนอำเภอ ในภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.
- สารภี ภูมิประเทศ. บทบาทที่ปฏิบัติจริงของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนตามทัศนะของบรรณารักษ์ และหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมปฏิบัติการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- สิริ หุ่นเจริญ. การศึกษาสภาพการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนอำเภอ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2533. อัดสำเนา.
- สุกัญญา ดันติกัลยาภรณ์. ความต้องการบริการและกิจกรรมจากห้องสมุดประชาชนในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ต. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- สุนิตย์ ชูใจ. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของห้องสมุดประชาชน : กรณีศึกษาในจังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532. อัดสำเนา.
- สุรางค์ นันทกาวงศ์. สาเหตุของปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนจังหวัด ตามทัศนะของบรรณารักษ์ ผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญด้านห้องสมุดประชาชน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- อุดม พักผล. การศึกษาภาระงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

- Anderson, Arther James. "Adult Education Programs and Activities Provided By Public Libraries in Massachusetts," Dissertation Abstracts International. 39 : 7632 - A ; June, 1979.
- Cronbach, Joseph Lee. Essentials of Psychological Testing. 3ed. New York : Jarler, 1970
- Hope, Nelson Wooddrow. "The Role of the Librarian in the Adult. Education Movement," Dissertation Abstracts International. 36 : 7013 - A; May, 1975.
- Pagel, Dorris Bertha. "Function of Public Librarians Toward the Performing of Adult Education Service," Dissertation Abstracts International. 39 : 67 - A; July, 1978.
- Yanane, T. Statistical An Introductory Analysis. Third Edition. Singapore : Times Printers, 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
และหนังสือติดต่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

- (1) ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ดร.ชัยณรงค์ สุวรรณสาร สถานที่ทำงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
- (2) รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ สถานที่ทำงาน ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- (3) นายดิศกุล เกษมสวัสดิ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สถานที่ทำงาน สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ทม 1007/1090

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

6 มีนาคม 2541

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบ

เรียน (ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ)

เนื่องจาก นางสาวอุมาพร บางภูมิ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความคิด
เห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอ
ปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย ประธาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ชูชม กรรมการ

มีความประสงค์จะขอเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความเห็นชอบในเรื่องนี้ด้วย และขอขอบคุณในความช่วย
เหลืออนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่บัณฑิตวิทยาลัย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.2584119

ที่ ทม 1007/217

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

4 มิถุนายน 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

เนื่องจาก นางสาวอุมาพร บางภูมิ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง
การศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิม
ราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์
คือ

รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย

ประธาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ชูชม

กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยเรียนมาเพื่อขอความกรุณาให้ผู้ที่มาขอใช้บริการของห้องสมุดประชาชน ตอบแบบสอบถามโดยมีบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนเป็นผู้ประสานงานให้บริการดังกล่าว ในระหว่าง
เดือนมิถุนายน - สิงหาคม 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศวลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.2584119

ภาคผนวก ข แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกและคณะกรรมการห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา 3 ด้านคือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

2. คำนิยาม ขอให้ท่านได้โปรดทำความเข้าใจในคำต่อไปนี้ เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในแบบสอบถาม

1. ความคิดเห็นของสมาชิกต่อกิจกรรมการให้บริการ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจ การรับรู้เกี่ยวกับการให้บริการและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่สมาชิกทั้งภายในและภายนอกห้องสมุดตามนโยบายพัฒนาห้องสมุดประชาชนมิติใหม่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

2. ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) หมายถึง การจัดห้องสมุดประชาชน เน้นการให้ผู้รับบริการเรียนรู้ด้วยตนเองจากหนังสือ สื่อประเภทต่าง ๆ โดยมุ่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้จากบริการต่าง ๆ ของห้องสมุด เช่น บริการให้ยืมหนังสือ เทปวีดีทัศน์ เทปคำบรรยาย จัดหนังสือขึ้นชั้นให้สอดคล้องกับมุมกิจกรรมที่จัดแสดง สมาชิกมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดหาหนังสือ และสื่ออื่น ๆ มีการจัดนิทรรศการถาวรและนิทรรศการหมุนเวียนสำคัญ ๆ นิทรรศการจัดแบบมีการเคลื่อนไหวหรือใช้ระบบแสงเสียงประกอบและให้ผู้ชมได้สัมผัสได้ มีเอกสารเผยแพร่สำหรับสมาชิกและผู้ให้บริการ เป็นต้น

3. ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน (Non-formal Education) หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียน เช่น จัดบริการสื่อประเภทต่าง ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอน ในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนทุกระดับและประเภทต่าง ๆ ที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มโดยใช้สื่อต่าง ๆ ของห้องสมุด ตลอดจนเป็นศูนย์กลางบริการการแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพของชุมชน และเป็นศูนย์กลางการศึกษาทางไกลไทยคม เป็นต้น

4. ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน (Local Information) หมายถึง กิจกรรมการรวบรวมข้อมูลประเภทต่าง ๆ และข้อมูลชุมชนในทุกรูปแบบ เช่น มีข้อมูลสภาพท้องถิ่นทั่วไปของชุมชนครบถ้วน ข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชน จัดเป็นนิทรรศการถาวร ข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่มีรายละเอียดและรูปแบบจำลอง มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลชุมชนระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่น มีรายละเอียดภูมิปัญญาชาวบ้านให้ศึกษาค้นคว้าได้ ข้อมูลชุมชนทุกประเภทจัดเก็บเป็นเอกสารรูปเล่ม มีแผ่นภาพ รูปภาพ และสไลด์ เป็นต้น

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ น้อยกว่า 25 ปี

☐ 25 - 35 ปี

☐ 36 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา

☐ มัธยมศึกษา

☐ อุดมศึกษา

4. สถานภาพผู้ใช้บริการห้องสมุด

☐ นักศึกษานอกระบบโรงเรียน

☐ นักศึกษาในระบบโรงเรียน

☐ ประชาชนทั่วไป

☐ คณะกรรมการห้องสมุด

5. อาชีพ

☐ รับจ้าง

☐ รับราชการ

☐ ค้าขาย

☐ เกษตรกรรม

☐ ไม่ได้ประกอบอาชีพ (นักเรียน/นักศึกษา)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"

อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

1. ด้านสถานที่และบรรยากาศ

- 1.1 สถานที่ตั้งห้องสมุด ☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม
- 1.2 อาคารห้องสมุด ☐ คับแคบเกินไป ☐ กว้างเกินไป ☐ มีความเหมาะสม
- 1.3 ความเงียบสงบ ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง
- 1.4 แสงสว่างภายในห้องสมุด ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง
- 1.5 การถ่ายเทอากาศ ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง

ข้อเสนอแนะ.....

.....

2. ด้านการให้บริการ

- 2.1 จำนวนตู้บัตรรายการ ☐ เพียงพอ ☐ ไม่เพียงพอ
- 2.2 การจัดโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับผู้ใช้บริการ ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง
- 2.3 การจัดระบบการบริการจองหนังสือ ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง
- 2.4 มุมเด็ก/หนังสือสำหรับเด็ก ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง
- 2.5 ช่วงเวลาที่ห้องสมุดเปิด-ปิดบริการ ☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ.....

.....

3. ด้านบุคลากร

- 3.1 เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง
- 3.2 บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าแก่สมาชิก ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง

3.3 การประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมห้องสมุด ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง

3.4 เจ้าหน้าที่เอาใจใส่และกระตือรือร้นที่จะให้บริการ ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง

3.5 แนะนำสมาชิกให้รู้จักวิธีใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้อง ☐ ดี ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของ

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้บริการในเรื่องนั้น ๆ ดีมาก

คะแนน 3 หมายถึง เจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้บริการในเรื่องนั้น ๆ ดี

คะแนน 2 หมายถึง เจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้บริการในเรื่องนั้น ๆ พอใช้

คะแนน 1 หมายถึง เจ้าหน้าที่ห้องสมุดให้บริการในเรื่องนั้น ๆ ควรปรับปรุง

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"	ระดับการให้บริการ			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
	ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย				
1.	การบริการแนะนำการใช้บัตรรายการเพื่อค้นหาหนังสือ...				
2.	การจัดหนังสือขึ้นชั้นสอดคล้องกับมุมกิจกรรมที่จัดแสดง.....				
3.	การจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด.....				
4.	สมาชิกมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดหาหนังสือและสื่ออื่น ๆ.....				
5.	การบริการสำเนาเอกสารแก่สมาชิก.....				
6.	การบริการถ่ายสำเนาเอกสารแก่สมาชิก.....				
7.	การบริการจำหน่ายหนังสือ.....				
8.	การบริการจำหน่ายของที่ระลึก.....				
9.	การจัดนิทรรศการถาวรอย่างน้อย 1 เรื่อง.....				
10.	การจัดนิทรรศการชั่วคราวทุกวันสำคัญ.....				

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"	ระดับการให้บริการ			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
11.	เนื้อหาของนิทรรศการที่จัดสามารถประยุกต์ใช้กับวิถีชีวิตและอาชีพ.....				
12.	การจัดนิทรรศการแบบมีการเคลื่อนไหวหรือใช้ระบบแสงเสียง.....				
13.	การจัดนิทรรศการที่จัดให้ผู้ชมสามารถสัมผัสได้.....				
14.	การจัดทำปฏิทินบริการและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์.....				
15.	การจัดทำเอกสารเผยแพร่สำหรับแจกสมาชิกและผู้เข้าชมนิทรรศการ.....				
16.	การจัดมุมหนังสือเด็กไว้บริการสำหรับเด็กโดยเฉพาะ.....				
17.	การแนะนำแหล่งวิทยาการอื่น ๆ ที่จะสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมให้แก่ผู้มาขอรับบริการ.....				
18.	การจัดหรือรายงานข่าวเหตุการณ์ที่น่าสนใจเป็นนิทรรศการไว้ในห้องสมุด.....				
ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน					
19.	การบริการมุมการศึกษานอกโรงเรียนให้เป็นสัดส่วนเฉพาะ.....				
20.	การบริการหนังสือประเภทแบบเรียน ชุดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....				

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"	ระดับการให้บริการ			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
21.	การบริการหนังสือประเภทแบบเรียน ชุดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....				
22.	การให้สมาชิกยืมแบบเรียนไปเรียนได้ตลอดภาคเรียน..				
23.	การบริการเอกสาร หลักสูตร แบบเรียนและโสตทัศนูปกรณ์อย่างเป็นระบบและง่ายต่อการศึกษา.....				
24.	การบริการเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนสื่อแบบเรียนการศึกษานอกโรงเรียน.....				
25.	การบริการห้องหรือมุม เพื่อให้บริการการแนะแนวอาชีพและการศึกษานอกโรงเรียน.....				
26.	การเชิญวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้เสริมตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน.....				
27.	การจัดให้มีอาสาสมัครจากสมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมจัดบริการแนะนำการใช้ห้องสมุดเป็นครั้งคราว				
28.	การให้บริการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม.....				
29.	การมีตารางการให้บริการทางการศึกษาทางไกลไทยคม แจกแก่ผู้สนใจ.....				
30.	การบริการสำเนาเทปวีดิทัศน์รายการที่น่าสนใจ				
	ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน				
31.	มีการจัดเก็บข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจและอาชีพของท้องถิ่น.....				

ข้อที่	กิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน"เฉลิมราชกุมารี"	ระดับการให้บริการ			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
32.	มีการจัดเก็บข้อมูลทางการศึกษาของท้องถิ่น.....				
33.	มีการจัดเก็บข้อมูลทางศิลปะ-วัฒนธรรมท้องถิ่น.....				
34.	มีการจัดเก็บข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของท้องถิ่น.....				
35.	มีการจัดเก็บข้อมูลทางการเกษตรของท้องถิ่น.....				
36.	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลชุมชนระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่น.....				
37.	มีการปรับปรุงข้อมูลทั่วไปของชุมชนอย่างน้อยปีละครั้ง..				
38.	มีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น.....				
39.	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลชุมชนระหว่างหน่วยงาน.....				
40.	มีแผนภูมิข้อมูลสถิติอย่างง่าย ๆ ของชุมชนในด้านต่างๆ..				
41.	การให้บริการแผ่นภาพ รูปภาพและสไลด์เรื่องของชุมชน..				
42.	มีการนำข้อมูลวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนจัดเป็นนิทรรศการถาวร.....				
43.	มีการบริการให้ข้อมูลชุมชนแก่หน่วยงานหรือสมาชิกและเครือข่าย.....				
44.	มีการจัดเก็บข้อมูลชุมชนไว้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์.....				
45.	มีการจัดเก็บเป็นรูปเล่มเอกสารของข้อมูลชุมชนทุกประเภท.....				
46.	มีการปรับปรุงศูนย์ข้อมูลให้ทันสมัยตลอดเวลา.....				

ตอนที่ 4 ปัญหาข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม

1. ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

2. ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

3. ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน

ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

☆☆☆ ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ ☆☆☆

ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน

พ.ศ. 2535

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียนว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2529 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น กรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2535"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2529

บรรดาระเบียบ คำสั่ง หรือข้อบังคับอื่นใดที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ให้อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน รักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด 1

บททั่วไป

ข้อ 5 ห้องสมุดประชาชนเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- (1) เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูล ข่าวสารของชุมชน
- (2) เพื่อเป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน
- (3) เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน
- (4) เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน
- (5) เพื่อพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ ในชุมชน

ข้อ 6 การจัดตั้ง การยุบเลิก และการย้ายห้องสมุดประชาชนให้จัดทำเป็นประกาศของจังหวัด ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากกรรมการศึกษานอกโรงเรียนก่อน และเมื่อจังหวัดออกประกาศแล้วให้แจ้งกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทราบภายใน 7 วันนับแต่วันประกาศ

ข้อ 7 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดในจังหวัดหนึ่ง ๆ อาจมีได้มากกว่าหนึ่งแห่งตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยให้ระบุชื่อจังหวัด อำเภอ ตำบล ถนน หรือสถานที่สำคัญอื่น ๆ

ข้อ 8 ห้องสมุดประชาชนอำเภอในอำเภอหนึ่ง ๆ อาจมีได้มากกว่า 1 แห่งตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยระบุชื่ออำเภอ ตำบล ถนน หรือสถานที่สำคัญอื่น ๆ ต่อท้าย

ข้อ 9 ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี ให้ประกาศจัดตั้งเป็นห้องสมุดประชาชนจังหวัดหรือห้องสมุดประชาชนอำเภอแล้วแต่กรณี

ข้อ 10 ห้องสมุดประชาชนที่จัดตั้งในลักษณะอื่น ๆ ให้เป็นไปตามที่กรรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

ข้อ 11 การตั้งชื่อห้องสมุดประชาชน โดยมีข้อความต่อท้ายเพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ผู้บริจาค อาจกระทำได้ในกรณีที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลบริจาคทรัพย์สินและหรือสิ่งของเพื่อการก่อสร้างอาคารห้องสมุดประชาชน ตั้งแต่กึ่งหนึ่งของราคาก่อสร้าง และต้องได้รับความเห็นชอบจากกรรมการศึกษานอกโรงเรียนก่อน

ข้อ 12 ห้องสมุดประชาชนที่มีผู้บริจาค หรือจัดสร้างให้สามารถกระทำได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากกรรมการศึกษานอกโรงเรียนก่อน

หมวด 2

ลักษณะและกิจกรรม

ข้อ 13 ห้องสมุดประชาชนมีลักษณะ ดังนี้

(1) เป็นห้องสมุดประชาชน โดยจัดกิจกรรมด้านส่งเสริมการอ่านและการค้นคว้า ด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านห้องสมุดเคลื่อนที่สู่ชุมชน ด้านส่งเสริมการร่วมกลุ่มประชาชนตามความรู้และความสนใจ ด้านครอบครัวสัมพันธ์ และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้อื่น ๆ ตามความเหมาะสม

(2) เป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมด้านแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนและอื่น ๆ ด้านจัดและให้บริการชุดทดลอง ชุดสาธิตต่าง ๆ จัดพื้นที่สำหรับบริการตาม

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนของสถาบันอื่น ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน

(3) เป็นศูนย์ประชาคม โดยจัดให้บริการสถานที่จัดประชุม สัมมนา การแสดงผลงาน กิจกรรมของเด็กและครอบครัว และกิจกรรมอเนกประสงค์ของชุมชน โดยเน้นด้านการศึกษาศิลปและวัฒนธรรม ด้านส่งเสริมการดำเนินงานเชิงธุรกิจในห้องสมุด ด้านส่งเสริมการจัดนันทนาการ สวัสดิภาพ สถานที่พักผ่อน สนามเด็กเล่นและกิจกรรมชุมชนอื่น ๆ ที่เหมาะสม

(4) เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ โดยจัดและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภาครัฐและเอกชน ในด้านข้อมูลข่าวสารและสื่อ ในด้านพัฒนาการผลิต เผยแพร่ จัดทำ แลกเปลี่ยน หมุนเวียน และฝึกอบรม ให้เป็นไปอย่างกว้างขวางและเหมาะสม

หมวด 3

การบริหาร

ข้อ 14 ห้องสมุดประชาชนอยู่ในความควบคุม ดูแลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ แล้วแต่กรณี

ข้อ 15 ห้องสมุดประชาชนแต่ละแห่ง ให้มีคณะกรรมการห้องสมุดประชาชน 2 คณะ ดังนี้

(1) คณะกรรมการที่ปรึกษา มีหน้าที่ให้คำปรึกษา เสนอแนะ และส่งเสริมกิจการห้องสมุดประชาชน

(2) คณะกรรมการดำเนินงาน มีหน้าที่วางแผนการปฏิบัติงาน ช่วยเหลือสนับสนุนกิจการห้องสมุดประชาชน ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับนโยบายของจังหวัด และกรมการศึกษานอกโรงเรียน และสามารถแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานได้ตามความจำเป็น

ข้อ 16 ให้จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา ดังนี้

(1) ห้องสมุดประชาชนจังหวัดประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน กรรมการศึกษาธิการจังหวัดหรือผู้แทน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดหรือผู้แทนผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดหรือผู้แทน และผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่า 5 คน เป็นกรรมการและให้

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ หัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

(2) ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอหรือผู้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ศึกษาธิการอำเภอหรือผู้แทน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือผู้แทน และผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่า 5 คน เป็นกรรมการ และให้หัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ หรือผู้ประสานงานอำเภอ หรือผู้ที่จังหวัดมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดในห้องสมุดนั้น ๆ ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

ข้อ 17 ให้จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนจังหวัด และห้องสมุดประชาชนอำเภอ โดยพิจารณาจากผู้ที่เหมาะสมในชุมชนนั้นไม่น้อยกว่า 15 คน เป็นกรรมการและเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในห้องสมุดนั้น ๆ ที่ได้รับมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการเลือกประธานกรรมการและรองประธานกรรมการ หรือตำแหน่งอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

คณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดประชาชน มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

ข้อ 18 ห้องสมุดประชาชนตาม ข้อ 9 และข้อ 10 ให้จังหวัดพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา และคณะกรรมการดำเนินงาน โดยให้ความหมายในข้อ 15 ข้อ 16 และข้อ 17 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด 4

สื่อ

ข้อ 9 ให้ห้องสมุดประชาชนมีสื่อที่พิจารณาเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อชุมชนในท้องถิ่นตามความเหมาะสมกับงบประมาณของห้องสมุดประชาชน ดังต่อไปนี้

- (1) สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร ฯลฯ
- (2) สื่อโสตทัศน์ ได้แก่ วิดีทัศน์ (VDO) ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว แถบบันทึกเสียง แผ่นเสียง แผ่นดิสก์ (DISKETT) คอมพิวเตอร์ ไมโครฟิล์ม ฯลฯ
- (3) สื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ข้อมูลดิสก์ ข้อมูลรูปแบบอื่น ๆ
- (4) สื่อทดลอง ได้แก่

4.1 สื่อทดลองวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและคณิตศาสตร์

- 4.2 สื่อเครื่องเล่น และเกมส์ต่าง ๆ
- 4.3 สื่อประเภทเครื่อง หรือชุดตรวจสอบ
- 4.4 สื่อทดลองเพื่อคุณภาพชีวิต และการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา

นอกโรงเรียน

- (5) สื่อสาธิต ได้แก่
 - 5.1 สื่อสาธิตประเภทแผ่นภาพ แผนภูมิ ป้ายนิเทศ หุ่นจำลอง
 - 5.2 สื่อสาธิตประเภทโสตทัศน และคอมพิวเตอร์
 - 5.3 สื่อสาธิตประเภทสื่อผสม
- (6) สื่ออื่น ๆ ที่คณะกรรมการดำเนินงานเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น

หมวด 5

สมาชิกและการรับจ่ายเงิน

ข้อ 20 สมาชิกห้องสมุดประชาชน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

- (1) สมาชิกสามัญ ได้แก่ บุคคล นิติบุคคล หน่วยงาน หรือสถาบัน ซึ่งชำระเงินค่าบำรุงเป็นรายปี หรือตลอดชีพ
- (2) สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ ผู้ที่บริจาคทรัพย์สินมีมูลค่าตั้งแต่ 1,000 บาท ขึ้นไป หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่จังหวัดเห็นสมควร

ข้อ 21 สมาชิกห้องสมุดประชาชนแต่ละประเภทมีสิทธิได้รับบริการตามที่คณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนกำหนด

ข้อ 22 การเก็บเงินบำรุงจากสมาชิก ให้เก็บตามอัตราที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน กำหนด โดยปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา

ข้อ 23 การเก็บเงินค่าบำรุงประจำปีจากสมาชิก ให้เก็บครั้งแรกในวันที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก ครั้งต่อไปให้เก็บเมื่อเป็นสมาชิกครบรอบปี

การเก็บเงินค่าบำรุงตลอดชีพจากสมาชิก ให้เก็บวันที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก

ข้อ 24 ให้ห้องสมุดเรียกเก็บเงินค่าปรับจากสมาชิกที่ส่งคืนหนังสือ หรือสื่อต่าง ๆ ที่ล่าช้า กว่ากำหนดตามอัตราและวิธีการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด โดยปฏิบัติตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา

ข้อ 25 การรับจ่ายเงินบำรุงสมาชิก เงินค่าปรับหรือเงินรายได้อื่นใดของห้องสมุด ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา

หมวด 6

สถานที่ และมาตรฐานห้องสมุดประชาชน

ข้อ 26 ห้องสมุดประชาชนต้องมีที่ทำการเป็นเอกเทศ หรือเป็นสัดส่วน ขนาด และแบบตามเกณฑ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ข้อ 27 ห้องสมุดประชาชนมี 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

ข้อ 28 ห้องสมุดประชาชนแต่ละขนาด สามารถปรับขนาดได้ตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

หมวด 7

เบ็ดเตล็ด

ข้อ 29 ให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด หรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดประชาชนแต่ละประเภท โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดประชาชน

ข้อ 30 ให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ส่งรายงานผลการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนทุกประเภท ให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนทราบปีละ 1 ครั้ง หรือตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด ทั้งนี้ให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอรายงานผลการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนอำเภอต่อศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพื่อรายงานไปยังกรมการศึกษานอกโรงเรียนต่อไป

ข้อ 31 ในระหว่างที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอยังไม่มีบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ ให้ห้องสมุดประชาชนอำเภออยู่ในความควบคุมดูแลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดไปพลางก่อน

ข้อ 32 การดำเนินการใด ๆ ตามระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ.2529 ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ให้ดำเนินการต่อไปจนแล้วเสร็จ และให้ถือว่าการดำเนินการดังกล่าวชอบด้วยระเบียบนี้

ข้อ 33 การดำเนินการอื่น ๆ นอกเหนือจากระเบียบนี้ภายหลังที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ ให้ขอความเห็นชอบจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนก่อน

ประกาศ ณ วันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2535

(นายสุรัฐ ศิลปอนันต์)
อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวอุมาพร บางภูมิ
สถานที่เกิด	จังหวัดนนทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 1/1 หมู่ 4 ถนนเลียบคลองขุนมหาไถย ต.คลองข่อย อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่	อาจารย์ 1 ระดับ 5 สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร กรมการศึกษานอกโรงเรียน อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	
2533	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ. บริหารการศึกษา) สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
2542	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม. การศึกษาผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ประสานมิตร

**การศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุดต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน
“เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา**

**บทคัดย่อ
ของ
อุมพร บางภูมิ**

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ตุลาคม 2542**

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด ต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เกี่ยวกับด้านสถานที่ และบรรยากาศ ด้านการให้บริการและด้านบุคลากร และเพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมของห้องสมุด ประชาชนใน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกห้องสมุด โดยจำแนก ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพผู้ใช้บริการห้องสมุด และอาชีพ และเพื่อ ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของห้องสมุดทั้ง 3 ด้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นสมาชิกห้องสมุด จำนวน 316 คน และคณะกรรมการห้องสมุด จำนวน 10 คน รวม 326 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้อง สมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” และความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด ประชาชน 3 ด้านคือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และ ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. สมาชิกห้องสมุดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราช กุมารี” อำเภอปากช่อง ด้านสถานที่และบรรยากาศ อยู่ในเกณฑ์เหมาะสม ด้านการให้บริการ อยู่ ในเกณฑ์ดี และด้านบุคลากร อยู่ในเกณฑ์ดี
2. สมาชิกห้องสมุดที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านการ จัดศูนย์ข้อมูลชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. สมาชิกห้องสมุดที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุด ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัด การศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. สมาชิกห้องสมุดที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. สมาชิกห้องสมุดที่มีสถานภาพผู้ใช้บริการต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. สมาชิกห้องสมุดที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการให้บริการของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอปากช่อง ในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยที่สำคัญคือ กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนให้ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนที่ทันสมัย และส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีแก่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดในการจัดกิจกรรมในด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษาออกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ควรให้ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของห้องสมุด และมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของห้องสมุดเพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาห้องสมุดให้บรรลุเป้าหมาย

**A STUDY OF MEMBERS' OPINIONS ON
SERVICE ACTIVITIES CHALERMRAJGUMARI
PUBLIC LIBRARY AMPHUR PAKCHONG
CHANGWAT NAKHONRATCHASIMA**

AN ABSTRACT

BY

UMAPORN BANGPHUM

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Master of Education Degree in Adult Education
At Srinakharinwirot University**

October 1999

The purposes of this research were :

1) To study general condition of Chalermraj gumari public library Amphur Pakchong Changwat Nakhonratchasima namely location, atmosphere, services and personnel.

2) To study the opinions of the members and the committee regarding informal education service, non-formal education service and community information service.

3) To compare the opinions of the members according to sex, age, education attainment, social status and occupation

The total samples for this study consisted of 326 members namely 316 general members and 10 library committee members. A set of questionnaire with four-level rating scale was used to collect data and analyzed statistically through percentage, mean, t-test and f-test.

The findings revealed that :

1) The members' opinions regarding location and atmosphere was fair while services and personnel were rated as good.

2) The members' opinions regarding informal education service and community information service as identified by sex were significantly different at the .05 level.

3) The members' opinions regarding information service non-formal education service and community information service as identified by age were statistically indifferent.

4) The members' opinions regarding informal education service non-formal education service and community information service as identified by educational attainment were significantly different at the .05 level.

5) The members' opinions regarding informal education service, non-formal education service and community information service as identified by social status were statistically indifferent.

6) The members' opinions regarding informal education service, non-formal education service and community information service as identified by occupation were statistically indifferent.